Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta

Katedra sociální pedagogiky

Člověk a komunity: Případová studie Diecézního centra života mládeže Vesmír

Bakalářská práce

Brno 2019

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Němec, Ph.D. **Autor práce:** Silvie Šimonová

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM:

ŠIMONOVÁ, Silvie. *Člověk a komunity: Případová studie Diecézního centra života mládeže Vesmír.* Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra sociální pedagogiky, 2019. 82 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Jiří Němec, Ph.D.

ANOTACE

Bakalářská práce *Člověk a komunity: Případová studie Diecézního centra života mládeže Vesmír* se zabývá vlivem komunity na život člověka. Záměrem je dojít k porozumění komunitnímu životu, jeho principům a významu v životě jedince a poodkrýt pastoraci mládeže v katolické církvi na základě případové studie konkrétního společenství. Studie se dělí na část deskriptivní a část analytickou, která se věnuje interpretativní fenomenologické analýze zkušeností zaměstnanců daného zařízení.

KLÍČOVÁ SLOVA

komunita, mládež, spiritualita, případová studie, sociální pedagogika, fenomenologická interpretativní analýza

ANNOTATION

The bachelor theses “Person and community: Case study of Diocesan Youth Centre of life Vesmír” is concerned with the influence of the community on a human's life. The aim of the paper is to gain insight into the life in a community, its principles, the importance of the life of an individual and to outline pastoral care of youth in The Catholic Church based on a case study of a certain community. The thesis is divided into a descriptive part and an analytical part which is concerned with the interpretative phenomenological analysis of employees of the particular institution.

KEYWORDS

community, youth, spirituality, case study, social education, phenomenological interpretative analysis

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila pouze pramenů uvedených v seznamu literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena na Masarykově univerzitě v Brně v knihovně Pedagogické fakulty a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Brně dne 30. 3. 2019 Silvie Šimonová

PODĚKOVÁNÍ

Zde bych ráda poděkovala vedoucímu práce doc. PhDr. Jiřímu Němci, Ph.D., že se ujal vedení mé práce, především potom za jeho trpělivost. Dále bych zde ráda poděkovala Bc. Th. Tomáši Hoffmannovi za umožnění studie jeho zařízení a dále Mons. Mgr. Pavlu Rouskovi, mojí tetě, strýci a celému Vesmírnému týmu za jejich ochotu a otevřenost. Nemohu opomenout poděkovat mojí babičce, která trpělivě snášela mou vytíženost v průběhu psaní. Taktéž bych zde ráda poděkovala Daniele, Markovi a mým spolužákům, kteří mi dodávali odvahu.

Obsah

ÚVOD 7

TEORETICKÁ ČÁST 9

1 UKOTVENÍ TÉMATU DO OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA 9
2 KOMUNITA – SOCIOLOGICKÉ HLEDISKO 10
3 KOMUNITA JAKO PROSTŘEDÍ– HLEDISKO SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKY 11
4 ČLOVĚK A KOMUNITA – PSYCHOLOGICKÉ HLEDISKO 12
4.1 Socializace v období adolescence 13
4.2 Socializace v období dospělosti 14
4.3 Socializace v období stáří 14
5 PODSTATA KOMUNITY – FILOSOFICKÉ HLEDISKO 15
6 SPIRITUALITA 16
7 SPIRITUALITA SPOLEČENSTVÍ 17
8 PASTORACE MLÁDEŽE 18
8.1 Salesiáni 20
8.2 Hnutí Fokoláre 20
8.3 Komunity Archa 21
8.4 Taizé 21
9 SEKCE PRO MLÁDEŽ ČBK 22
10 DCŽM 24

EMPIRICKÁ ČÁST 25

1 METODOLOGIE VÝZKUMU 25
2 ZÁMĚR A CÍL VÝZKUMU 25
2.1 Hlavní výzkumná otázka 26
2.2 Dílčí výzkumné otázky 26
3 KVALITATIVNÍ VÝZKUM 26
4 VÝZKUMNÝ DESIGN 27
5 VLASTNÍ PŘÍPADOVÁ STUDIE 27
A ČÁST DESKRIPTIVNÍ 28
5.1 Vybrané společenství 28
5.2 Prostředí 32

5.3 Lidé v centru 34
5.4 Animace 37
5.5 Akce 40
5.6 Společenství 43
5.7 Spiritualita 46
5.8 Pedagogické principy 48
B ČÁST ANALYTICKÁ 50
5.9 Interpretativní fenomenologická analýza 50
5.10 Výzkumný soubor 51
5.11 Sběr dat 52
5.12 Metoda sběru dat 52
5.13 Tematické okruhy a otázky 54
5.14 Postup analýzy 55
5.15 Reflexe vlastní zkušenosti výzkumníka 56
5.16 Výsledky IPA rozhovoru s bývalými správcovými 57
5.17 Výsledky IPA rozhovoru se zakladatelem Pavlem Rouskem 63
5.18 Výsledky IPA ohniskové skupiny s týmem 67
5.19 Výsledky výzkumu 73
6 ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ VÝZKUMU 76

ZÁVĚR 78

POUŽITÉ ZDROJE 79

PŘÍLOHY 84

1 TRANSKRIPCE ROZHOVORU S BÝVALÝMI SPRÁVCOVÝMI 84
2 TRANSKRIPCE ROZHOVORU S PAVLEM ROUSKEM 95
3 TRANSKRIPCE OHNISKOVÉ SKUPINY S TÝMEM 102

Úvod

Vybrat téma bakalářské práce pro mne nebylo snadné, sociální pedagogiku vnímám jako velmi široký obor, který mne zajímá v celé své škále. Proto jsem začala přemýšlet, s čím mám zkušenost, kterou bych mohla využít a předložit tak osobní přínos. V té době mnou hodně rezonovalo téma komunitního života, ať už v souvislosti s komunitními školami, terapeutickými komunitami či různými komunitami spirituálními. Proto jsem se nakonec rozhodla psát o komunitě v Diecézním centru života mládeže (zkráceně DCŽM) Vesmír v Orlických horách, s nímž mám několik dlouhodobějších osobních zkušeností.

Při svém studiu jsem narážela často na otázky spjaté s katolictvím a díky mým spolužákům jsem si více začala uvědomovat jazykovou bariéru, která někdy dělí svět katolíků a nekatolíků. Setkávala jsem se s touhou nevěřících porozumět podstatě katolické spirituality, která často narážela na určitou uzavřenost katolických společenství a jejich zahleděnost do sebe sama. Proto jsem si přála, aby má práce mohla pootevřít téma katolické spirituality společenství jazykem srozumitelným i člověku, který se nachází mimo katolickou církev.

V bakalářské práci se budu věnovat komunitám a jejich vlivu a významu pro život člověka. Cílem teoretické části je vytvořit teoretický rámec výzkumné problematiky definováním pojmů pojících se se zvoleným předmětem studie tak, aby korespondovaly s výzkumným záměrem. V první části se snažím ukotvit téma do oboru sociální pedagogika, definovat komunitu z hlediska různých oborů (sociologie, psychologie a filosofie), které se do sociální pedagogiky promítají, i z hlediska jí samotné, dále definovat pojmy spiritualita a pastorace, tak jak s nimi dále pracuji ve výzkumné části, a konečně přiblížit zařazení problematiky do soukolí české katolické církve.

Empirickou část tvoří případová studie DCŽM Vesmír, která se skládá z deskriptivní a analytické části. Deskriptivní část věnuji hustému popisu klíčových aspektů zařízení, které souvisí s předmětem sociální pedagogiky. Snažím se v ní o pojmenování a vysvětlení jednotlivých aspektů v kontextu celku, proto dělím text do kapitol a drobnějších podkapitolek. Analytická část popisuje zkušenost zaměstnanců se životem ve zdejším společenství. Tyto zkušenosti zkoumám pomocí interpretativní fenomenologické analýzy rozhovorů a ohniskové skupiny. Záměrem empirické části je

porozumění komunitnímu životu, jeho principům a významu v životě člověka a poodkrytí pastorace mládeže v katolické církvi.

Fenomén komunitního života jsem zvolila především proto, že ho považuji za celospolečenské téma. Ačkoliv dnes žijeme ve světě individualismu, společenství nás často přirozeně láká a oslovuje. Život v komunitě jistě není procházkou růžovým sadem, vyžaduje od člověka velkou míru sdílení a odhodlání čelit společným výzvám. Právě tyto prožitky na hraně naší komfortní zóny však podle mě mohou být prostředkem k poznání a rozvoji sebe sama.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Ukotvení tématu do oboru sociální pedagogika

Nejprve je třeba vymezit pojem ‚sociální pedagogika'. Ačkoli Pedagogický slovník (Průcha, Walterová, & Mareš, 2013, s. 269) mluví o sociální pedagogice především v souvislosti s rizikovou mládeží a patologickými jevy, pojetí naší katedry je mnohem širší – zahrnuje sociální aspekty výchovy napříč cílovými skupinami. (srov. Kraus, 2008, s. 9-13) Náš obor se věnuje pedagogické problematice, na kterou pohlíží transdisciplinární optikou, sdružuje a propojuje poznatky sociologie, pedagogiky, psychologie a filosofie, pracuje s problémy v jejich kontextu. Kraus a Poláčková (2001, s. 12) popisují, že sociální pedagogika se

> zaměřuje nejen na problémy patologického charakteru, marginálních skupin, částí populace ohrožených ve svém rozvoji a potencionálně deviantně jednajících, **ale především na celou populaci ve smyslu vytváření souladu mezi potřebami jedince a společnosti, na utváření optimálního způsobu života v dané společnosti.** (Zvýraznění S. Š.)

V této snaze přispívat k souladu ve společnosti zprostředkovává sociální komunikaci. Zvláštní pozornost přitom věnuje vlivům prostředí: *„Sociální pedagogika jako obor zabývající se interakcemi prostředí a výchovy, pozornost se věnuje konceptům celoživotního učení a vzdělávání a kvality života. Zaměřuje se na výchovu ve volném čase, výchovu ke zdraví."* (Knotová, 2014, s. 20)

Komunity v dnešní české společnosti začínají být opět diskutovaným tématem. Ať už se jedná o otázku lokálních komunit, které se snaží pomocí různorodých volnočasových aktivit zvelebovat místní společné prostory i vztahy mezi jejich aktéry, nebo o komunity ve smyslu skupin spřízněných osob, které pojí výlučné vztahy, či aktuálně nejakcentovanější pojetí komunitních škol – spojení lokální komunity se společenstvím utvářeným kolem školy. Všechna tato pojetí jsou ze své podstaty pro sociální pedagogiku zajímavá, protože přináší potenciál sociální výchovy a vzdělávání jedinců a mohou sloužit jako prevence různých patologických jevů, a tak přispívat k prospěchu společnosti.

2 Komunita – sociologické hledisko

Pojem komunita (z lat. communitas = společenství) je v sociologii vnímán velmi nejednoznačně, na tuto skutečnost upozorňuje hned v úvodu i Velký sociologický slovník (1996, s. 512), který definuje komunitu jako *„společenství, pospolitost - soc. útvar charakterizovaný jednak zvl. typem soc. vazeb uvnitř, mezi členy, jednak specif. postavením navenek, v rámci širšího soc. prostředí."* Nejostřejší vymezení komunity předkládá oblast komunitních studií, která pojem vykládá jako společenství v lokálním prostředí, (toto pojetí je v českém prostředí velmi časté, v jiných významech se používá spíše český ekvivalent), na rozdíl od oblasti komunitních hnutí, které komunitní formu využívají k protestu proti mechanismům moderní společnosti. (Velký sociologický slovník, 1996, s. 513)

O mechanismech individualizace a vyvázání hovoří i Bauman (2002, s. 13-14), když popisuje, jak se člověk při proměně tradiční společnosti na společnost moderní, vyvázal nejprve z pout rodinných a následně i ze vztahů politických, etických a kulturních. Bauman dále vysvětluje paradox doby tzv. tekuté moderny, která se vyznačuje proměnlivostí, nestálostí a nejistotou, a podstatou komunit, které se prezentují jako místo bezpečí, jistoty a úniku z osamělosti, jež mají být zajištěny individuálním rozhodnutím jedince budovat komunitu. (2002, s. 267-316) Podobně jako Tönnies vnímá polaritu pospolitosti (Velký sociologický slovník, 1996, s. 513), upozorňuje Bauman na potřebu komunit, vymezit se proti zbytku společnosti, dělit svět na pomyslné „my" a „oni". Ideu komunity nacházíme i v různých formách korporativních hnutí, které se vymezují společnosti.

„Výraznější pokus o vymezení pojmu předložil Robert Redfield, který pojmenoval čtyři klíčové kvality: 1. malé sociální rozpětí, 2. homogenita činností a stavů mysli členů, 3. vědomí vlastní odlišnosti a 4. soběstačnost v rámci širokého spektra potřeb a času."[1] (Barnard & Spencer, 2004, s. 173) Podobně se o komunitě vyjadřuje i Bruhn (2011, s. 12), ani on nepředkládá jednotnou definici, pojmenovává společenství obecně jako naplnění potřeby sociálního propojení – **uskupení lidí, kteří jsou propojeni blízkými vztahy, sdílejí stejné hodnoty, cíle a v některých případech i způsob života**.

Definice komunity se vyvíjela spolu s postupem v sociologickém výzkumu, podle jeho aktuálního zaměření. Postupně tak začala být vnímána *„opět v útvarech jiného typu,*

[1] volně přeloženo

ve skupinách duchovně spřízněných osob, které udržují vzájemné kontakty bez ohledu na prostorovou vzdálenost, která je dělí.“ (Velký sociologický slovník, 1996, s. 513) Tento výklad zmiňovaného pojmu bude zásadní i pro moji práci, přestože jistě každá komunita, která není pouze komunitou virtuální, ovlivňuje i své lokální prostředí, sousedství a místní společenství není primárním předmětem mého zájmu.

3 Komunita jako prostředí– hledisko sociální pedagogiky

„Prostředí člověka zahrnuje vedle hmotných předmětů nezbytné vztahy, tedy vedle materiálního systému duchovní systém, tj. prvky jako věda, umění, morálka ap.“ (Kraus & Poláčková, 2001, s. 99) Každý člověk se rodí do určitého prostředí, které ovlivňuje jeho vývoj a kvalitu života. Prvním prostředím, s kterým se člověk setkává, je rodina. V té si vytváří vztah k rodičům, sourozencům i sobě samotnému. Učí se nejprve nápodobou. Podle zkušeností, které získává, si vytváří sociální vzorce, objevuje životní hodnoty a morální normy.

S rostoucím věkem se dítě dostává i do jiného než rodinného prostředí. Setkává se s vrstevníky v prostředí hřišť, volnočasových aktivit či školky, s autoritami v prostředí školy, zájmových kroužků a s dalšími lidmi v prostředí různých lokálních komunit. Tak dochází k jeho socializaci. Každé z těchto prostředí jedince určitým způsobem determinuje, s přibývajícími zkušenostmi začíná i on sám ovlivňovat své okolí. *„Obě součásti životního prostředí (přírodní i společenská) nepředstavují něco neměnného. Podléhají změnám pod vlivem činnosti lidí.“* (Kraus & Poláčková, 2001, s. 99) Prostředí tak rozvíjí sociální inteligenci jedince, která mu pomáhá orientovat se ve složitém světě vztahů a situací kolem něj.

Vlivy prostředí na psychiku člověka se dále zabývá sociální psychologie. Sociální pedagogika přistupuje **k prostředí z hlediska determinace výchovy, vzdělávání a celkové kvality života**. Z tohoto hlediska je důležité si uvědomit, že každé prostředí má dvě roviny, je jí rovina materiální (věcná, prostorová) a rovina sociálně psychická (osobnostně vztahová). První rovina charakterizuje prostor, zázemí, ve kterém probíhá sociální interakce, druhá rovina charakterizuje vztahy mezi lidmi v tomto prostoru. (Kraus & Poláčková, 2001, s. 102)

*„Základními typy prostředí, jimiž se sociální pedagogika zabývá, jsou **rodinné, školní, lokální a skupinové, pracovní a volnočasové prostředí**. Lze konstatovat, že platí*

vzájemný vztah výchovy a prostředí."[2] (Přadka, Knotová, & Faltýsková, 2004, s. 26) Hovořím-li tedy o komunitě, tak, jak byla vymezena v předchozí kapitole, zahrnuje v sobě jakousi syntézu několika těchto prostředí v závislosti na své podstatě. Vezmu si za modelový příklad komunitu mladých věřících ve farnosti, bude zahrnovat pravděpodobně prostředí volnočasové a lokální. Sociální pedagogika se potom bude soustředit především na **preventivní, výchovný a osobnostně vzdělávací potenciál** tohoto společenství. Konkrétní komunita, kterou se zabývám v empirické části této práce je syntézou prostředí volnočasového a pracovního, jistým způsobem potom i rodinného a lokálního.

4 Člověk a komunita – psychologické hledisko

Vlivem prostředí na psychiku jedince se zabývá vývojová psychologie. Vágnerová (1999, s. 12) mluví o významu prostředí takto: *„Prostředí ovlivňuje psychický vývoj individuálně specifickým způsobem, který závisí jak na kvalitě, intenzitě a době působení tohoto prostředí, tak na dědičných předpokladech, které jsou jím stimulovány."* Člověk se v průběhu života přizpůsobuje požadavkům prostředí, případně uzpůsobuje prostředí, aby vyhovovalo jeho potřebám. Sociokulturní vlivy - podněty sociální interakce tedy zásadně ovlivňují psychický vývoj člověka. Tento proces, který umožňuje integraci jedince do společnosti, nazýváme **socializací**. (Vágnerová, 2012, s. 16-17)

Díky tomuto procesu si člověk osvojí určité šablony řešení některých problémů. Společné sdílení pomáhá jednotlivci lépe předpokládat chování druhého a rozumět mu. Největší význam v tomto procesu, mají dle Vágnerové (2012, s. 16) **malé sociální skupiny**:

> jsou definovány přímým kontaktem všech svých členů a s tím souvisejícím jejich osobním významem, ale i strukturovaností a přesným vymezením rolí. Člověk se do ní dostává různým způsobem, výběrově (např. do dětské party nebo hudební školy) či nevýběrově (např. tím, že se do ní narodí).

Komunita v pojetí této mé práce, by se dala označit jako malá sociální skupina, kterou si jedinec vybírá (ve většině případů) sám. Společenství, s kterým pracuji v empirické části, sdružuje členy různých věkových kategorií[3], proto bych zde chtěla popsat souvislosti daného životního období s otázkou socializace.

---

[2] zvýraznění provedla S. Š.
[3] především adolescenty, dále mladé rodiny – dospělé, a starší obyvatelky Deštného

4.1 Socializace v období adolescence

Období rané adolescence se týká mládeže ve věku 15-18 let. Je to charakteristické období (nejen sociálních) změn. Mladý člověk **přijímá nové sociální role, hledá svou vlastní identitu**. Objevuje svou schopnost kritického myšlení, které zaměřuje směrem k autoritám, ale i k sobě samému. Adolescent si snaží udržet sebeúctu, odmítá podřadné postavení a oceňuje partnerský přístup. Rodina má v jeho životě stále svůj význam, nicméně do popředí vystupují **vztahy ve vrstevnické skupině** a zájmových společenstvích, které přináší mladému člověku inspiraci a sociální oporu. Nejprve mladí vytváří izosexuální skupiny, které naplňují potřebu sdružovat se. Postupně dochází k vytváření intimnějších párových přátelství. Do toho vstupují první kamarádské vztahy k opačnému pohlaví a zamilovanost. (Kern, 1999, s. 177-178; Langmeier & Krejčířová, 2006, s. 152-155; Vágnerová, 2012, s. 395-397)

U katolické mládeže nacházíme v období adolescence určitá specifika. Puberta bývá prvním obdobím, kdy mladý člověk zpochybňuje různé otázky z oblasti své víry. Dětská víra, která byla obvykle nekriticky přijímaná od rodičů a církevních autorit se začíná pozvolna měnit ve víru dospělou. Zároveň se adolescent obvykle připravuje na přijetí svátosti biřmování – dochází k potvrzení křtu a mladý člověk dobrovolně vstupuje do světa křesťanské dospělosti. (srov. KKC[4], § 1309) Při přípravě se mladí obvykle schází ve skupině a s knězem nebo katechetou diskutují o různých spirituálních otázkách. Před biřmováním si jedinec vybírá nové jméno, které často symbolizuje výběr jeho vzoru z řad svatých. Dalo by se říct, že svátost biřmování je pro katolickou mládež **přechodovým rituálem**. Udílí ji biskup uprostřed církevní obce a tradičně následuje společná oslava.

V období pozdní adolescence nabývá jedinec právní dospělosti a otevírají se mu tak nové dveře k větší osobní svobodě, která s sebou, jako ostatně vždy, nese zároveň požadavek větší zodpovědnosti. Adolescent mění školu za vyšší stupeň vzdělávání či první zaměstnání a pomalu se začíná osamostatňovat. Potřebu sociální opory nachází především v partnerském vztahu či v zájmových skupinách.

Tyto výše popsané faktory stojí za socializací adolescentů uprostřed různých katolických komunit, ve kterých nachází jak skupinu vrstevníků, tak prostředí vhodné pro hledání vlastních hodnot a utváření vlastní identity. *„Nacházejí zde prostor pro své*

[4] Katechismus katolické církve

zájmy a v širším pojetí prostor pro uspokojování sociálních potřeb. U členů skupin se v tomto období dotváří osobnostní rysy a strategie, kterými se vyrovnávají s okolním světem.“ (Seitl, 2009, s. 67) Setkávají se zde s vrstevníky s podobným světonázorem, seznamují se s mladými stejného i opačného pohlaví, mohou si vyzkoušet různé sociální role, navázat hluboká přátelství i hledat životní vzory.

4.2 Socializace v období dospělosti

V období mladé dospělosti se mění vztah člověka k běžným sociálním normám, již proti nim nerebeluje ani nelpí na absolutním dodržování, dokáže chápat situace v jejich kontextu a podle toho se i rozhodovat. Zvyšuje se sociální tlak na zodpovědnost jedince a vyžaduje se prosociální chování. Mladý dospělý **se orientuje na mezilidské vztahy**, vytváří si síť sociálních kontaktů, hledá životního partnera. Diferencují se genderové role. Mladý dospělý člověk potřebuje zažívat nové zkušenosti, navazovat sociální kontakt, mít prostor pro seberealizaci, nacházet smysl života a osamostatňovat se. Dospělý ve většině případů postupně **buduje intimní partnerský vztah a stává se rodičem**. Důležitou sociální skupinou se tak stává opět **rodina**. (Langmeier & Krejčířová, 2006, s. 169-184; Vágnerová, 2007, s. 28-50;)

Ačkoli Vágnerová (2007) ani Langmeier s Krejčířovou (2006) explicitně nezdůrazňují rodičovskou potřebu **sdílet** své zkušenosti i svůj **čas s dalšími rodiči**, chtěla bych zde tuto potřebu zmínit. Primárně je uspokojována mezi partnery (manželi), v době, kdy si děti začínají hrát s vrstevníky, přichází i rodiče těchto dětí do společného kontaktu. Sdílení a vzájemné doprovázení mezi rodinami může být prostředkem pro lepší a snazší přijetí nové rodičovské role, příležitostí vybočit z denní rutiny.

Život v katolické komunitě nabízí mladému dospělému prostor pro navazování nových vztahů a hledání životního partnera, dále nabízí určité inspirující vzory genderových rolí a prostor pro realizaci prosociálních činů v rámci altruismu skrze různé dobrovolnické aktivity. Pro mladé páry může nabízet průvodce na cestě k manželství pomocí různých předmanželských kurzů. Pro rodiny je křesťanské společenství nabídkou vzájemné sociální opory a výměny zkušeností.

4.3 Socializace v období stáří

„Mění se způsob komunikace i morální uvažování, stáří přináší redukci sociálních rolí. Odchod do důchodu je jednou z největších sociálně podmíněných změn ve stáří,

důchodce je tímto způsobem eliminován na okraj společnosti.“ (Vágnerová, 2007, s. 367) Potřeba socializace, vztahy, které často po odchodu dětí naplňovali lidé v profesním životě, přestává být postupně při přechodu do důchodu sycena. Dochází tak i ke změně sociálních dovedností. Starý člověk se tak socializuje především vztahem s partnerem, v sousedství či v různých institucích. (Vágnerová, 2007, s. 350)

S přibývajícím věkem se okruh známých a přátel v důsledku úmrtí většinou značně zmenšuje. *„Ze ztráty mnoha sociálních kontaktů vyplývá* ***osamělost****, která se stává významným problémem pozdního stáří. Pocit osamělosti může být dán* ***izolací od společnosti****, ale i proměnou okolního světa, který se v důsledku toho jeví starému člověku cizí.“* (Vágnerová, 2007, s. 415) Senior tak často prožívá strach z osamocení, zhoršují se jeho komunikační schopnosti i celková kvalita života.

Přínos komunity pro staršího člověka je tedy zřejmý, nabízí mu základní společenství, ve kterém se může socializovat. Zároveň senior vnáší do komunity určitou životní moudrost, kterou může obohatit mladší členy. Katolictví nabízí naději, že smrtí život nekončí, ale zároveň stejnou tezí vede k zodpovědnosti za každý okamžik života, který ještě může člověk využít ke konání dobra.

5 Podstata komunity – filosofické hledisko

Filosof John Dewey (1934, s. 57) hovoří o tom, že *„ať už se v nějaké metaforické rovině považujeme za bratry a sestry nebo ne, jsme my lidé všichni na jedné lodi v oceánu světa.“* Člověk vytváří komunity už od pradávna, kdy byl jejich význam zakotvený ve snaze o přežití. To je jedna z mála věcí, kterou o svých dávných předcích víme jistě – že žili pospolitě. Společenství se potom v průběhu dějin různě formovala, přizpůsobovala novým podmínkám a potřebám doby. Tyto změny vedly jak k Marxově komunismu, tak individualizmu západního světa. Zdá se ale, že člověk nemůže vyměnit svou identitu za ztotožnění se s masou a neztratit tak sám sebe, ale ani ze své podstaty nemůže být sám.

Člověk je bytost se vztahující. Vztahuje se ke světu, který se rozprostírá kolem něho. Vztahuje se k druhým lidem nebo k určité skupině. Vztahuje se ke své práci, ke svým nadějím, tužbám. Vztahuje se ke svým předkům i ke svému vlastnímu příběhu. Vztahy je způsob, kterým to anonymní, bezejmenné, lhostejné se stává pro člověka tím významným, jedinečným, vzácným, tím, na čem mu záleží, oč mu jde. Vztahy vykupuje člověk své vyskytování se na světě do autenticity lidského bytí. (Funda, 2017, s.11)

Podle Fromma (2015, s. 31) je to láska, co způsobuje, že člověk může vytvářet

vztahy, ve kterých sám sebe neztrácí, nýbrž nalézá, překonává izolaci a neporušuje svou vlastní celistvost. Aby člověk pochopil sebe i smysl vesmíru, musí všestranně rozvíjet své rozumové schopnosti: *„Musí poznat pravdu z hlediska svých omezení i svých možností.* ***Musí rozvíjet svoji schopnost milovat druhé i sebe sama a prožívat solidaritu všech živých bytostí.*** *Musí mít zásady a pravidla, které ho k tomuto cíli povedou.“*[5] (Fromm, 2003, s. 46-47) Smysl vzájemnosti a pospolitosti akcentuje i sociální pedagog a filosof Přemysl Pitter (In Pasák, 1997, s. 11): *„Bez lásky, bez lidskosti, bez soucítění člověka s člověkem nic neobstojí.“*

Filosofickým rozměrem komunity tedy můžeme nazývat potenciál poznávání sebe sama, skrze prožívání ve vztahu k druhým lidem, a tímto poznáním o sobě přispívat ke svému poznání o světě a jeho významu. Ať už je rozhodnutí člověka pro život ve společenství altruistické, filosofické či náboženské, přibližuje ho toto bytí k jádru sebe sama.

6 Spiritualita

Spiritualita je pojem, na který je možné nahlížet z mnoha úhlů a lze ho chápat v různých šířích.

Pojem „spiritualita“ má kořeny v křesťanské tradici. Pochází z latinského „spiritualis“ („duchovní“), odvozeného od „spiritus“ („dech“ nebo „duch“), a v křesťanství odkazuje k působení třetí božské osoby, Ducha svatého, na jednotlivého člověka, a hlavně pak k odezvě tohoto působení v jeho životě. (Vojtíšek, Dušek, & Motl, 2012, s. 10).

V praxi bývá pojem spiritualita využíván ještě mnohem šířeji, označuje často jakoukoliv zbožnost, religionizitu, ale i niternost, mystiku a duchovní život obecně, nezávisle na náboženství či životní filosofii. (Babyrádová, 2006, s. 23-24). Já se chci v této práci zabývat především křesťanskou spiritualitou a různými spiritualitami, které pod ni můžeme zahrnout. Půjdeme tak vlastně od širšího chápání ke konkrétním příkladům.

„Spiritualita je dle H. U. von Balthasara ‘subjektivní stránkou dogmatiky’, neboť vychází z osobního setkání věřícího se Zjevením a je vázána na konkrétní obsah a klíčové slovo.” (Balík, 2011, s. 28) Jinými slovy, spiritualita je způsob, jakým žijeme to, čemu věříme. Jejím základem je víra v kontextu osobního života, proto se vyznačuje vazbou na

[5] zvýraznění provedla S. Š.

klíčové slovo – rovinu, kterou se snaží jedinec ve svém životě akcentovat. I když církev po staletí spojuje víra v dogmata, rozmanitost jejích příslušníků a historických období, vytváří prostor pro vznik různých spiritualit.

V katolické církvi jich v dnešní době známe mnoho, často z nich vychází jednotlivé řeholní řády nebo jiná společenství. Spiritualita není módním trendem ani jiným podobným kýčem, který by se zavděčil všem. Odpovídá na potřeby a touhy určité skupiny katolíků. V době, kdy je křesťanství rozšířené téměř po celém světě, mohou být potřeby lidí na různých místech zcela odlišné.

Důležitý je proces, jakým spiritualita vzniká. Na začátku spirituality stojí zkušenost víry konkrétního člověka, která časem začne oslovovat lidi kolem. To se může dít i bez toho, aby sám své učení od počátku aktivně šířil. Zakladatel spirituality ostatní přitahuje právě proto, že jeho prožívání víry je blízké jejich vlastní osobní zkušenosti, jejich vlastní optice vnímání duchovního života. *„Zakladatel svou interpretací evangelia, která ho vede ke konkrétním životním volbám a činí z něj 'žijící exegezi', odpovídá znamení doby, a vnáší tak do života církve a společnosti terapeutický účinek evangelia."* (Balík, 2011, s. 31) Konkrétní obsah spirituality a její klíčové slovo jsou právě tou jednou možnou odpovědí na aktuální témata doby a prostředí.

Katolickou spiritualitu spojují právě dogmata. Z nich potom víra v trojjedinost Boha prochází jako pomyslná nit různými spiritualitami společenství.

7 Spiritualita společenství

„Kdo by nevěděl, že člověk je tvor jemný a společenský, a ne samotářský divoch? Nic nám není přirozenější než vyhledávat společnost druhých, potřebovat se navzájem a milovat člověka, který je stejného druhu." (sv. Basil In Aumann, 2000, s. 48). Tak se děje i při hledání odpovědí na otázky duchovní, při hledání smyslu života a životního stylu. Z toho vychází první předpoklad pro sdílení spirituality ve společenství.

Katolický předpoklad sdílení spirituality potom vychází z trojjedinosti Boha: *„Je jakási podobnost mezi jednotou božských osob a jednotou Božích dětí v pravdě a lásce."* (Gaudium et spes in Balík, 2011, s. 49) Sdílená spiritualita naplňuje víru člověka v Boha, který je společenstvím osob. Důležitost tohoto předpokladu akcentoval i Jan Pavel II. (In Balík, 2011, s. 50): *„Člověk se stal 'obrazem a podobou' Boha nejen skrze své lidství, nýbrž také skrze společenství osob."* Katolická církev vysvětluje, že člověk je povolán ke vztahu s Bohem v osobách Otce, Ducha svatého a Ježíše Krista a v další rovině vykládá toto

povolání jako výzvu pro budování vztahů s ostatními lidmi.

„Každá křesťanská komunita je 'svátostí Božího agape', místem, kde se odráží, kde se účastní a žije život Jedno – Trojice." (Ciardi in Balík, 2011, s. 50) Tento pohled na trojjedinost Boha je typický pro dobu po II. vatikánském koncilu. V církvi v té době došlo k posunu od individuality mystiků k životu ve společenství. Nová doba si žádala nové spirituality.

„Spiritualita společenství, jak k ní na prahu nového tisíciletí vybízí papež celou církev, není jen nabídkou jednoho z možných životních stylů, ale je absolutní potřebou a nevyhnutelným nástrojem, aby církev mohla naplňovat důvod své pozemské existence." (Vlk in Lubichová, 2005, s. 8)

Společná víra, modlitba a sdílení majetku jsou klasické základní zásady křesťanské komunity pravděpodobně již od dob první církve. Právě tyto principy platí snad u všech katolických spiritualit společenství, přestože jejich klíčová slova se mohou odlišovat. Jen v České republice dnes máme přes 90 řeholních společenství, jejichž spirituality se od sebe vzájemně vždy trochu liší.

8 Pastorace mládeže

Tuto kapitolu zahrnuji do této práce z důvodu, že komunita, které se budu dále věnovat v empirické části, je součástí struktury pastorace mládeže v katolické církvi v České republice. V pedagogickém slovníku nalezneme dvě vysvětlení pojmu pastorální péče, první se týká doprovázející role učitele, druhé je tématu mé práce bližší: *„Pastorální péče z lat. pastor = pastýř. (...) Obecně* ***praktická péče o klienta****, kterou provádějí pracovníci pomáhajících profesí, původně zejm. duchovní křesťanských církví."*[6] (Průcha, Walterová, & Mareš, 2013, s. 188) Opatrný (1996, s. 4) vysvětluje, že původ slova pastorace je zakotven ve Starém zákoně, tedy v pastýřské kultuře Orientu, kde nepůsobí konotaci „stádo ovcí bezmyšlenkovitě vedené pastýřem". Dobrý pastýř v tomto smyslu přebývá se svým stádem, které je pro něj vším, záleží mu na každé jedné ovečce. Pastorální péče se v průběhu dějin v církvi měnila, označení zůstávalo.

Opatrný (1996, s. 13) dále upozorňuje, že není možné pastorální péči zcela popsat v jedné závazné příručce. Prvky jejího obsahu nalézáme v Katechismu katolické církve i různých teologických pracích. Každé pojetí však nabízí trochu jiný pohled a šíři

[6] zvýraznění provedla S. Š.

záběru. Nabízí se tak až pět různých funkcí církve: zvěstování[7], liturgie[8], diakonie[9], koinonia[10] a mystagogia[11]. (Opatrný, 1996, s. 13) Opatrný (1996, s. 77) z nich potom speciálně akcentuje právě koinonii:

> Ale má-li být církev církví živou, potom se v ní musí rozvinout život společné modlitby, vyučování dospělých, a to nejen k přijetí svátostí, charitativní práce, a v neposlední řadě i určitý společenský život, který patří k normálnímu životu ve svobodné společnosti. Kromě toho, aniž by byli věřící dělení na důležitější a méně důležité, musí patřit k běžnému životu farnosti i diecéze, tedy mezi položky běžné pastorační práce, péče o výchovu a další růst spolupracovníků, bez nichž nemůže žádná farnost dost dobře žít.

Mládež vymezuje Pedagogický slovník takto: *„Sociální skupina tvořená lidmi ve věku přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých.“* (Průcha, Walterová, & Mareš, 2013, s. 157) Dále zde autoři hovoří o generačním předávání a nové obměně hodnot, které mnohdy komplikují vztahy mezi mládeží a dospělými, kteří se je snaží vychovávat.

Mluvíme-li o pastoraci mládeže v církvi, obvykle se víceméně v souladu s pedagogickým hlediskem myslí doprovázení a výchova mladých ve věku 15 až 25 (a někdy i 30) let, na cestě k občanské dospělosti, křesťanským hodnotám a životu z víry. *„Cílem pastorace mládeže* ***je dovést mladého člověka k setkání s živým Kristem*** *přítomným v církvi.“*[12] (Balík, 2004, s. 31) Není pravidlem, aby pastorace probíhala v rámci komunity, ovšem centrum, kterému se budu věnovat v empirické části práce, funguje právě na principu komunitního života. Společenství je tedy jedním z možných prostředků pastorace v katolické církvi.

V následujících dílčích kapitolách se snažím stručně představit a charakterizovat některá vybraná spirituální společenství, která se v rámci katolické církve věnovala (a dodnes věnují) pastoraci mládeže, a která mohla být do určité míry i inspirací (v oblasti prevence, čerpání z evangelia, hledání společného způsobu života, modlitby a usmíření) pro naše české prostředí, potažmo přímo inspirací pro mnou zkoumanou komunitu.

---

[7] šíření radostné zvěsti evangelia
[8] bohoslužby
[9] péče o nemocné a chudé
[10] společenství, bratrství
[11] zasvěcení, mystika
[12] zvýraznění provedla S. Š.

8.1 Salesiáni

Zakladatelem Salesiánského hnutí byl Don Giovanni Bosco, katolický kněz žijící v Itálii. Shromažďoval kolem sebe mladé chlapce z chudých poměrů, snažil se je zaujmout a motivovat k dobrému, poctivému životu. Setkával se s nimi formou tzv. oratoře – spojení modlitby, her a společného stolování. Později se oratoř stala jejich společným domovem. (Kaplánek, 2012, s. 19-20)

Základem salesiánské výchovy je rozum, laskavost a náboženství (Kaplánek, 2012, s. 31) Tyto zásady jdou ruku v ruce se svobodou rozhodnutí, budováním důvěry a radostí. Don Bosco si mladé získával tím, že žil mezi nimi. Z jeho působení vyrostl dnes už velmi známý preventivní program. Ten není nastaven autoritářsky, ale naopak na základě již zmiňované důvěry a vztahu mezi mladým člověkem a knězem či vedoucím. *„Vychovatel nehrozí tresty, ale snaží se vychovávaného získat pro pozitivní aktivitu, a tak předcházet sociálně nežádoucím jevům.“* (Dřímal, 2013, s. 20)

Salesiáni působí téměř po celém světě a věnují se výchově a vzdělávání mládeže. Jen v Brně najdeme hned dvě salesiánská střediska – ty nabízí mládeži množství volnočasových aktivit, mezi nimi i otevřenou Oratoř, připravují ale například i programy pro školy. (Oficiální webové stránky Salesiáni Brno)

8.2 Hnutí Fokoláre

Za vznikem tohoto hnutí stojí Chiara Lubichová, která spolu se svými přítelkyněmi zažila bombardování Tridentu v rámci druhé světové války. To ji i její družky hluboce ovlivnilo a tyto prožitky přispěly ke vzniku hnutí. (Lubich, 2005, s. 21) Hnutí Fokoláre *„spočívá na přirozeném modelu – život na způsob rodiny. Však také odtud pochází i jedno z pojmenování Hnutí. Italsky ‚focolare‘ znamená rodinný krb, ohniště.“* (Oficiální web Hnutí Fokoláre v ČR) Hnutí nese ještě druhý název ‚Dílo Mariino‘. Lubichová (2005, s. 15-24) pojmenovává základ hnutí jako „spiritualitu jednoty“, jejími nástroji má být vzájemné bratrství, slovo (komunikace, sdílení prožitků), pokání a společná modlitba.

Důležitou součástí společenství je tzv. Slovo života. Lubichová (1999, s. 8) popisuje začátky práce s Písmem: *„Vzaly jsme evangelium a četly jsme je slovo za slovem Zdálo se nám zcela nové. Na každém kroku z něj vyzařovalo světlo. Každé Ježíšovo slovo bylo jako svazek paprsků jasného světla, světla zcela božského!“* Písmo bylo součástí bohoslužby, meditace i naslouchání vnitřnímu hlasu. Společně s družkami si vybíraly

pasáž Písma, o které meditovali a vzájemně přednášely komentáře a sdílely své zkušenosti, tímto způsobem přenášely inspiraci z Písma do svého běžného života. (Lubich, 1999, s. 8-17)

Fokoláre je dnes oficiálním církevním hnutím a své stoupence nalézá v mnoha zemích světa. Dodnes se dělí na mužskou a ženskou část. Věnuje se jednotlivcům i rodinám, připravuje aktivity pro mládež – u nás například letní dobrovolnickou brigádu tzv. SummerJob, na této akci mladí vypomáhají s různými pracemi v dané lokalitě, odměnou jim je společný čas a večerní program.

8.3 Komunity Archa

První komunitu Archa založil Jean Vanier, když v roce 1964 začal žít společně s lidmi s postižením, jako určitou odpověď na individualismus a materialismus západního světa. Odmítal odsouvání lidí s postižením na okraj společnosti, přikládal jim velký význam v životě komunity – připomínat podstatu člověka, podstatu vztahovou. Bohatství, inteligence, moc a schopnosti mají být podle Vaniera v rovnováze se „srdcem". Komunita žila na principu kolektivní víry. Brzy se začala rozrůstat a čím dál víc se upínat na roli zakladatele, což vedlo k tomu, že Vanier z vedení odstoupil a dal tak komunitám možnost hledat svou vlastní cestu. (Dunne, 1986, s. 42-44)

„Důležité je růst v moudrosti v životě v komunitě a nikdy se neschovávat za klišé a pravidla" (Vanier, 1997, s. 14) Ve své knize popisuje Vanier (1997) neustálé hledání nových cest pro společný život. Základem společenství má být otevřenost, láska, přijetí, shromáždění a každodennost. Každý člen má přispívat svými osobními dary: *„Komunita nemůže mít nikdy primát nad jednotlivci. Je zasvěcena jim a jejich růstu. Její krása a jednota pocházejí z vyzařování každého člověka ze světla a lásky v něm obsažené, ze způsobu, jímž se lidé milují."* (Vanier, 1997, s. 30)

Vanier nepředkládá návod na komunitní život, jeho zamyšlení, *Čím je a má být komunita*, je souborem myšlenek, detailů a jednotlivostí, prožívaných v jeho a dalších Archách ve světě. V České republice existují dvě komunity chráněného bydlení, které jsou zapsané do mezinárodní Federace komunit Archa.

8.4 Taizé

„Ty, kdo bys chtěl následovat Krista, vzpomeň si, že při tomto následování budeš neodolatelně veden ke sdílení a k velice prostému životu." (bratr Roger, 1990, s. 19)

V srpnu 1940 se bratr Roger usadil ve vesničce Taizé, s vizí vybudovat komunitu mužů, která by uskutečňovala „podobenství společenství“. Ta se postupně začala naplňovat, přidali se k němu další bratři a v Taizé vznikla otevřená komunita, kam do dnes na týden přijíždí mladí lidé, skupiny a rodiny ze všech kontinentů. Společenství se snaží hledat cestu ke smíření křesťanů a budovat důvěru mezi lidmi, kulturami a národy ve světě. (Taizé, 1990, s. 2-6)

Taizé se snaží vytvořit tzv. ‚Pouť důvěry na zemi‘, skrze sdílenou zkušenost z místního společenství probudit touhu po usmíření, společné modlitbě a oslavě Boha v různých končinách země. Bratr Roger nabádá své následovníky ke vzájemnému odpuštění: *„K čemu je při nedorozuměních dobré pátrat po tom, kdo se mýlil a kdo měl pravdu? (...) Odpouštět, stále odpouštět, v tom je úběžný bod lásky.“* (bratr Roger, 1990, s. 27)

Bratři nepřijímají finanční dary a žijí z plodů své práce. Den se začíná s úryvkem z Písma, které jeden bratr předkládá ostatním jako poselství pro konkrétní den. Účastníci potom vytváří skupinky, ve kterých sdílejí své zkušenosti a pohledy na různé otázky. Dialog má vést k vzájemnému obohacení a připomínání si vlastních hodnot, má hledat cesty, jak převést tyto hodnoty do praxe. Taizé je známé svou příjemnou atmosférou na sobotní modlitbě, která probíhá při světle svící, a jednoduchými zpěvy, ve kterých se jeden verš stále opakuje.

Bratr Roger sepsal základní hodnoty jako promluvu ke čtenáři v knize *Láska nad všechnu lásku*, mluví zde o odvaze přijímat zodpovědnost za svůj život, o usmíření, o modlitbě, z které má člověk čerpat sílu do svých činností i vztahů se svými bližními. Snaží se čtenáře povzbudit v rozhodnutí žít ve společenství a dát svůj život do služby druhým.

9 Sekce pro mládež ČBK

V dnešní době má pastoraci mládeže v české katolické církvi na starost Sekce pro mládež České biskupské konference[13]. Pastorace mládeže u nás v době totality nebyla podporována, tedy nepotřebovala žádný oficiální rámec. Již tehdy však začala ožívat fara v Příchovicích, kde působil P. Miroslav Šimáček. Ten stál i za prvním diecézním setkáním mládeže, které se uskutečnilo v roce 1990 v Litoměřicích. Diecézní setkání mládeže dnes

[13] dále jen ČBK

probíhají pravidelně jedenkrát ročně ve všech českých diecézích. Přímo na setkání pak vznikla idea vytvoření Koncepce práce s mládeží, která se od M. Šimáčka dostala až k České biskupské konferenci, ta je důležitým orgánem v hierarchii české katolické církve:

Česká biskupská konference (ČBK), zřízená Apoštolským stolcem, je sborem biskupů České republiky, kteří společně vykonávají některé pastorační úkoly ve prospěch křesťanů na svém území k dosahování vyššího dobra, které lidem poskytuje církev podle norem práva, zvláště prostřednictvím různých forem a způsobů apoštolátu, přizpůsobených duchu doby a místním podmínkám. (oficiální web ČBK)

A tak na podzim 1990 biskupové schválili založení Sekce pro mládež a M. Šimáčka pověřili jejím založením. Postupně začala vznikat Diecézní centra mládeže[14], která koordinují pastoraci mládeže v diecézi a jsou součástí Sekce pro mládež. (Dokumentární film: Sekce pro mládež - 25 let; Sekce pro mládež ČBK, 2002; Balík, 2002)

V roce 1991 se poprvé vypadali mladí katolíci společně se Sekcí pro mládež na Světové setkání mládeže do Čenstochové. Zde nabrali další elán do své činnosti. Od té doby se česká katolická mládež zúčastní všech Světových setkání mládeže. V letošním roce letěli mladí do Panamy, do polského Krakova jich v roce 2016 jelo z České republiky šest tisíc. Byl pro ně připraven předprogram v diecézích i program v českém centru přímo v Krakově.

V následujících dvou letech po setkání v Čenstochové začaly vznikat domy podobné Příchovicím a byly nazvány Diecézními centry života mládeže[15]. V souvislosti s rozvojem činnosti vznikl požadavek na další vzdělávání všech, kdo se na práci s mládeží podíleli, proto se začaly konat studijně – formační kurzy.

V roce 1998 uspořádala Sekce pro mládež mezinárodní setkání animátorů, v návaznosti navrhl biskup Graubner, aby se připravilo celostátní setkání mládeže, to proběhlo v roce 1999. V současné době probíhá celostátní setkání mládeže pravidelně v pětiletých intervalech, účastní se ho tisíce mladých. Ještě před prvním z nich se uskutečnilo první Celostátní fórum mládeže, kde mohli vybraní zástupci z řad mládeže diskutovat s biskupy o svých potřebách v rámci pastorace. Od této doby již proběhlo 5 dalších takových fór. (Dokumentární film: Sekce pro mládež - 25 let)

[14] dále jen DCM
[15] dále také jen DCŽM

10 DCŽM

Ve všech katolických diecézích v České republice se nachází jedno DCŽM. Je to dům, obvykle situovaný v přírodě, často v horách, stále otevřený mládeži, kde žije kněz se skupinou mladých spolupracovníků. *„Úkolem kněze spolu s týmem mladých lidí je především ‚ukazovat krásu opravdového života s Bohem' a ‚být skutečným domovem'"* (Sekce pro mládež ČBK, 2002, s. 22) Tedy úkolem těchto domů je nabídnout mladým lidem reálný prožitek katolické spirituality. Mládež, která přijíždí, se do tohoto spirituálního společenství osobně zapojuje a spoluutváří jej.

Balík (2004, s. 167) na základě výzkumu mluví o tom, že centra nenavštěvují pouze mladí věřící: *„ale také značné procento hledajících, nepokřtěných a lidí, kteří se ocitli v životní nesnází. Tato centra působí preevangelizačně, evangelizačně, formačně, diakonicky a přispívají u mladých lidí k prevenci negativních jevů."*

Provozovateli center jsou jednotlivé spolky, hierarchicky je zřizuje biskup a metodicky náleží pod Sekci pro mládež ČBK. Úzce spolupracují s DCM v dané diecézi a tím je zajištěna cirkulace informací o potřebách a nárocích místně příslušné mládeže do administrativního prostředí. (Balík, 2011, s. 172)

DCŽM jsou českým fenoménem ve světové církvi, Mons. Renato Boccardo, zodpovědný za mládež v Papežské radě pro laiky, je označil za originální, a tedy přínosné a inspirativní pro církev v jiných regionech světa. (Balík, 2004, s. 167; Sekce pro mládež ČBK, 2002, s. 22)

EMPIRICKÁ ČÁST

1 Metodologie výzkumu

V empirické části se věnuji výzkumnému designu a jeho strategii. Popisuji zde výzkumný vzorek, techniku sběru dat, postup při provádění analýzy a předkládám následnou interpretaci. Rozhodla jsem se uskutečnit kvalitativní výzkum. Pro svou práci jsem zvolila design případové studie, kterou dále dělím na část deskriptivní a část analytickou. V první části popisuji detailně různé oblasti vybrané kazuistiky. V druhé části se věnuji analýze zkušeností zaměstnanců daného zařízení pomocí metodického konceptu Interpretativní fenomenologické analýzy[16]. Fáze výzkumné práce probíhaly následovně:

- Určení výzkumných otázek
- Zvolení výzkumné metody
- Vlastní deskripce kazuistiky
- Doplnění deskripce o údaje z dokumentů a faktografické informace z rozhovorů
- Sběr dat prostřednictvím polostrukturovaných narativních rozhovorů a ohniskové skupiny
- Doslovná transkripce získaných dat
- Úprava a formátování transkribovaných rozhovorů
- Zpracování dat metodou IPA a jejich interpretace

2 Záměr a cíl výzkumu

Prvním podnětem pro výběr výzkumu pro mou bakalářskou práci byl můj zájem o komunity. Život ve společenství mne oslovuje a často přímo fascinuje od útlého dětství. Při studiu sociální pedagogiky se k tomuto zájmu přidal zvídavý pohled na podněty, které vytváří prostředí. Možnost zkoumat prostředí, které je pro mě do určité míry známé, novým pohledem výzkumníka, mě přiměla k tomu, abych zvolila konkrétní společenství. **Záměrem** této empirické části je **hustý popis zařízení, který povede k porozumění komunitnímu životu, jeho principům a významu v životě člověka a poodkryje pastoraci mládeže v katolické církvi**. Cílem je zodpovězení následujících

[16] dále též IPA

výzkumných otázek.

2.1 Hlavní výzkumná otázka

Jak funguje společenství v Diecézním centru života mládeže Vesmír?

2.2 Dílčí výzkumné otázky

Co DCŽM Vesmír mladým lidem nabízí?

Jaké role lidé v této komunitě přijímají?

Jak ovlivňuje život v centru příroda, ve které se nachází?

Jaká je zkušenost zaměstnanců s komunitním životem na Vesmíru?

3 Kvalitativní výzkum

Termínem kvalitativní výzkum rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Může to být výzkum týkající se života lidí, příběhů, chování, ale také chodu organizací, společenských hnutí nebo vzájemných vztahů. (Strauss & Corbin, 1999, str. 10)

Podle Creswella (In Hendl, 2008, s. 48) může badatel s využitím kvalitativního výzkumu vytvořit **holistický obraz výzkumného problému**, právě díky analýze zkušeností a zkoumání v přirozených podmínkách. Dále Hendl (2008, s. 50) popisuje povahu kvalitativního výzkumu takto: *"Výzkumník se snaží získat integrovaný pohled na předmět studie, na jeho kontextovou logiku, na explicitní a implicitní pravidla, která. fungují v dané oblasti."*

Protože mým cílem není vytvořit obecnou teorii o fungování pastorace mládeže či práce v komunitním prostředí, nýbrž **porozumět konkrétnímu společenství, jeho determinantům a jeho úloze v životě členů, toto porozumění dále interpretovat a předložit jako možnou inspiraci či rozšíření poznání** v otázce komunit v životě člověka, potřebuji ve výzkumu postupovat spíše do hloubky nežli plošně.

Vzhledem k výše jmenovaným záměrům a cíli výzkumu jsem zvolila kvalitativní přístup, díky jehož povaze mohu prozkoumat principy a mechanismy daného společenství a pokusit se porozumět a interpretovat zkušenosti zaměstnanců zařízení.

Zároveň se pokusím vyhnout dichotomickému myšlení, jak na něj nahlíží Šíp (Gulová & Šíp, 2013, s. 16–17):

Mnozí lidé z praxe se ale dopouštějí opačného extrému. Vedení znechucením z nefunkční pseudoteoretičnosti často tvrdí, že si vystačí bez teorií, protože teorie jsou vždy založeny na falešném „modelu technické racionality“ zcela odtrženém od skutečného života. Mají pocit, že pouze na základě své vlastní zkušenosti vědí, co je nutné udělat, a že v této ‘fronetické’ reflexivní znalosti jsou již zakódovány normy, které je nutné následovat.

Při svém zájmu o praktický příklad, se tedy budu držet vědecké metodologie.

4 Výzkumný design

Jako výzkumný design svého bádání jsem zvolila **případovou studii**. *“Jde o zachycení složitosti případu, o popis vztahů v jejich celistvosti.”* (Křováčková & Skutil, 2011, s. 108-109) Případovou studii neboli kazuistiku, je podle Yina (2003, s. 4) *„vhodné zvolit v případě, kdy studovaný fenomén není odlišitelný od kontextu.”*[17] Creswell (In Stanoev, 2013, s. 73) definuje případovou studii jako:

kvalitativní přístup, ve kterém výzkumník zkoumá ohraničený systém (případ) nebo více ohraničených systémů (případů) v čase skrze detailní a do hloubky mířící sběr dat zahrnující více zdrojů informací (např. pozorování, rozhovor, audiovizuální materiály, dokumenty a zprávy) a vytváří popis případu a na případě založených témat.

Hendl (2008, s. 102-103) rozlišuje několik druhů kazuistik dle sledovaného případu. Jednou z nich je studie komunity, zde se však jedná o sémantický posun, kdy komunitou myslí obec, sídliště či sousedství (v angličtině se používá název ‘A case study of community organisation and neighborhood’), proto v souvislostí s touto terminologií zařadíme mou práci pod **studium organizací a institucí**.

5 Vlastní případová studie

Vybrala jsem si společenství, které znám již mnoho let. V tomto zařízení jsem také vykonávala svou volitelnou souvislou praxi v rozsahu 120 hodin, při níž jsem načerpala mnoho vědomostí a vlastních zkušeností s jeho fungováním.

Při výběru sběru dat mne napadalo mnoho zdrojů – první kroniky, jednotlivá vydání diecézního časopisu Hromosvod, dotazníkové šetření s respondenty z řad mládeže, využití vizuální metodologie k popisu prostředí, ... Ačkoliv by pro úplnost

[17] volně přeloženo

případové studie bylo jistě přínosné využít veškeré tyto dostupné zdroje, kapacitní omezení bakalářské práce mi nedovoluje všechny pojmout. Upřednostnila jsem přínos, který mohou do problému vložit zkušenosti zdejších aktérů.

A Část deskriptivní

V následující části předkládám hustý popis zařízení. Na jeho začátku stála má snaha popsat detailně toto společenství a soustředit se přitom především na aspekty, které jsou zajímavé pro obor sociální pedagogiky. Rozhodla jsem se vycházet hlavně z vlastní zkušenosti s tímto zařízením a předložit tak vlastní pohled.

Při prvním promýšlení jsem si vydefinovala kapitoly Prostředí, Lidé a Společenství. Další jednotlivé kapitoly se vynořovaly postupně, jak jsem psala. Při dalším promýšlení jsem si vytvořila seznam svých návštěv Vesmíru, kde jsem pomocí brainstormingu psala vše, co mě k tomu napadalo. Tak mi vyplynuly další témata, po jejich rozepsání jsem hledala jejich význam, spojením drobných témat se stejným významem vznikly další kapitoly (např. Animace). Člením text do kapitol a jednotlivých drobných podkapitolek, tak aby se mi v tématech dobře orientovalo, a abych měla větší potřebu tyto věci srozumitelně pojmenovat, vyjádřit jejich pomyslné místo v mozaice společenství.

Zároveň jsem v průběhu popisu narazila na některé skutečnosti, o kterých jsem neměla dostatečné povědomí. Tehdy jsem již měla záznamy rozhovorů z další části výzkumné studie, v nich se některé faktické údaje vyskytovaly (např. rok vzniku, podoba sezóny, ...) Další potřebné údaje jsem cíleně dohledávala v oficiálních dokumentech, které centrum vykazuje.

5.1 Vybrané společenství

Pro svou případovou studii jsem si vybrala katolickou komunitu, která se věnuje pastoraci mládeže v konkrétním zařízení. V této kapitole popíši o jaké zařízení se jedná, proč jsem se rozhodla vybrat právě toto zařízení, a jaký je můj vztah k němu.

5.1.1 Vesmír – Diecézní centrum života mládeže

Celý název zařízení zní Diecézní centrum života mládeže Vesmír, zkráceně DCŽM Vesmír či pouze Vesmír. Jak již z pojmenování střediska vyplývá, nejedná se pouze o volnočasové zařízení. Vesmír je součástí sítě diecézních center pro mládež, které jsou

prostředkem pro pastoraci mládeže v římskokatolické církvi v České republice. Původně centrum zřizovalo biskupství, dnes je provozovatelem oficiálně spolek Jedlová. V současné době na Vesmíru pracuje šest lidí, z toho dva jsou kněží. Tyto osoby v centru i bydlí a společně vytváří komunitu, do které mohou přijíždět další mladí lidé z nejrůznějších koutů naší země.

5.1.2 Proč právě Vesmír

Na tomto místě chci popsat, proč jsem se rozhodla psát právě o DCŽM Vesmír. Jak jsem se vlastně k Vesmíru dostala – je potřeba vrátit se trochu do minulosti. Pocházím z podhůří Orlických hor, kde jsem vyrůstala s nemocnou matkou. Její zdravotní stav byl komplikovaný už v době mého dětství, takže mě často hlídal její bratr, můj strýc, s manželkou.

Matka a strýc k víře přilnuli až v dospělosti a začali chodit k evangelíkům z Církve Bratrské. Tam jsme chodili společně a líbilo se nám, jak se zde tvořilo společenství, hrála živá hudba, dospělí oceňovali čtení Písma. Později rodina konvertovala ke katolictví. Po několika letech se mému strýci naskytla příležitost jít s rodinou žít a pracovat jako správcovi na DCŽM Vesmír v Orlických horách. Tuto nabídku přijali a pro mě to znamenalo spoustu prázdnin trávených zde. Myslím, že je tam táhla touha prožívat společenství, s kterým měli malou zkušenost právě z Církve Bratrské.

Přestože jsem většinu času trávila na Vesmíru s tetou a malou sestřenicí, byli jsme prostě součástí místního života. Hrozně ráda jsem se tam k nim vracela, líbilo se mi, že děláme tolik věcí společně – od stolování, přes plení bylinkové skalky po modlitbu a slavení mše svaté. Líbila se mi krásná příroda, útulný dům i veselá mládež, která přijížděla. Prožila jsem zde hezké chvíle a mnohá dobrodružství.

Když jsem později dospěla do věku mládeže a rodina mého strýce už na Vesmíru dávno nežila, jezdila jsem na Vesmír jen občas, tehdy jsem ho vnímala z perspektivy účastníka akcí.

Na podzim 2017 byla u nás na katedře konference o komunitních školách, během přednášek a diskuzí se mluvilo o fenoménu komunit, které se dnes začínají vytvářet kolem některých škol, tak jako dříve vznikaly kolem místních kostelů. Téma mnou silně rezonovalo a vyvolalo vzpomínky právě na zkušenosti komunitního života na DCŽM Vesmír.

Zároveň jsem během let studia pozorovala, že prostor, ve kterém vyrůstá

katolická mládež, je trochu jako zahrada za vysokou zdí, přes kterou nelze vidět. Mnohokrát mne v pátek večer napadlo, jak je to zajímavé a pro mnohé lidi nemyslitelné, že se zrovna někde na faře sešla parta mladých bez alkoholu a výborně se baví společenskými hrami nebo diskuzí nad duchovními tématy. Často se mě kamarádi nebo učitelé ve škole ptali, „co tam jako děláme“, když se s věřícími vrstevníky sejdeme.

Chtěla bych sdílením této zkušenosti nabídnout náhled do “zahrady za zdí, ve které vyrůstá katolická mládež” a zároveň demonstrovat principy komunitního života a jejich benefity a další důsledky, které přináší členům tohoto konkrétního společenství.

5.1.3 Vesmír – bezpečné místo, pro duchovní růst

Mladí věřící v naší zemi většinou vyrůstají v obklopení nevěřících kamarádů. Běžná praxe, s kterou jsem se v průběhu života setkávala, byla, aby v jedné třídě studovali průměrně dva až tři věřící žáci, podobně to bylo i u volnočasových aktivit. Samozřejmě situace na církevních školách nebo více katolické Moravě bude trochu jiná. Mnoho mých přátel z různých koutů republiky mělo ale podobnou zkušenost jako já.

Vnímám rozmanitost jako velký dar a přínos pro společnost i jedince. K tomu, aby byla rozmanitost zachována, je třeba i podpory hodnot jedinců, kteří tvoří menšinu. Jedině tak si mohou svou ojedinělou kulturu uchovat, a stále tak přispívat k celkové rozmanitosti.

Pro mladé věřící lidi je důležité setkávat se i se stejně naladěnými vrstevníky, aby získali povzbuzení na své cestě a mohli sdílet své zkušenosti i z této oblasti svého života a nacházet tak svůj životní směr. K růstu člověk potřebuje bezpečné prostředí, a to platí i o duchovním růstu.

DCŽM Vesmír je jedním ze zařízení, které mladým křesťanům (převážně katolíkům) toto bezpečné místo poskytují.

5.1.4 Založení centra

Pro to, abychom mohli DCŽM Vesmír plně pochopit, je potřeba vzpomenout na jeho úplný začátek a popudy, které stály za založením. Především nesmíme zapomenout na osobu kněze Pavla Rouska, který Vesmír z pověření otce biskupa Karla Otčenáška v roce 1992 založil. Po uvolnění komunistického režimu a sametové revoluci nastala příhodná doba pro oficiální shromažďování katolické mládeže, které bylo dříve nežádoucí. Pro tehdejší mládež to bylo něco nového a atraktivního. Přes měnící se dobu

si centrum svou atraktivitu udrželo.

Již čtvrtstoletí provozuje (Sdružení jedlová - pozn. autorky) Diecézní centrum života mládeže Vesmír v Deštném v Orlických horách. Z této dlouholeté zkušenosti se stále ukazuje, že činnost spolku je velmi žádaná a potřebná, a že mladí lidé mají zájem trávit volný čas smysluplně a společně s přáteli v krásném prostředí Orlických hor. (Sdružení Jedlová, 2018, s. 1)

Pavel Rousek tehdy měl představu vytvoření komunity, zároveň dostal tip na rekreační areál, který se prodával, biskup se rozhodl investovat, sdružil finanční prostředky, komplex mládeži koupil a poslal tam Pavla Rouska, aby zde vytvořil "něco" pro mladé lidi.

5.1.5 Vize – hodnoty

Základní Pavlovou vizí bylo předat mladým zkušenost krásy společného života. Stavěl na svých zkušenostech se společenstvím ze svých mládežnických let a nechal se inspirovat prvním centrem pro mládež v Rajnochovicích. Poprvé měl možnost nevytvářet pouze akce a jednotlivé aktivity pro mládež, ale obklopit se týmem mladých lidí, kteří by sami ideu společenství a pospolitosti žili a byli otevření dalším lidem.

Když jsme se s Pavlem spolu setkali a poprvé jsem mu sdělila záměr své bakalářské práce a začali jsme se bavit o Vesmíru, řekl mi: *„Víš, člověk má být obrazem Božím a Bůh, to je vlastně komunita."* Společenství pro něj mělo obrovskou hodnotu, bylo nástrojem, jak "ukázat Boha". Chtěl se inspirovat nepodmíněnou láskou, vytvořit otevřený dům, kde by každý mladý nalezl přijetí.

5.1.6 Stanovy sdružení Jedlová

Stanovy spolku z roku 2015 nahrazují původní stanovy z roku 1992, poskytují základní informace – název, IČO, sídlo. Dále vymezují účel sdružení takto:

Účelem spolku je vyvíjet veřejně prospěšnou činnost napomáhající ochraně dětí a mládeže, jejich osobnostnímu a charakterovému rozvoji i podpoře rodin. Cílem je dosažení jejich všestranného prospěchu: duchovního, intelektuálního, etického, kulturního, společenského i fyzického. (Sdružení Jedlová, 2015, s. 1)

Zmíněny jsou i výchovně – vzdělávací formy: komunita, interakce a zážitek. Dokument popisuje i členství ve spolku, práva a povinnosti různých členů, organizační strukturu

rozhodování a zásady hospodaření. Předsedou spolku je Tomáš Hoffmann.

5.2 Prostředí

Tato kapitola se věnuje popisu prostředí centra. Areál DCŽM Vesmír se nachází uprostřed Orlických hor, nedaleko Velké Deštné a spadá pod obec Deštné v Orlických horách. Je zasazen do malebné okolní přírody, aniž by narušoval její přirozenost.

5.2.1 Cesta

Cesta na Vesmír vede z Deštného městským centrem, dále pak po asfaltové cestě kolem místních ubytovacích zařízení, lanového centra, lesem a kolem pastvy hospodářského dobytka. Běžnou chůzí je člověk nahoře asi za 45 minut. Mladí, kteří přijíždějí autobusem a pokračují touto cestou pěšky, se mohou kochat krásami přírody, vůní lesa, zvuky lesních potůčků – strávit chvíli o samotě bez ruchu města a povinností či popovídat se souputníky. Pobyt na Vesmíru tak pro mne vždy začínal už tam dole u měkkých chomáčků mechu, nádherně řezaného kapradí a s očima upřenýma ke klesajícímu slunci na obzoru. V zimě, kdy se cesta promění v bílou krajinu, se z výšlapu nahoru stává tak trochu dobrodružství. Horší dostupnost někdy mladým zjednodušují rodiče, kteří je vozí autem. V případě ohlášeného příjezdu někdy vyráží týmák s terénním autem a jede mládeži naproti.

5.2.2 Areál

Areál tvoří hlavní budova s přilehlým okálem a 12 dřevěných chatek, dále velká travnatá plocha s bránami vhodná na fotbal, volejbalové hřiště, ohniště, vyasfaltovaný prostor s basketbalovým košem, hřbitov s kostelem sv. Matouše, který je částečně v původním stavu, a místo s houpačkami, zavěšenými na stromech u kostela. V areálu se nachází hodně zeleně – stromy, keře a květinová skalka. Celý komplex působí upraveně, čistě, využívaně. Genius loci – kostel sv. Matouše má největší kouzlo ve večerních hodinách, kdy se v něm rozzáří svíčky v prohlubních ve stěnách, jako by někdo přenesl hvězdnou oblohu dovnitř kostelních zdí.

5.2.3 Dům

Při vstupu do domu, zaujmou člověka otevřené dveře, v první části se nachází věšáky na bundy a vchod do Botárny, kde najdeme mnoho erárních pantoflů a regály pro odložení obuvi. Cedulka na dveřích hlásá, že “srovnané boty nesmrdí”. V další místnosti

se nalézá recepce, kde se, v dnešní době, každý příchozí zaregistruje a ohlásí délku svého pobytu. Přítomný týmák mu zároveň sdělí, kde se může ubytovat. Recepce se nachází v místnosti U Sluníčka, které je namalováno na zdi. Je to místnost plná nástěnek, časopisů, knížek a deskových her, kde se nachází i gauč.

Dále se v dolním patře budovy nalézá rozlehlá jídelna s kuchyní a Krbovka – menší místnost s krbem, vybavená pianem a zpěvníky, bílou tabulí, flipchartem a projektorem. V této místnosti jsou na zdech různé výtvory z akcí, vlajky družstev apod. Každé dveře na chodbě jsou označeny barevným nápisem – Ozdravovna, Prádelna, Úklidová místnost, Tým – malá místnost určená na porady a uvítání návštěv, Pingpongárna a oddělené toalety a sprchy.

V horním patře se nachází šest pokojů s postelemi, dvě velké půdy s matracemi, malá kaplička pro ztišení a modlitbu, koutek plný polštářků pro útulné posezení – Tuhoškemping, toalety, sprchy a pokoje týmáků, v horním patře potom místnost zvaná Štít, která je vybavená podobně jako půdy, pro přespávání více lidí.

5.2.4 Výzdoba

K Vesmíru neodmyslitelně patří typická výzdoba. Využívá se hlavně levných materiálů, které lze použít opakovaně – barevné gázy, organza, batikovaná plátna, tematické ozdoby z papíru a přírodnin. Stěny v domě zdobí obrázky s citáty z Písma a o životě, na toaletách jsou na dveřích vtipy, u zrcadla pak různé motivační vzkazy. Vše laděno v hravém, veselém duchu. Právě tyto drobnosti a fakt, že se třeba na výzdobě jídelny mohou účastníci podílet, dotváří areál v útulné a příjemné místo, kde se člověk cítí vítán.

5.2.5 Okolí

Okolní příroda už tu byla zmíněna v souvislosti s cestou na Vesmír, nabízí však i prostor, kam z Vesmíru vyrazit. Ať už se jedná o pěší túry, výjezd na běžkách nebo orientační běh, z Vesmíru vede hned několik cest, dá se vyrazit na Velkou Deštnou, na Šerlišský mlýn a Masarykovu chatu, do Luisina údolí či na zámeček v Pádolí. Daleko není ani na sjezdovku Marta, kterou ocení zejména lyžaři a snowboardisti. V létě pak okolní lesy poskytují příjemný stín, chutnou vodu ze studánky a množství lesních plodů. Chybí snad už jen možnost přírodního koupání.

5.3 Lidé v centru

V centru dění jsou na Vesmíru lidé a je jich celá řada. Společně všichni tvoří vesmírné společenství, které má být stále otevřené nově příchozím. Jednou ze základních vizí bylo, aby se každý cítil při příjezdu vítán. Trochu překvapivě jsou zde zastoupeny různé generace. Jádro centra tvoří kněz, obklopený mladými pomocníky – týmáky, cílovou skupinu, a tedy nejpodstatnější část, představují mladí lidé, kteří přijíždí, společenství dotváří rodina správce, "vesmírné babičky a dědečkové" a bývalí týmáci. V poslední řadě potom rodiny a ostatní návštěvníci.

5.3.1 Kněz

Kněz působící na Vesmíru je zároveň odpovědnou osobou, ředitelem centra i Diecézního centra mládeže. Přichází na Vesmír z pověření biskupa a působí tu, dokud toto pověření trvá – po tuto dobu bydlí v pokoji v hlavní budově centra. Zároveň slouží jako farář v Deštném v Orlických horách.

První pověření dostal p. Pavel Rousek, který strávil následně na Vesmíru čtrnáct let, na jeho doporučení ho potom nahradil p. Tomáš Hoffmann, který tu působí doposud. Dnes žijí na Vesmíru kněží dva, druhý kněz zde má částečný úvazek a zbytek času věnuje své blízké farnosti v podhůří.

Hlavním posláním kněze je i na Vesmíru zprostředkování křesťanských svátostí - slouží mši svatou, je k dispozici ke svátosti smíření, … Vybírá si k sobě tým mladých lidí – pomocníků, společně bydlí přímo na Vesmíru a vytvářejí komunitu.

5.3.2 Tým

Společenství mladých lidí, kteří na Vesmíru žijí, se nazývá Tým. V minulosti ho tvořili tři až čtyři laici a kněz, v současné době jsou to dvě ženy, dva muži, a ještě dva kněží.

Tzv. týmák přichází na Vesmír dvěma způsoby – buď sám nabídne tuto možnost knězi, který souhlasí nebo naopak přijme nabídku kněze. Délka služby se pohybuje mezi jedním až dvěma lety. Tak je zajištěno, aby v týmu byli neustále vrstevníci přijíždějící mládeže, a také prevence vyhoření celého týmu i konkrétního jedince. Požadavkem je příslušnost ke katolické víře, mladý věk (20-25 let) a chuť a ochota pracovat s mládeží. Pedagogické či animátorské zkušenosti jsou vítány, stejně jako zkušenost s životem ve společenství a technická a pracovní praxe.

Týmáci-laici bydlí na Vesmíru a sdílí pokoje po dvou. Starají se o chod domu a jsou k dispozici mladým. Do jejich kompetence spadá: úklid domu, kuchyně a příprava pokrmů, recepce, propagace akcí a komunikace se zájemci o pobyt, ubytování, administrativní zajištění, nákupy, příprava programu pro mládež a vymýšlení akcí, příprava prostoru, předmětů, výzdoby a hudby na liturgii. Každý má své vymezené úkoly, ale platí, že si všichni (včetně kněží) navzájem pomáhají.

Kromě práce na těchto úkolech věnují svůj čas společné modlitbě, poradám a také odpočinku, ve kterém se v průběhu týdne střídají.

5.3.3 Mládež

Centrum bylo od počátku vytvářeno pro mládež, stalo se tak i díky změně politické situace. Od roku 1992 začali na Vesmír přijíždět mladá děvčata a mladí chlapci především římskokatolického vyznání, ve věku 15 až 25 let. Občas přijíždí i mladí lidé jiného křesťanského vyznání, mladí, kteří hledají svou víru či nevěřící. Spodní věkovou hranici ošetřují pravidla centra, zatímco horní hranice ohraničená není. V současné době připravuje centrum programy pro mládež od 14 let, mladší teenageři mohou přijet na speciální akce či po domluvě v doprovodu sourozence. *„Centrum během tohoto roku přivítalo opět téměř 2500 návštěvníků. Nejvíce zastoupeni byli mladí lidé ve věku 14–26 let."* (Sdružení Jedlová, 2017, s. 2; Sdružení Jedlová, 2018, s. 2)

Dům je mladým otevřen kdykoliv po celý rok kromě září. Doporučuje se předem ohlásit emailem nebo po telefonu, především kvůli plánování jídla. Obvykle mladí přijíždí hlavně o víkendech, prázdninách a v době svátků – především na předem avizované akce. Ty mají i připravený zábavný program. Ve dnech mimo akce probíhají společně základní body dne a mládež může využít čas podle sebe (lyžování, výlety, deskové hry, další sporty) či se domluvit s týmem a vymyslet společný program.

Dostavit se může člověk sám, s kamarádem, partou nebo celým společenstvím (oddíly, farní společenství mládeže - tzv. spolča).

Nejvíce centrum navštěvují mladí z královéhradecké diecéze, ale často přijíždí i z Prahy a dalších vzdálených míst.

5.3.4 Správcovi

Součástí vesmírného společenství je i rodina, která žije v přilehlém okálu. Otec vykonává roli správce, matka je většinou na mateřské dovolené. Míra zapojení rodiny do

života týmu a mládeže se liší v konkrétních případech. V současné době se jedná především o pracovní spolupráci a občasná setkání. V minulosti byli správcovi zapojeni plně, z Vesmíru neodjížděli, a s týmem se scházeli na bohoslužby, pravidelné porady a mládež je dobře znala. Další úlohou správcových je být příkladem dobré křesťanské rodiny pro mládež, která pochází třeba z rodin rozvrácených.

5.3.5 "Vesmírné babičky a dědečkové"

Vesmír postupně začal zasahovat do života místních obyvatel, především farníků. V době začátku patřily do místní deštenské farnosti především starší ženy. Často bydlely a dodnes bydlí mimo centrum Deštného, v horách. P. Pavel Rousek je občas jezdil navštívit za účelem duchovního rozhovoru nebo svátosti smíření, jindy je vozil na mši svatou do kostela. Tímto způsobem vznikly mezi nimi silné vztahy, které přešly až v označení "vesmírné babičky". V dnešní době k nim patří i "vesmírný dědeček".

5.3.6 Bývalí týmáci

Vzhledem k poměrně krátké době, kterou týmáci stráví na Vesmíru, než je život posune někam jinam, se jich už za dobu existence DCŽM vystřídalo opravdu hodně. Mnozí se později vrací jako účastníci na větší akce, a ještě později se svými rodinami aspoň na prázdniny či na tradiční setkání bývalých týmáků, které probíhá vždy v létě.

5.3.7 Rodiny

Vesmír je určen především mládeži, a proto mají mladí lidé vždy přednost před ostatními návštěvníky. Během roku je potom několik období, kdy je Vesmír otevřený primárně i rodinám. Často sem přijíždí celá společenství rodin, která si připravují svůj vlastní program v přírodě, pomáhají s provozem domu a zapojují se do modlitby a liturgie. Pro tým a mladé mohou být zdrojem inspirace či vzorem křesťanské rodiny. Sdružení Jedlová popisuje jejich přínos takto:

> Jarní prázdniny jsou také dobou, kdy naše centrum navštěvuje poměrně velké množství rodin. Díky tomu mají i naši mladí návštěvníci, kteří pocházejí například z neúplných rodin, možnost setkat se s fungujícími rodinami. Pro starší mládež je velmi přínosné vyprávění životních příběhů těchto rodin a zkušeností manželů ze společného života. (Sdružení Jedlová, 2017, s. 5)

5.3.8 Ostatní návštěvníci

Mezi další návštěvníky Vesmíru patří různé školy, scholy, skautské oddíly či

hudební uskupení. Ty se do společného života zapojují aktivně pouze minimálně, mají obvykle svůj vlastní program, duch komunity k nim "promlouvá" skrz výzdobu domu, vlídné přijetí a pozorované vztahy v týmu.

5.4 Animace

Nedílnou součástí vesmírného života jsou animační prvky, které tým využívá, aby oslovil a zapojil mládež do místního dění. Hodně vždy záleží na konkrétní akci, její cílové skupině i počasí. Animace nemá smysl pouze sama v sobě a v zábavě, která z ní plyne, ale podporuje i zdravý životní styl, dovednosti, schopnost spolupráce, přináší inspiraci a kulturní zážitky. Tyto záměry zdůrazňuje i samotné sdružení:

> Toto praktické a nenásilné osvojování si prvků sociálního jednání považujeme za nejúčinnější prevenci nežádoucích společenských jevů a jako ideální prostředek k formaci zdravé osobnosti mladého člověka, který je schopen vytvářet pozitivní společenské, partnerské a rodinné vztahy. (Sdružení Jedlová, 2017, s. 2)

Stručně zde představím stěžejní animační prvky využívané na Vesmíru.

5.4.1 Pohyb

Ať už se jedná o sport či práci, pohyb nesmí chybět v žádném dni. Je zařazen v dopoledním či odpoledním programu. V obvyklé nabídce téměř za každého počasí najdeme volejbal, pingpong, fotbal, frisbee, ringo, procházky a tzv. Dreamgame, míčovou hru vymyšlenou přímo na Vesmíru. Hraje se v týmech s míčem na americký fotbal. V zimní sezóně je možnost zapůjčení běžek, lyží či snowboardu, vyšlapávají se bludiště ve sněhu, budují se iglú a skluzavky. V letních měsících se přidává basketbal a možnost proběhnout se po různých trasách či zkusit orientační běh po okolí. Častou aktivitou je také tanec, je mu vyhrazen i jeden týden o letních prázdninách. Ostatním sportům je potom speciálně vymezen týden na konci srpna. Účastníci v obvyklých dnech vytvoří skupiny podle zájmu pohybu, ke každé se přidá týmák, či starší zkušenější mládežník a sportovní hry a další aktivity si potom často značně řídí mládež sama. Při soutěživých sportech se dbá na ocenění nejen nejlepších výkonů, ale i skutečných posunů a snahy.

5.4.2 Pobyt v přírodě

Svým položením Vesmír sám o sobě nutí k pobytu v přírodě, která je kolem

všudypřítomná. Ať se člověk vydá kamkoliv, prochází přes louky, lesy a kopce. Samotné architektonické rozložení areálu ctí reliéf krajiny. Pobyt venku je stejně jako pohyb součástí každého dne, obvykle jsou obě činnosti spojeny do jedné. Venku se kromě sportu odehrává i práce nebo například modlitba, procházka s modlitbou růžence je v nabídce téměř každého poledního odpočinku. Často se akcentuje krása přírody jako námět k hledání Boží přítomnosti ve světě. Přijíždějící skupiny či zkušenější mládežníci vymýšlí různé túry a hry v okolí sami, či ve spolupráci s týmáky. Snaží se tak mladého člověka aktivizovat, přimět k pohybu na čerstvém vzduchu, rozhlížet se kolem sebe a vnímat rozmanitost.

5.4.3 „Tématka“

Další formou programu jsou tzv. Tématka. Kněz nebo týmák si připraví určité aktuální téma z oblasti víry, vztahů nebo jiných oblastí života. Krátce o něm pohovoří, dále předkládá otázky a moderuje diskuzi mezi účastníky. Zapojit se a vyjádřit může každý. Cílem je dialog, který vede k vzájemnému obohacení. V praxi má moderátor velkou moc, kterou diskuzi může směřovat, kam uzná za vhodné. Vyjádřit odlišný názor očekává určitou dávku průbojnosti či odvahy. Dialog tak mladým spíš pomůže formulovat myšlenky a dodá jim pocit sounáležitosti, pokud souzní s jejím směrem; pohybuje se spíše v mantinelech paradigmatu moderátora.

5.4.4 Hry

Velkou část programů připravovaných pro mladé na Vesmíru tvoří nejrůznější hry. Oblíbené jsou především různé hry ve skupinách, kdy se mladí vzájemně lépe seznámí, skupiny jsou často tvořeny rozpočítáním či losováním, takže se v nich účastníci setkají třeba i s lidmi, které ještě neznají. Herní aktivity obvykle stojí na soutěživosti a přináší úkoly z nejrůznějších oblastí – sportovní, vědomostní, dovednostní, zaměřené na trénink šikovnosti. Soutěživost je pojímána “katolickou optikou”, podněcuje podat co nejlepší výkon, spíše než porazit soupeře. Hry probíhají ve veselé atmosféře plné vtipů a legrácek. Využívají často úvodních motivačních scének, jsou tematicky zpracované. Rozmanitost úkolů, o kterou se organizátor při přípravě vědomě snaží, způsobuje, že zapojit se a vyniknout může každý jedinec. Na závěr hry přichází gratulace vítězům, díky pořadatelům a společné sdílení zážitků a vzájemných dílčích ocenění.

5.4.5 Tvoření

Tvořivý potenciál každého jedince "má na Vesmíru zelenou". Účastníci se zapojují do tvorby výzdoby, vyrábí různé výrobky, zkouší různé výtvarné techniky, tvořivost mohou realizovat i v kuchyni – hlavně v době svátků a oslav, kdy se peče a zdobí cukroví či zákusky. Milovníci hudby a muzikanti jsou zváni každodenně k tvorbě hudebního doprovodu nejen bohoslužby, ale i celého dne. Starší a zkušenější mládežníci vytváří různé motivační scénky ke hrám či večerní krátké epizody – večerníčky. Kdo vyniká v tanci, může ostatní naučit krátkou choreografii, kdo ovládá umění kaligrafie, může ostatním nabídnout workshop pro začátečníky. Tvorba hodně záleží na celkové tématice akce.

5.4.6 Hosté

Tým si uvědomuje, že nemůže obsáhnout všechny roviny a témata sám. Proto jsou na různé akce zváni hosté. Typickým příkladem je sportovní týden, kdy přijíždí Libor, sportovec každým coulem, který organizuje sportovní aktivity. Další oblastí, do které jsou zváni hosté, jsou přednášky na různá témata. Nejčastěji se týkají osobní zkušenosti života a víry, jindy se jedná o vztahy, sport či cestování a další. Může se jednat i o aktuální témata: „*V rámci této akce byla hostem i žena, která má manžela ze Sýrie, vyprávěla o současném dění, jak tam lidé žijí a přibližovala mladým lidem problematiku této části světa a uprchlické krize. V budově centra probíhala také výstava obrazů z uprchlických táborů.*" (Sdružení Jedlová, 2017, s. 6)

Hosté jsou přivítáni a přizváni do společného kruhu, týmák jim představí aktuální účastníky, v menším počtu je možnost osobního vzájemného představení. Po přednášce následuje diskuze, společná modlitba a poděkování hostu, že vážil cestu na Vesmír a podělil se o své myšlenky. Dovolují-li to časové možnosti, je host přizván, aby po přednášce zůstal a připojil se ke společnému stolování či bohoslužbě.

5.4.7 Promítání

V dnešní době stále roste dostupnost zajímavých videí, různých spotů a filmů. Když zrovna počasí venku moc nepřeje, přichází na program promítání. Probíhá v Krbovce, přes projektor se pouští film na zdi. Mladí si vytvoří řady z židlí, či přinesou z půdy matrace a sedí na nich. Snímky se mohou týkat víry – životopisy světců, záznamy ze světových dnů mládeže, křesťanské filmy; ale není to pravidlem, běžně se promítají

i nějaké pohádky či kvalitní filmy ze sportovního prostředí nebo videa s určitým poselstvím. Mladí často mohou sami hlasovat, o jaký konkrétní snímek mají zájem. Následuje krátká společná reflexe filmu a diskuze o tom, co si z něj mohou diváci odnést do svého osobního života.

5.4.8 Galavečer

Specifickým druhem programu je (nejen) Silvestrovský galavečer, ten je plný nejrůznějších scének, tance a dobrého jídla. Zařazuje se do programu v době oslav. Probíhá v jídelně ve velmi veselém společenském duchu.

5.5 Akce

Během roku probíhá mnoho akcí a tematických víkendů. Jejich seznam je předem vyvěšen na webu.

Tabulka 1. - Přehled akcí konec roku 2018 a rok 2019

30.11.-2.12. 2018	Cetiletí
27.12. - 1.1.2019	Vesmírný Silvestr
18. - 20.1.2019	Snowboard víkend
25. - 27.1.2019	Panama víkend
31.1. - 3.2.2019	Pololetní prázdniny
3.2. - 17.3.2019	Jarní prázdniny
15. - 17.2.2019	Běžkařský víkend
8. - 10. 3. 2019	Biřmovanci
29. - 31.3.2019	Teenagers víkend
17. - 22.4.2019	Velikonoce
31.5. - 2.6.2019	Cetiletí
21. - 27.7.2019	Taneční týden
30.7. - 4.8.2019	Hudební týden
5. - 10.8.2019	Offline týden
13. - 18.8.2019	CSA 2019 Chotěboř
19. - 24.8.2019	Týden identity
25. - 30.8.2019	Sportovní týden
25. - 29.10.2019	Podzimní prázdniny

29.11. - 1.12.2019	Teenagers víkend
6. - 8.12.2019	Cetiletí
28.12.2019 - 2.1.2020	Vesmírný Silvestr

(zdroj: oficiální web DCŽM Vesmír)

5.5.1 Silvestr

Nejnavštěvovanější akcí celého roku je Silvestr, přijíždí kolem dvou set mladých. Prožívají společně vánoční čas, připravují galavečer, pečou a zdobí cukroví, chystají „koncertek" ve městě. Jeden den vyráží na tzv. misie – pozvat místní lidi právě na koncert ve farním kostele. Hrají se hry, mladí vyráží na výlety a užívají sněhu. Akce vrcholí oslavou Nového roku, tzv. Galavečerem, jehož první část je věnovaná nejrůznějším představením. Připravit si je může každý, podle toho, co umí a v čem vyniká. Večerem provází moderátor, který každé číslo krátce představí. Obvykle vystoupí mladí zpěváci, taneční skupinky, veselé scénky, nechybí ani přednes či one man show, soutěžní hra pro týmáky a podobně. Půlnoc tráví mladí v kostele sv. Matouše adorací a modlitbou díků za uplynulý rok, teprve po ní pouští ohňostroje a společně si přejí do nového roku. Věková hranice je posunutá na 15 let, přípitek je však spíše symbolický k dispozici pro mladší je džus, pro starší pak sklenička vína. V druhé části večera se tančí společenské tance, v Krbovce zároveň probíhá diskotéka.

5.5.2 Velikonoce

Velikonoce patří k nejoblíbenějším akcím, nabízejí prožití největších katolických svátků s vrstevníky. Program je zaměřený především na duchovní prožitky, ztišení a bohoslužby, po sobotní vigilii pak následuje bujará oslava vzkříšení. Ve výroční zprávě se dočítáme: *„Tyto svátky jsme společně prožili v duchu křesťanské tradice, včetně typické lidové tvořivostí (např.: vyrábění výzdoby, zdobení perníčků, malování vajíček, pletení pomlázek, skládání velikonočních básniček a koled apod.)"* (Sdružení Jedlová, 2017, s. 5)

5.5.3 Taneční týden

Taneční týden je tradiční součástí letních prázdnin, jedná se o jednu z nejoblíbenějších akcí. Patří mezi akce s nabitým atraktivním programem, která je vyhledávána právě kvůli svému obsahu. Přijíždí na něj i lektoři – hosté. V loňském roce to byl například Lubomír Kábrt, který vede taneční školu v Čáslavi a bývalá týmačka Sára, která se tanci věnuje mnoho let. Mladí mají v tanečním týdnu možnost naučit se

různé tance a choreografie. Tančí se všude, v domě, kolem něj nebo i dole v Deštném.

5.5.4 Sportovní týden

Dalo by se říct, že sportovní týden je vrcholem letních prázdnin, nabízí mladým širokou nabídku sportů a pohybových aktivit, nechybí soutěže skupin i jednotlivců. Na sport se nahlíží paradigmatem „ve zdravém těle, zdravý duch“. Oblíbenou tradiční disciplínou je orientační běh koedukovaných tandemů. Mladí mají příležitost se vzájemně lépe poznat při řešení různých úkolů, při práci a pod náporem dravé soutěživosti.

5.5.5 Tematické víkendy

Ať už se jedná o víkend pro cetileté, teenagers či klasickou akci, často je prolíná téma, které pak vstupuje i do výzdoby, motivace her, volby pokřiků a stolování. Přispívá oživení akcí, na své si přijdou i „vesmírní mazáci“, kteří už znají Vesmír “jako své boty”. Konkrétní téma akce dostávají obvykle až později, kdy se spouští přihlašování a vytvoří se událost na facebooku. Příklad témat: Fantasy, První republika, Džungle, Životní cesta, Buď mužem, Láska, Girl’s víkend, Vztahy, Superhrdinové, ... Téma se mladí dozví na facebookové stránce formou plakátku u události. Obvykle je připojená výzva, aby si účastníci připravili tematický kostým.

5.5.6 Animátoři

Víkend pro tzv. Animátory je součástí animátorského kurzu, který nabízí dvouletou formaci mladým katolíkům ve věku 16–23 let. Jeho cílem je mládež připravit pro vedení různorodých aktivit pro ostatní v jejich farnosti či společenství. Náplň kurzu se skládá z okušení života ve společenství, vzdělávání v otázkách víry a učení církve, z práce s dětmi a mládeží, přednášek, diskuzí, liturgie, modlitby, tvůrčí činnosti, práce i sportu. Setkávají se pětkrát na víkend v průběhu roku a jednou na pět dní o letních prázdninách. Kurz pořádá DCM. Podmínkou pro přihlášení je i doporučující dopis od kněze. (oficiální web královéhradeckého biskupství)

5.5.7 Další akce

Kromě předem vytyčených akcí přijíždí mladí o víkendech „jen tak“, dále Vesmír navštěvují školy (adaptační kurzy, školy v přírodě, ...) a další větší skupiny, jak již bylo popsáno výše v kapitole o lidech.

5.6 Společenství

„Specifickou metodou práce spolku je vytváření společenství výchovného prostředí s atmosférou rodiny na principech vzájemné křesťanské lásky, úcty, pozitivního hodnocení, zájmu o druhého, služby, obětavostí a vstřícnosti." (Sdružení Jedlová, 2015, s. 1)

Vesmír není primárně dům, ani programová nabídka, Vesmír je společenství. O společenství se tu mluví, příchozí ho zde může pozorovat v podobě týmu, ale hlavně zakusit na vlastní kůži. Dalo by se říct, že společenství představuje ideu Vesmíru, je určitým ideálním typem, ke kterému se lidé v centru snaží přibližovat. Jeho hlavním principem má být otevřenost. Vytvářeno je vědomě pomocí několika zásad, které představím v této kapitole.

5.6.1 Otevřenost jako princip

"Přijet může každý a kdykoliv. Dům je otevřený pro mladé." To jsou věty, které zaznívají na Vesmíru, i v hovorech o něm, velmi často. Tento princip klade vysoký nárok na fungování komunity týmu. Tým spolu s knězem žije ve společenství způsobem, do kterého mohou stále přijíždět noví a noví lidé. Každý má při příjezdu zakusit přijetí – ať už slovním přivítáním, podáním ruky, zapůjčením domácí obuvi, otevřenými dveřmi do různých společných prostor, ...

5.6.2 Otevřenost jako realita?

Realita otevřenosti je trochu složitější. Dům opravdu zůstává otevřený téměř celý rok, kromě měsíce září, kdy má tým dovolenou. Přijet může každý, kdo splňuje podmínku spodní věkové hranice (standardně 14 let), a kdo je ochoten dodržovat další pravidla domu. Mladý člověk tedy musí napřed vůbec vědět, že Vesmír existuje a mít chuť a čas přijet. Dále samozřejmě potřebuje finance na cestu, případně na pobyt a domluvit se s rodiči.

Většinou přijíždí mládež katolická, především z královéhradecké diecéze. Příslušnost k církvi sice není podmínkou a občas přijíždí i mladí z jiných křesťanských církví, hledající či nevěřící, nečekají je zde žádné uměle vystavěné bariéry, překážkou však může být přirozeně to, že se nechtějí zúčastňovat společné modlitby, bohoslužby, zpěvů, což má na Vesmíru dodržovat každý účastník.

Dalšími přirozenými překážkami může být třeba určitá míra náročnosti programu, což může působit problém především mladým s nějakým postižením

či nemocí; či paradoxně síla zdejšího společenství, která pro méně společenské, spontánní a otevřené jedince může působit trochu odpudivě, probouzet obavy. Tým se snaží si všímat jedinců, kteří jsou třeba na Vesmíru úplně noví, působí stydlivě, a často se nacházejí sami, a věnovat jim svou pozornost, vtáhnout je do zdejšího dění, najít co je baví, přesto si myslím, že se může stát, že na větších akcích se mohou najít lidé, kteří na Vesmíru bohužel otevřenost společenství neprožijí.

5.6.3 Denní řád a rituály – Slovo na den, Modlitba, Pokřiky

Společenství v centru budují i denní rituály, které jsou úzce navázané na denní řád. Den začíná budíčkem v 7:30 - forma bývá hudební, buď jej má na starosti týmák nebo některý muzikant z řad mládeže. V 7:40 následuje nabídka společné modlitby ranních chval v kapli.

V 8:00 se všichni sejdou v jídelně na snídani. Na stolech jsou již nachystané talířky, sklenice, pečivo a pomazánky či šunka nebo marmeláda. Vytvoří se velký kruh kolem stolů. Kněz přivítá ty, kdo přijeli v průběhu noci či rána, ostatní tleskají, potom se zpívá společná píseň, kněz se pomodlí, následně se všichni chytí za ruce a přednese se krátký vybraný pokřik. Stolování končí, když kněz zacinká na skleničku a řekne stručné informace k následujícímu programu.

Potom se všichni přesunou do Krbovky, přičemž sklidí nádobí a zbytky ze stolů. Tam se začíná opět společnou písničkou, po které jeden z týmáků přečte úryvek z Bible, který si vybral a vyloží ostatním, jak konkrétně mohou toto přenést do aktuálního dne. Po další písničce se domluví, kdo z mladých napíše slovo na den na velký plakát a rozdělí se úklid (viz. níže). Dopoledne je potom věnováno nejrůznějším aktivitám, které už byly popsány v jiných kapitolách.

Před obědem se opět všichni sejdou v jídelně a opakuje se vítání, píseň, modlitba a pokřik. Na stolech jsou nachystané talíře a příbory, po společném úvodu podávají týmáci okýnkem z kuchyně terina mísy s polévkou, mladí je nosí na stoly a vzájemně si nabírají. Obdobně se postupuje při podávání druhého chodu. Stolování opět končí kněz, který zacinká a sdělí informace pro odpolední program.

V průběhu odpoledne většinou proběhne i společná mše svatá. Při večeři se opakují společné rituály shodným způsobem. Večerní program je různorodý, platí však, že je zakončen společnou modlitbou, před kterou často předchází sdílení zážitků

z uplynulého dne.

5.6.4 Společná práce

Další zásadou je společná práce. Většinu pracovních činností vykonávají týmáci spolu s knězem sami. Mládež se zapojuje především do úklidu či přípravy jídla. Snídani chystá obvykle týmák, mladí ale mohou pomoci s prostíráním na stoly. Po Slově na den se vyhlásí práce – kolik lidí je potřeba k myčce nádobí, kolik na utření stolů, kolik na větší "černé" nádobí. Případně se vyhlašují skupinky na úklid (pokud neprobíhá až po obědě) - zametení a vytření společných prostor, mytí záchodů a sprch, luxování v části s kobercem.

Účastníci se hlásí dobrovolně, později se setkají v kuchyni a u úklidové místnosti, kde jim týmáci rozdají instrukce a potřebné náčiní a prostředky. Někdy se mládež podílí třeba i na žehlení utěrek, ručníků a podobných tkanin, škrábání brambor nebo různých venkovních pracích.

Před obědem mladí, kteří přijdou do jídelny chystají na stoly. I když třeba někdy chvíli trvá, než se někdo přihlásí, zvlášť u méně oblíbených stanovišť, nakonec někdo vždy sebere odvahu. Tým se snaží povzbuzovat všechny, aby se na služby nehlásili pořád stejní obětaví jedinci.

Myslím, že společná práce je nedoceněnou zásadou při budování společenství. Mladí jsou díky ní vtaženi do participace, uklízí si vlastně svůj dům, tím víc mohou cítit, že do zdejšího společenství patří. (srov. Sdružení Jedlová, 2018, s. 2)

5.6.5 Sdílený majetek

Mezi zásady budování společenství patří vlastnění společného majetku. Pro přijíždějící mládež je pobyt finančně nastaven tak, že se vždy uvádí doporučený příspěvek za den 200 Kč, případně v zimě 220 Kč kvůli topení. To je uvedeno předem a mladý člověk si toho má být vědom.

Peníze ale nikdo nevybírá. Každý má přispět do společné pokladny podle svého svědomí i aktuálních možností. Na konci víkendu se obvykle toto připomíná, aby někdo nezapomněl. Díky sdílenému majetku může mít člověk větší vědomí vlastní zodpovědnosti za to, jak se k němu postaví. Mladý člověk tak není někým, kdo si zaplatil pobyt na akci, ale tím, kdo přijel do domu, který patří mladým a přispěl do společného jmění svým dílem.

5.7 Spiritualita

Vesmír je společenstvím určeným k budování osobního vztahu s Bohem. Vychází z katolické spirituality a místní praktikování víry je v mnohém blízké spiritualitám jiných společenství. V následujících podkapitolách popíši jednotlivé pilíře spirituality, která funguje v centru. Existuje jich několik druhů, jednak takové, které bych nazvala "všudypřítomné" a dále ty, které jsou pevnou součástí denního řádu. Vzájemně se liší i mírou abstrakce a konkrétnosti.

5.7.1 Charisma zakladatele

Vesmírné společenství vyrůstalo postupně kolem osoby Pavla Rouska. První tým tvořili lidé, které nějakým způsobem oslovil, kteří byli rádi v jeho přítomnosti. Pavel čerpal ze zkušeností společenství v Rajnochovicích a ze společenství, jejichž součástí byl on sám. Vesmírný život vytvářel spolu s týmem, dodnes na něj mnozí vzpomínají a na Vesmíru se o Pavlovi často mluví, jako o určité inspiraci, vzoru. Spiritualitu, kterou Pavel v centru prosazoval, se sám snažil žít. Jeho otevřenost, schopnost pozorně naslouchat a vřelé chování jsou Pavlovým charakteristickými rysy dodnes. Právě jeho opravdovost a uvěřitelnost měly velký vliv na vznikající centrum.

5.7.2 Křesťanská láska

Vztahy na Vesmíru jsou budovány na základě křesťanské lásky, ke které vyzýval Ježíš Kristus a později v dobách prvotní církve svatý Pavel. Alespoň taková je snaha. V diskurzu této lásky, jsou si lidé, tvořící společenství, vzájemně bratry a sestrami, kteří si naslouchají, pomáhají a podporují se v budování vztahu s Bohem. V realitě tato zásada vstupuje do praxe symbolickými maličkostmi – všichni si tykají, většinou sedí v kruhu a při stolování se vzájemně obsluhují. Při sdílení myšlenek a zážitků má být příspěvek každého člena přijímán se stejnou pozorností a úctou ostatních.

5.7.3 Denní modlitba církve

Dalším pilířem spirituality je spojení se se zbytkem církve skrze "denní modlitbu církve", tzv. breviář. Ten kopíruje liturgický kalendář a předkládá na každý den soubor modliteb, úryvků Písma a textů o životě svatých. Breviář má knižní podobu, ale v dnešní době existuje i mobilní aplikace. Modlit se tímto způsobem může jednotlivec i skupina. V textu je vyznačen rytmus a opakování pasáží. Vesmír se tak pomyslně připojuje k celé

církvi modlitbou ranních chval. Breviář pomáhá zvědomovat, že zdejší společenství je součástí většího celku.

5.7.4 Slovo na den

"Slovo na den" je konkrétní aktivita denního řádu. Týmaci si mezi sebou střídají její přípravu. Jeden z nich vždy vybere úryvek z Písma, bývá to věta či verš. Na začátek přečte úsek, ve kterém se toto "slovo" nachází. Poté vlastními slovy vyjádří, jak můžeme převést jeho poselství do praktického konání v dnešním dni. Slovo je později napsáno velkými písmeny na plakát a pověšeno v jídelně, tak aby bylo po celý den na očích všem a mohlo inspirovat.

5.7.5 Společná modlitba

Modlitba, chvíle, kdy člověk rozmlouvá s Bohem provází celý vesmírný den. Prostor pro ni je před každým společným jídlem i po něm a večer na závěr dne. Během poledního klidu bývá také nabídka společné modlitby. Někdy se modlí kněz a ostatní se potom připojují při modlitbě Otčenáš a Zdrávas, jindy probíhá modlitba vlastními slovy a zapojují se všichni spontánně. Může být předem specifikováno, že se bude jednat o modlitbu proseb, díků, či chval. Do večerní modlitby se většinou může připojit každý vlastními slovy.

5.7.6 Svátosti

Samozřejmě nechybí společné slavení eucharistie při mši svaté, která je na Vesmíru sloužena každý den. Probíhá buď v Krbovce nebo v kostele sv. Matouše. V neděli potom putují mladí pěšky dolů do Deštného, kde probíhá mše svatá ve farním kostele. Kněží na Vesmíru jsou k dispozici s nabídkou svátosti smíření. Dále zde někdy probíhá příprava na první svaté přijímání a biřmování. Bývalí týmáci zde rádi pořádají své svatby v kostele sv. Matouše. Není výjimkou, aby přijížděli bohoslovci či novokněží strávit na Vesmíru čas odpočinku nebo praxi. Mladí jsou povzbuzováni zejména k tomu, aby přistupovali k eucharistii.

5.7.7 Vztah k Marii

Důležitou roli hraje vztah k Panně Marii, z katolické podstaty centra, je zde akcentována jako Matka Boží, kterou Ježíš přenechal jako matku nás všech. Její život je předkládán jako příklad a inspirace výjimečného vztahu důvěry k Bohu. Maria je zde

v modlitbách vyzývána k přímluvě. Nechybí ani občasná modlitba růžence a mariánské písně.

5.7.8 Hudba a zpěvy

Každý den na Vesmíru provází hudba od samého budíčku, předchází každému jídlu i většině jiných programů. Zpívají všichni za doprovodu kytary. Písně jsou převážně křesťanské, často se opakují. Mezi zdejšími zpěvníky najdeme Hosanu, Hlahol, Koinonii a zpěvníky z celosvětového setkání mládeže v Krakově a celostátního setkání v Olomouci. Pokud někdo z mládeže umí na kytaru, doprovází on, jinak toto zajišťuje týmák. V písních se zpívá o Bohu, o Jeho lásce k lidem, o naší chvále, o tom, jak mají křesťané žít atp. Díky všudypřítomnosti hudby, vznikla kdysi tzv. Vesmírná kapela, tedy zkráceně VeKa. To je schola složená z mladých, kteří jezdí do centra často a cvičí společně muziku. Doprovází nejen zdejší program, ale třeba i diecézní či celostátní setkání mládeže, pořádají koncerty v různých farnostech, a dokonce nahrávají CD. Složení VeKy se neustále mění s věkem jejich členů.

5.8 Pedagogické principy

Poslední kapitola věnovaná mému vlastnímu popisu Vesmíru patří pedagogickému hledisku zdejšího působení na mladé lidi. Není úplně snadné nějaké principy přímo vymezit, protože samotný tým pracuje hodně intuitivně, na základě různých svých zkušeností a své působení neoznačuje žádnými termíny. Přesto se pokusím některé výrazné prvky pojmenovat a popsat.

5.8.1 Partnerský přístup

Jak už bylo trochu popsáno v kapitole o křesťanské lásce, na Vesmíru jsou všichni bráni jako bratři a sestry, snad s výjimkou kněží, kterým v církvi často náleží určitá speciální úcta, zároveň obvykle představuje kněz na Vesmíru nejstarší osobu přítomnou na akci. Tato odlišnost vychází především z tradiční úcty k samotné kněžské službě – výsadního postavení kněze v katolické církvi, který udílí svátosti. Tím, že si všichni tykají, každý přijíždí zcela dobrovolně a může do určité míry ovlivnit i program, je nastoleno partnerské prostředí. Důraz se klade na vzájemnou komunikaci a hledání shody v potřebách jednotlivců a dodržování pravidel centra.

5.8.2 Peer to peer

Do jisté míry má zdejší společenství danou hierarchickou strukturu. Můžeme říct, že týmáci, zde působí podobně jako třeba vedoucí družin. Týmák je vlastně vrstevníkem přijíždějící mládeže a často z těchto „řad“ pochází (sám předtím jezdil na Vesmír jako účastník). Zároveň je zaměstnancem centra a má i určitou odpovědnost a povinnosti. Díky podobnému věku, rozumí dobře problémům a otázkám, které mladí prožívají a dokáže s nimi komunikovat jazykem, na který jsou zvyklí. Velkou roli zde hraje sdílení osobního svědectví víry, kdy se ukazuje, že i týmák prožívá (či prožíval) podobné krize, chvíle nejistoty či pocity zmaru, jako kdokoliv jiný.

5.8.3 Vzory

Zároveň díky tomu, že týmák je přijíždějícímu mladému člověku takto blízký, může se s ním mladý snadno ztotožnit a vnímat ho jako svůj vzor v duchovním životě, vztazích s ostatními či v životě pracovním. Týmák bývá mezi mládeží oblíben pro svou otevřenost. Do jisté míry působí jako hrdina, který dokázal odpovědět na své povolání ke službě druhým, opustit rodinné zázemí a rozhodnout se pro život sdílení v komunitě. V dnešní době, kdy jsme často obklopováni množstvím negativních zpráv, různých anti-vzorů či nedosažitelných idolů z řad celebrit, dostává osobní příklad inspirativního žití každodennosti významný rozměr konkrétního, blízkého vzoru. Nezáleží tolik na tom, zda si toto mládežník uvědomuje nebo ne. Všichni se zcela přirozeně učíme i nápodobou.

5.8.4 Pravidla

Pravidel na Vesmíru není mnoho, mezi základní patří: účastnit se programu, udržovat pořádek, třídit odpad, šetřit a ničím zbytečně neplýtvat. Chlapci a děvčata spí odděleně, vzájemně do těchto míst nevstupují, aby bylo zachováno aspoň základní soukromí jedinců. Alkohol, kouření a jiné drogy jsou zakázány, kdo je kuřák a potřebuje si zapálit, musí za tímto účelem opustit areál. Nedochází k extrému démonizování alkoholu, které by u adolescentů mělo pravděpodobně opačný efekt. Pokud například společná procházka zahrnuje návštěvu pohostinství, neplatí pro dospělé účastníky absolutní zákaz alkoholu – dát si jednu sklenici piva po horském výšlapu není vnímáno jako pohoršující, hlavní roli hraje především vlastní příklad střídmosti. (Stejný princip se uplatňuje i pro nákup lahůdek a pochutin.) Není však povoleno vozit si alkohol do centra (i z důvodu, že všichni účastníci programu nebývají dospělí).

5.8.5 Princip participace

Často se na začátku akce zdůrazňuje i vlastní přínos účastníků. Akci nevytváří jen tým a vesmírné prostředí, ale i ti, kteří přijíždí. Jedinci jsou aktivně oslovováni, aby se zapojili jak do práce, přípravy liturgie, zvelebování prostředí i tvorby hudebního doprovodu. Záleží jen na nich, kolik energie, nápadů a úsilí do společného času vloží, jak aktivně se třeba zapojí při sdílení zážitků nebo společné diskuzi. Veškerá zodpovědnost za akci tedy neleží jen na týmu, o to víc mají účastníci možnost nechat se vtáhnout do dění, když mohou být i jeho tvůrci ne pouhými konzumenty.

B Část analytická

V této části práce se věnuji analýze zkušeností bývalých a současných zaměstnanců centra. Popisuji, jaký rámec jsem zvolila a jakým způsobem jsem při výzkumu postupovala.

5.9 Interpretativní fenomenologická analýza

Metodou výzkumu, kterou jsem zvolila pro analytickou část případové studie, je interpretativní fenomenologická analýza, zkráceně IPA. Ta vznikla jako odpověď na potřebu fenomenologického přístupu zkoumat zkušenost člověka v kontextu jeho vnímání. Prostřednictvím IPA může badatel porozumět jednotlivým fenoménům a rozpoznávat esenci zkušeností jedinců a sociálních skupin. (Čermák & Koutná Kostínková, 2013, s. 9; Šuráňová, 2013, s. 105)

„Svoji teoretickou pozici IPA zakotvuje ve třech zdrojích – fenomenologii, hermeneutice a idiografickém přístupu." (Čermák & Koutná Kostínková, 2013, s. 9)

Ve **fenomenologii** vystupují pro IPA čtyři zásadní postavy. Edmund Husserl poprvé zdůraznil význam zaměření pozornosti na zkušenost a vnímání. Heidegger, Merleau-Ponty a Sartre později přispěli k vnímání člověka v kontextu jeho plánů, starostí, jazyku, kultury, zasazeného do světa předmětů a vztahů. Posunuli Husserlovu fenomenologii k živému procesu – komplexnímu interpretativnímu přístupu k osobní zkušenosti jedince. (Smith, Flowers, & Larkin, 2009, s. 21)

Součástí výzkumného procesu IPA je práce s hermeneutickým kruhem a tzv. **dvojitá hermeneutika** (double hermeneutics) – respondent se snaží porozumět své zkušenosti s daným fenoménem, zároveň výzkumník se snaží porozumět tomu, jakým způsobem k tomuto porozumění

respondent dospívá. (Čermák & Koutná Kostínková, 2013, s. 11)

Výzkumník při analýze respondentova vnímání zkušenosti nutně užívá i své vlastní zkušenosti, interpretace tak nikdy nejsou konečné a badatel je podkládá citacemi respondenta. (Čermák & Koutná Kostínková, 2013, s. 12)

Idiografický přístup se projevuje konkrétním zaměřením analýzy, která postupuje postupně od jednoho případu ke druhému.

5.10 Výzkumný soubor

„V kvalitativním výzkumu je nejlepší výběr takových osob, skupin či produktů člověka, které poskytují bohaté a autentické údaje k vytvoření nové teorie nebo nových otázek." (Žumárová, 2011, s. 72) Pro výzkum jsem zvolila metodu záměrného výběru, abych se mohla zaměřit na zkušenost pracovníků zařízení. Předem jsem si zvolila potřebná kritéria:

- osobní zkušenost s životem na Vesmíru
- charakter zaměstnance
- ochota podílet se na výzkumu

Mým cílem, při výběru osob pro výzkum, bylo obsáhnout celou škálu vesmírných zaměstnanců. Centrem za dobu jeho fungování prošlo mnoho zaměstnanců, především týmáků, jejichž služební doba je nejkratší. Některé z nich znám, což považuji za výhodu při vedení rozhovoru, kdy se snáze navodí příjemná uvolněná atmosféra, ve které je možné oblast prožitků a zkušeností otevřít hlouběji. Dále jsem preferovala osobní setkání v tváří tvář, kdy na sebe můžeme bezprostředně reagovat, oproti využití moderních komunikačních technologií, a tedy brala v potaz dojezdové vzdálenosti.

„Vzhledem k povaze fenomenologického výzkumu – detailní analýza zkušenosti – je smysluplné zaměřit se na menší počet participantů (případně na jednoho člověka) dobře reprezentující zkoumaný fenomén." (Čermák & Koutná Kostínková, 2013, s. 13) Rozhodla jsem se tedy vybrat tři reprezentativní případy, abych dodržela malý počet a zároveň obsáhla všechny tři pracovní pozice – správce, týmáka a ředitele.

První volbou byli manželé D., kteří jsou mými příbuznými a působili jako správcovi v letech 2001 až 2003. Jiné správcovi vlastně ani neznám. Navíc jsem věděla, že jsou zároveň v současné době rodiči mládeže, která Vesmír navštěvuje, což mi přišlo jako velmi zajímavá kombinace.

Při zkoumání fenoménu spirituálních komunit mě zaujala postava zakladatele společenství, z tohoto důvodu jsem se rozhodla oslovit kněze Pavla Rouska, který již na Vesmíru nepůsobí, ale stojí za jeho vznikem.

Nejtěžší rozhodování nastalo při výběru týmáka, nechtěla jsem volit mezi ženou a mužem. Zároveň jsem chtěla zajistit aktuálnost výzkumu oslovením někoho, kdo působil na Vesmíru v poslední době. I na základě Ondrejkovičova (Žumárová, 2011, s. 71) postulátu přirozeného prostředí výzkumu, podle kterého má mít přednost výzkum v přirozeném každodenním prostředí, jsem se rozhodla oslovit celý současný tým, včetně kněží a sběr dat v tomto případě provést pomocí ohniskové skupiny přímo na Vesmíru.

Všichni oslovení respondenti žádost přijali. Ve výzkumném souboru se tak objevili tři ženy a šest mužů, ve věku od 18 do 65 let, kteří (zatím) strávili na Vesmíru jako zaměstnanci dobu dlouhou 6 měsíců až 14 let. Jsou mezi nimi tři kněží, dva lidé žijící ve svátostném manželství a čtyři svobodní laici.

5.11 Sběr dat

Mým záměrem bylo porozumění respondentovi zkušenosti, proto jsem se v souladu se Skutilem (2011, s. 89) rozhodla pro sběr dat pomocí rozhovoru.

Respondenty jsem před delší dobou oslovila osobně, v rámci běžného setkání, měla jsem tak možnost jim vysvětlit svůj záměr a uklidnit případné obavy. Poté následoval elektronický kontakt s žádostí o schůzku a telefonický hovor s domluvením termínu.

Setkala jsem se se všemi respondenty v jejich přirozeném prostředí, přímo u nich doma. Respondenti souhlasili s nahráváním rozhovorů, což jsem zajistila pomocí diktafonu a pro jistotu ještě i aplikace v mobilním telefonu. Na rozhovor jsem se předem vždy připravila, přesto jsem však byla, v pro mě docela nové roli, nervózní a nedařilo se mi příliš pohotově reagovat na výpovědi. Zároveň jsem byla nachystaná si během toho pořizovat poznámky, ve skutečnosti jsem ale svou pozornost věnovala spíše vyjádření zájmu a naslouchání respondentům než psaní poznámek.

5.12 Metoda sběru dat

Pro svůj výzkum jsem ve dvou případech zvolila jako metodu sběru dat **polostrukturovaný hloubkový rozhovor** narativního charakteru. Ve třetím případě

jsem se pokusila realizovat sběr dat pomocí ohniskové skupiny.

5.12.1 Polostrukturovaný hloubkový rozhovor

Rozhovor je nejčastěji používanou metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu. Používá se pro něj označení hloubkový rozhovor (in-depth interview), jež můžeme definovat jako nestandardizované dotazování jednoho účastníka výzkumu zpravidla jedním badatelem pomocí několika otevřených otázek. (Švaříček, 2007, s. 159)

V prvním případě jsem trochu nestandardně vedla rozhovor s dvěma osobami zároveň. Přesto bych tento sběr dat označila stejným pojmem (polostrukturovaný hloubkový rozhovor) v souladu se Sedláčkem (2007, s. 184), který definuje skupinový rozhovor, jako metodu, *„při níž se provádí strukturované interview s více než třemi osobami najednou, přičemž se nepracuje se skupinovou interakcí a dodržuje se známý model otázka-odpověď."*

Narativní specifikaci přidávám k samotnému pojmu z důvodu, že jsem se snažila, aby co nejvíce vyprávěli sami respondenti, a měli tak možnost vnést do rozhovoru témata, která jsou důležitá pro jejich zkušenost, a která mne nemusela napadnout.

5.12.2 Ohnisková skupina

Ohnisková skupina je forma kvalitativního výzkumu, při které badatel v roli moderátora uskutečňuje rozhovor se skupinou osob, přičemž tyto osoby na rozdíl od formy skupinového rozhovoru, mohou mezi sebou interagovat. *„Název metody definuje její klíčové charakteristiky, v něm zahrnuje zaměření na specifický problém, s předurčenou skupinou lidí, kteří se účastní interaktivní diskuse – odtud tedy ohnisková skupina."*[18] (Hennink, 2014, s. 1)

Podle Bloora, Frankland, Thomas a Robson (2002, s. 12) může být ohnisková skupina využita v multi-metodickém výzkumu jako doplňkový sběr dat, sloužící, v porovnání s jinak získanými daty, k triangulaci – nabízí novou perspektivu.

„Charakteristickým znakem ohniskových skupin je explicitní užívání skupinové interakce k získání údajů a vhledů, které by bez interakce, jíž nacházíme ve skupině, byly těžko přístupné." (Morgan, 2001, s. 13-14)

Morganovo pojetí ohniskové skupiny je poměrně široké, striktně ji nevymezuje

[18] volně přeloženo

proti skupinovému rozhovoru. Pod ohniskem vidí zájem badatele, který rámuje zaměření diskuze. V tomto duchu proběhla i ohnisková skupina, kterou jsem prováděla s týmem, k interakcím mezi jednotlivými respondenty docházelo spíše méně, což přikládám i své vlastní moderátorské nezkušenosti.

5.13 Tematické okruhy a otázky

Podle Šuráňové (2013, s. 108) je důležité zůstat jako výzkumník během dotazování otevřený ke zkušenosti a vnímání respondenta, všímat si signifikantních výpovědí a neomezovat je předem ohraničenými otázkami, očekávajícími potvrzení předloženého.

Otázky, které jsem si připravila pro rozhovory s respondenty mohu rozdělit do několika okruhů. Interview jsem začínala otázkami o tom, co je přivedlo na Vesmír.

Cesta na Vesmír:

- Jak jste se o Vesmíru dozvěděli?
- Co vás přivedlo na Vesmír?
- Kdy jste se rozhodli jít na Vesmír pracovat a proč?

Dále jsem se zajímala o náplň práce, kterou na Vesmíru respondenti vykonávali, s kým na ní spolupracovali (pokud) a jaký jí přisuzovali význam.

Práce:

- Co jste měli na Vesmíru na starosti?
- Spolupracovali jste s někým?
- Vnímáte v této činnosti nějaký přesah?

Dalším bodem v pomyslné kostře rozhovoru byl život v komunitě.

Společenství:

- Kdy jste se potkávali?
- Cítili jste se být součástí společenství? Kdo všechno byl součástí?
- Co vnímáte jako zásadní, aby společný život mohl fungovat?

Další oblastí zájmu byly vztahy, pedagogické principy, návraty na Vesmír, vnímaná motivace mládeže a přínos, který mohou v centru získat. Na závěr jsem se ptala přímo na klíčové zážitky.

5.14 Postup analýzy

Při provádění analýzy pomocí IPA jsem se držela postupu, který popsali Čermák a Koutná Kostínková (2013, s. 16-22). Poté, co jsem realizovala rozhovory s respondenty, jsem postupně doslovně přepsala všechny nahrávky. V přepsaném textu jsem opravila své překlepy a provedla drobné úpravy (odstranění zdvojených slov, formátování) tak, abych se mohla v přepisu dobře orientovat a měla dost místa na označování a komentáře.

Přitom jsem texty několikrát opakovaně pročítala. Následně jsem tyto soubory vytiskla a v každém zvlášť pomocí barevných pastelek při vícečetném čtení vyznačovala různá témata a výrazné momenty, klíčové pasáže jsem si pro připomenutí výrazu a tónu hlasu opětovně přehrála. Na okrajích stránek jsem si psala vlastní poznámky. Jednotlivé odstavce jsem očíslovala.

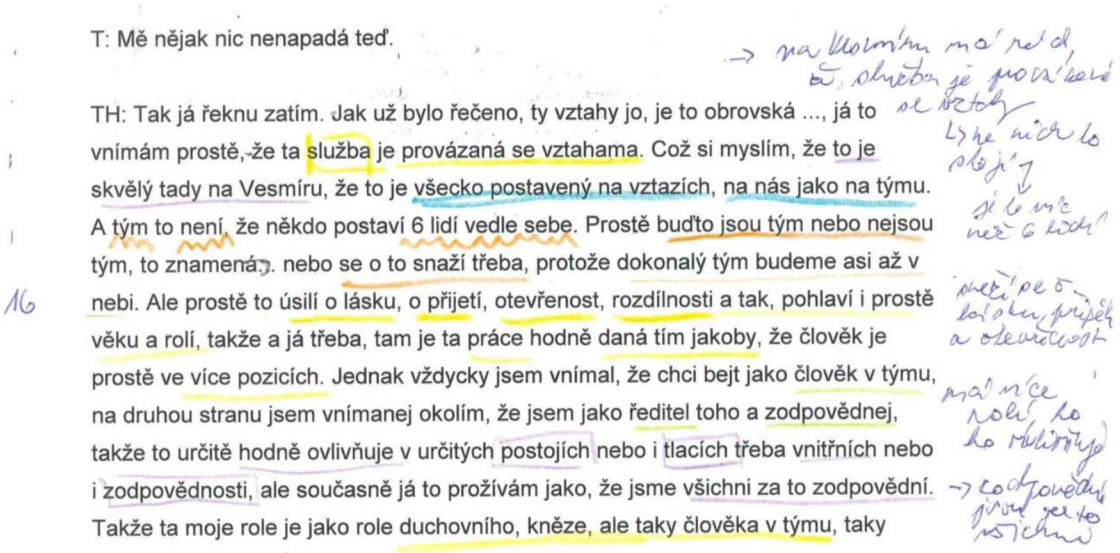
T: Mě nějak nic nenapadá teď.

TH: Tak já řeknu zatím. Jak už bylo řečeno, ty vztahy jo, je to obrovská ..., já to vnímám prostě, že ta služba je provázaná se vztahama. Což si myslím, že to je skvělý tady na Vesmíru, že to je všecko postavený na vztazích, na nás jako na týmu. A tým to není, že někdo postaví 6 lidí vedle sebe. Prostě buďto jsou tým nebo nejsou tým, to znamená, nebo se o to snaží třeba, protože dokonalý tým budeme asi až v nebi. Ale prostě to úsilí o lásku, o přijetí, otevřenost, rozdílnosti a tak, pohlaví i prostě věku a rolí, takže a já třeba, tam je ta práce hodně daná tím jakoby, že člověk je prostě ve více pozicích. Jednak vždycky jsem vnímal, že chci bejt jako člověk v týmu, na druhou stranu jsem vnímanej okolím, že jsem jako ředitel toho a zodpovědnej, takže to určitě hodně ovlivňuje v určitých postojích nebo i tlacích třeba vnitřních nebo i zodpovědnosti, ale současně já to prožívám jako, že jsme všichni za to zodpovědní. Takže ta moje role je jako role duchovního, kněze, ale taky člověka v týmu, taky

Obrázek 1. - Proces vytváření vynořujících se témat

Na čistý papír jsem si opět pomocí barev vytvořila myšlenkovou mapu vynořujících se témat a podtémat, zde jsem znázorňovala i různé vztahy, které vyplývaly z mých poznámek. Na základě tohoto grafického znázornění jsem vypsala několik oblastí, o kterých respondent hovořil. Tyto oblasti jsem potom podle mapy plnila citacemi a propojovala interpretacemi.

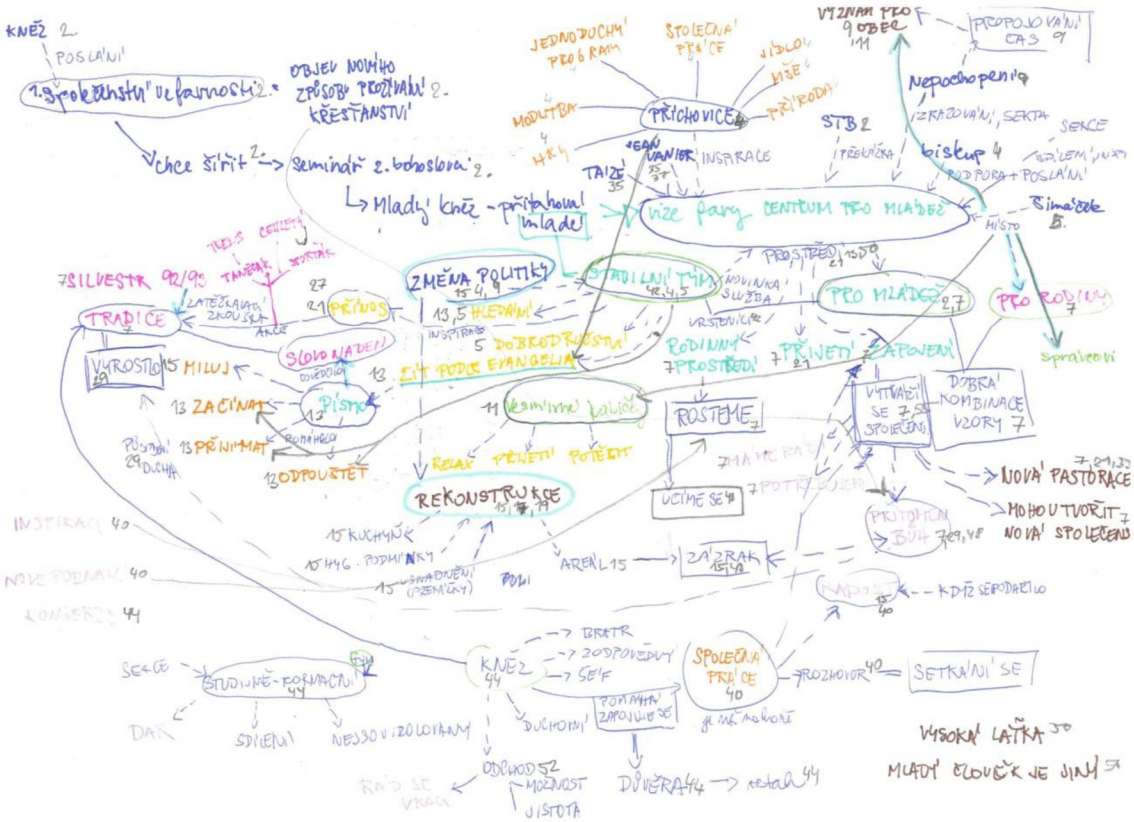

Obrázek 2. – Myšlenková mapa vynořujících se témat

Teprve poté, co jsem toto provedla u každého případu zvlášť začala jsem hledat oblasti a témata, které byly shodné a porovnávala pohledy na dané zkušenosti.

5.15 Reflexe vlastní zkušenosti výzkumníka

Jak jsem nastínila již v předchozí výzkumné části, můj vztah k vesmírnému prostředí sahá do dětství, kdy jsem o prázdninách měla možnost být součástí rodiny správce a intenzivně prožívat zdejší společenství. Nikdy jsem však v centru nepůsobila jako zaměstnanec nebo dobrovolník, vyjma tří (rozdělených) týdnů praxe, kdy jsem měla trochu možnost nahlédnout do pracovního zákulisí.

Dalo by se říct, že v dětství byl Vesmír mým oblíbeným místem, v době svého dospívání jsem ho však navštívila pouze několikrát v doprovodu kamarádů. S postupně přibývajícími lety a pedagogickými zkušenostmi i tím, jak se měnila moje dětská víra a vztah k náboženství, jsem si vytvořila odstup potřebný k tomu, abych mohla na Vesmír pohlédnout jako na předmět výzkumu.

Znám zdejší prostředí, lidi i jazyk, kterým se zde i v katolické církvi obecně hovoří

o určitých specifických oblastech života. Jako člověk, obklopený především přáteli z řad nekatolíků, a jako studentka sociální pedagogiky dokážu zároveň hovořit jazykem srozumitelným lidem mimo kostelní zdi. V této své bakalářské práci se snažím tyto jazykově odlišné světy propojit.

5.16 Výsledky IPA rozhovoru s bývalými správcovými

MOTIVACE A ROZHODNUTÍ PŘIJET

Manželé D. se poprvé dozvěděli o DCŽM Vesmír od své kamarádky. Protože měli půlroční dcerku, chtěli jet na dovolenou někam blízko bydliště a preferovali křesťanské prostředí. Při dovolenkovém pobytu se dozvěděli, že zde shání rodinu, která by fungovala jako správcovi. Místo jim přišlo sympatické, brzy se spřátelili s týmem i knězem.

Z analýzy vyplývá, že nabídka přišla ve správný čas – *„V tom období jsem se modlil, snad možná nejvíc za změnu, v životě."* Pan D. pracoval v prašném prostředí, toužil změnit zaměstnání. *„Na mě to dejchlo tím, jako taková boží atmosféra, ta příroda."*

Přestože je prostředí oslovilo, lákal je život v přírodě, bydlení v domku a doufali ve větší množství společného času, uvědomovali si, že činí zásadní rozhodnutí. Opouštěli byt ve městě, s životem v takové komunitě neměli zkušenost. Oba manželé měli respekt z práce, kterou měli na Vesmíru vykonávat, protože ji předem neuměli. *„My jsme vstupovali do něčeho, co jsme neznali."* Přiznávají, že očekávání, že spolu jako rodina budou moci trávit víc času se nenaplnilo.

Z analýzy vyplývá, že zásadní roli v jejich rozhodnutí sehrál kněz Pavel, kterého vnímali jako inspiraci. *„Můžeme zase růst vedle toho Pavla Rouska."* Rozhodli se nabídku přijmout při setkání s ním.

Motivace k navštívení Vesmíru vnímají u mládeže trochu odlišně. Jako správcovi i jako rodiče zaznamenali tyto pohnutky: blízkost kněze a týmu, společenství věřících vrstevníků, seznámení a vytvoření nových přátelství, duchovní hloubka, hledání partnerky/partnera. Z analýzy vyplývá, že ze zkušenosti manželů D. je programová nabídka pro mládež spíše přidanou hodnotou než primární motivací přijet. Setkali se zde především s mládeží hledající vztahy. Vrstevnickou skupinu specifikují: *„...vrstevníků, který jsou dobře nastavený na ten věřící pohled. A spíš vlastně když přijedou, tak si řeknou, že je normální věřit."*

ZAKLADATEL PAVEL ROUSEK

Manželé D. mluví o zakladateli Pavlovi s úctou a živým zápalem. *„Pro nás to bylo lákadlo."* přiznává pan D., který popisuje, že pro něj byla čest s Pavlem spolupracovat, člověk vedle něj prý osobnostně rostl. Pan D. líčí vzácnost společných rozhovorů a bohoslužeb, které zažil pouze ve společnosti Pavla. *„...farář, ale jakoby i takovej dobrej člověk."* Mimo Pavlovu kněžskou roli zdůrazňuje jeho osobnost – *„On vlastně s těma zmrzlejma rukama mě naučil ten řetěz (nasazovat na pneumatiky), pak už jsem to uměl taky rychle, nebo jsme spolu byli jako chlapi na tý střeše, v tej vejšce, teď tam odhazuješ ten sníh. Většinou potkáš spíš kněze oblečenýho do toho kněžskýho, a teď vidíš chlapa v normální bundě, postaršího, zmrzlýho, jak prostě se nebojí práce."*

Z analýzy vyplývá, že jako charakteristický rys správcovi vnímali, že Pavel nikdy nikoho nesoudil: *"neodsuzoval, byl výjimečnej."* Snažil se na lidi nahlížet z jejich lepší stránky. Na příkladu třech žen demonstrovali v rozhovoru manželé D. Pavlovu schopnost prezentovat lidi v nejlepším možném světle. Jednalo se o matku rodiny, která dočasně žila v chatce, Pavel k ní choval hlubokou úctu, kterou vyjadřoval před ostatními, i když mezi lépe situovanými přijíždějícími matkami vypadala obyčejně. Dále o ženu s postižením, která přijížděla na Vesmír a tropila nejrůznější scény, tu Pavel představoval jako citlivou osobu, která píše krásnou poezii. Poslední zmíněnou ženou byla mladá Romka, která přijížděla na akce pro mládež, měla problém s dodržováním řádu a působila ztřeštěně, Pavel ji ostatním dával za příklad nádherného hudebního talentu a vážil si její spontánnosti a opravdovosti. *„Pavel to měl už v sobě, ale přidaná hodnota byla, že on se chtěl furt zdokonalovat. Pavel by se vždycky postavil za tu menšinu, i když by za to dostal políčkama."* Stejný přístup k lidem vyžadoval od svých spolupracovníků, správcovi se zde učili novému přístupu k ostatním. Podobně přijímal i kritiku své práce, kritizujícího s pokorou pochválil za jeho pečlivost

Pavel podle správcových vždycky poskytl pomoc potřebným, nešlo jen o rodinu žijící v chatce, pomohl i cizím lidem, kteří uvízli ve sněhu nebo známé rodině ve finančních potížích, i když dával ze svého nedostatku. Byl pro manžele D. v této rovině vzorem, jak předávat poselství své víry.

Pan D. dokonce opakovaně používá výraz "svatý" ve spojitosti s tím, že Pavel se vždy naplno věnoval člověku, kterého měl zrovna před sebou, upřímně se zajímal, byl pozorný. *„Jsem viděl, že prostě kohokoliv potká jak dole v Deštným nebo v tom areálu, tak*

to jsem u žádnýho jinýho kněze neviděl, že on se vždycky jakoby dokázal přepnout jenom ty a já, ...” Pan D. popisuje, že si touto otevřeností, nasloucháním a upřímně vyjádřeným zájmem, uměl Pavel získat různé lidi: *„Že on si uměl získávat i ten civilní svět, od hasiče v Deštným, po starostu.”*

Z analýzy vyplývá, že jedním z předních přání Pavla bylo, aby se lidé na Vesmíru skutečně setkali, aby se nemíjeli, proto byl pozorný k tomu, aby nikdo nebyl mezi ostatními sám. Chtěl vytvářet úplně jiný svět. Manželé D. přiznávají, že tento svět byl odtržený od okolní reality.

Dokonce se objevuje slovo “naivní” ve spojitosti s dobrotou a neziskovými principy. *„Pavel vždycky říkal: ‘V komerčním se ty lidi míjí.’”* Nechtěl, aby finance byly pro mládež překážkou, správcovi míní, že toho mládež mohla i využívat.

PRÁCE

Z pracovních činností měli dopředu obavy, věděli, že se jedná o účetnictví v případě paní D. a údržbu, opravy, pochůzky a ježdění autem v horském terénu v případě pana D. Z analýzy vyplývá, že jejich představa o náplni práce byla trefná, časová náročnost byla reálně větší.

Na Vesmíru docházelo k výměně zkušeností. Paní D. popisuje, jak dostala na starost účetnictví: *„Správcová přede mnou to taky dělala, (...) tak ona mi to jakoby ukázala, tak nějak jsem to zvládla”* Podobně hovoří o učení se její manžel: *“Pavel mě dal jakoby takovou podporu, že to se mnou bude všechno procházet a že když to nebudu umět, tak mi to předá, naučí, že on se to taky učil během…”*

Z analýzy vyplývá, že pracovní činnosti na Vesmíru chápali jinak než jako pouhou práci. *„Že to není práce jako taková, ale je to život v komunitě s ním vlastně, s týmem.”* Práce nebyla časově ohraničená, museli být neustále k dispozici. *„To už je pak služba.”*

Velký vliv na pracovní vytížení mělo počasí a roční období. Nejzásadněji determinoval práci sníh. *„V zimě je to hlavně všechno o sněhu a o tom servisu, že tam jezdily ty lyžařský výcviky, tak když přijelo prostě 30 dětí nebo škola, tak jsem vždycky vzal vlek, terénní auto, to bylo vždycky pro mě velký dobrodružství.”* Manželé se museli naučit řešit nové situace, například, když uvízli ve sněhu cestou pro pečivo.

Podobně mluví o náročnosti práce v týmu v době, kdy byl dům plný. Čas byl nabitý i v ostatních obdobích: *„...je využívali na ty animátory a na tu spolupráci a pomoc na tom DCM. Nebo zase sebevzdělávání, víš, že je třeba posílal na nějaký kurzy a školení.”*

LIDÉ A VZTAHY

Místní osazenstvo se neustále měnilo a bylo velmi pestré. Přijížděla mládež, rodiny, školy nebo například bohoslovci. *„Přijeli myslím bohoslovci, na kole, tak se hnedka zapojili do toho shrabání sena, kolem tý práce."* Podle pana D. zde mohli vidět, jak funguje víra v praxi.

Zároveň z analýzy vyplývá, že si manželé D. myslí, že Vesmír není vhodným místem pro každého. Čerpají ze zkušenosti své mladší dcery, která nevyhledává společenství tolika lidí a neustálé sdílení jí nevyhovuje. Setkali se i s tím, že na někoho působil zdejší život příliš sladce či folklórně. Každý si podle nich musí najít ve víře svou vlastní cestu.

Poznali se na Vesmíru s několika klíčovými rodinami, první byla rodina předchozího správce, která jim předávala zkušenosti. Další rodina žila nějakou dobu v jedné zdejší chatce poté, co jim vyhořel dům a kněz Pavel jim nabídl tuto možnost dočasného bydlení. Tato rodina však nebyla aktivní součástí komunity. Vzájemně si byli sympatičtí. Třetí zásadní rodina přijela na Vesmír na dovolenou, vzájemně se spřátelili a dodnes se stýkají. Trvalejší vztahy vytvořili s týmáky a knězem Pavlem.

Součástí společenství byly i místní seniorky, jednu z nich vozil pan D. do kostela, setkávali se dále při mši svaté nebo na akcích na Vesmíru. Dodnes jim tyto ženy posílají pozdravy po dětech. Vztah týmáků a "vesmírných babiček" vnímají manželé D. jako zásadní: *„chodili k těm babičkám na návštěvu třeba, kde je měli rádi, v Deštným...že zas z toho prostředí, že si jakoby odpočinuli a změnili to, aby tam nebyla ponorka."* Ještě větší význam podle nich mělo společenství spolubratří kněží pro Pavla.

Setkávání mládeže vnímají jako možný zdroj inspirace. *„Je inspirující pro ni, za prvé je ta holka kamarádka, hezká, je normální, a ještě k tomu říká, že nikdy nikoho nekritizovala, že jí připadá skoro svatá."*

ŽIVOT (RODINY) V KOMUNITĚ

O komunitním způsobu života věděli předem: *„že to je prostě něco úplně jinýho a je to v takovýmhle prostředí."* Uvědomovali si, že si je Pavel vybral cíleně, v souladu se svou vizí zdejšího společenství, *„i ta mládež, aby tam viděli vlastně i vzor tý rodiny".*

Jejich očekávání ohledně zapojení v komunitě se naplnila. Na pozvání chodili do domu se představit mládeži nebo na oběd, pan D. tam denně chodil pracovat. Pravidelně

se scházeli s týmem a knězem v neděli v domku rodiny. Dále se zapojovali do společné bohoslužby a některých programů. Společně s knězem trávili i svátky (Štědrý den). *„My jsme byli úplně zapojený a všichni nás tam znali."*

Z analýzy vyplývá, že život uprostřed společenství pro ně byl zároveň jakousi izolací. *„My jsme nemohli třeba o svátcích odjet, že to bylo nejrizikovější, to jsme museli být k dispozici, aby vše fungovalo."* Především pro paní D. a malou dceru, které zde neměly možnost setkávat se pravidelně s jinými matkami s dětmi.

Dalším aspektem komunitního života, s kterým se na Vesmíru pracovalo, byl nedostatek soukromí: *„Taky jsme si viděli do talíře, taky jsem k němu chodil ke zpovědi, pravidelně, viděl ty moje chyby."* Pan D. v tom spatřuje zároveň výhodu toho, že s Pavlem, který byl jeho nadřízený, měl velmi blízké osobní vztahy, které by jinak nebyly na pracovišti běžné.

Jako rodina potřebovali i čas pospolu: *„Pro tu rodinu si myslím, že je to taková větší oběť, (...) ta rodina je uprostřed tý komunity, když se bude vyčleňovat, tak ta komunita taky nebude fungovat, takže najít takový ten kompromis, obhájit si ten rodinný stůl a zároveň udržovat ten kontakt".*

Udržování vztahů v ruchu stále se měnícího osazenstva muselo být vědomé: *„Někdy jsme se tam míjeli prostě přes ty akce, ale zas v tu neděli večer, to bylo pravidelně, to jsme se scházeli u nás, poseděli, popovídali a domluvilo se, co bude další týden."*

VIZE A FUNGOVÁNÍ CENTRA

Manželé popisují vize, které se promítaly do místního fungování. *„Tak jsme vždycky došli na to, že už jenom to přijetí jim otevřelo dveře, že vlastně se na ten Vesmír rádi vraceli, s tím, jak je Pavel dokázal jakoby přijmout."* Opakovaně zdůrazňují důležitost přijetí, s kterým měli osobní zkušenost ze své první návštěvy: *„Hezky nás teda přivítali s tím týmem. (...) ta se nás tam ujala, dostali jsme oběd, ubytovali jsme se, nějaký Slovo na den nebo nějaká modlitba předtím byla. No a my jsme byli rádi, že to bylo takový v pohodě."*

Další zásadou vyplývající z analýzy bylo, aby byli všichni k dispozici pro druhé. *„Pak byly i těm děckám vlastně k dispozici, že jakoby když si někdo chtěl najít někoho z týmu na rozhovor, tak mu věnoval svůj čas."*

Pavel podle nich chtěl vytvořit místo inspirované Jeanem Vanierem, takové, kam může přijet kdokoliv a zažít společenství. *„Děcka by měly jezdit jako domů."*

I proto si myslí, že nefungovala pokladna způsobem, že každý povinně zaplatí. Nechtěl, aby někdo z finančních důvodů pobyt odkládal. Zároveň tím podle manželů D. učil mládež přijímat odpovědnost za své chování. Z financí si podle jejich zkušenosti Pavel hlavu nedělal, svěřoval je Bohu v modlitbě a někdy provoz dotoval ze svého.

Kněz Pavel také přizpůsoboval spirituální rovinu úrovni mládeže. Podle správcových bral ohled na jejich rodinné náboženské poměry.

Z analýzy vyplývá, že podle manželů D. byl Pavlův přínos komunitě zásadní, považují za důležité, kdo tomu velí. Zároveň ale pojmenovávají, že záleží na přínosu každého příchozího: *„A tak musíš pro to taky něco udělat, že jo. (jako účastník)"*

ZA HRANICEMI VESMÍRU

Z analýzy vyplývá, že odchod z Vesmíru vnímali manželé D. jako konec jedné životní etapy. Rozhodli se odejít kvůli dětem, které zde neměly vrstevníky. *„Na ten klid, přírodu, společenství, to člověk vzpomínal, ale zas to bral, že už má jinou etapu zase s těma dětma, a že zas mají ty děti možnost zažít to společenství."*

Přechod z Vesmíru do zaměstnání je podle nich velká změna i pro týmáky. Zdůrazňují například odlišný styl komunikace směrem od nadřízeného. V souvislosti s Vesmírem používají slovo ráj, okolní svět nazývají realitou. V podobném duchu popisují své cesty do města, podniknuté v době, kdy žili na Vesmíru: *„...úplně ti to fakt trvá, než přepneš".*

Zároveň někdy mluví o potřebě "úniku" z uzavřeného vesmírného prostředí, který si týmáci mohou dovolit ve volných dnech, kdy je kněz třeba pozve do kina. K radosti z "úniku" stačilo ale podle manželů D. i méně: *„Pak ty týmáci říkali, že jim to chybělo, ty nedělní posezení u nás, oni byli taky rádi, že z tý budovy jakoby trošku utekli k nám."*

Z toho, co jim chybí, jmenují především přírodu, klid a inspirující osobu zakladatele Pavla.

POCITY A PROŽITKY

Manželé D. mluví opakovaně o přírodě ve spojitosti s Bohem: *„na mě to dejchlo tím, jako taková boží atmosféra, ta příroda"*. Skrze krásu a klid přírody Orlických hor vnímali přítomnost Boha. Popisují, že jim prostředí od začátku učarovalo a cítili se v něm jako doma. Město, na které byli předtím zvyklí, jim zde nechybělo.

O Bohu hovoří správcovi také v souvislosti s knězem Pavlem. Popisují, jak v modlitbě na nikoho nezapomínal, že Bohu opravdu důvěřoval, a jak mohli v jeho životě spolu s ostatními vidět, že se Bůh stará a vyslyší modlitby. Uvádí příklad, kdy mu jedna z vesmírných babiček věnovala pro Vesmír určitý finanční obnos, *„to tenkrát slyšeli ty bohoslovci, a to pro ně bylo tak silný, že oni věděli, že o tom třeba tři dny předtím mluvil, že by potřeboval tuhle částku, aby to dal."*

Z analýzy vyplývá, že si manželé D. uvědomují, že na Vesmíru prožívali i negativní pocity, konkrétně hovoří o dvou – potřebě uniknout z prostředí, kde je člověk neustále k dispozici, což ho značně vyčerpává, a určité izolaci, ve které se nacházeli jako jediná rodina s malými dětmi v komunitě. *„Tak to bylo něco jinýho, než zas jaký potřeby má zas ta rodina, takže jsme to brali, že my se jakoby přizpůsobujeme jim."*

Pro manželé D. je Vesmír dodnes místem, kde zažívají společenství. Přijíždí na pravidelné setkání týmáků a vnímají stejné naladění ostatních lidí, ačkoliv se třeba neznají. Atmosféra společenství je téměř hmatatelná, postřehne ji i malé dítě. *„Říkal i přeci L. (syn), jak jsme tam někdy byli za Tomášem, myslím, tak říkal, jestli bychom tam mohli týden být na dovolený, že se mu tam líbí, že tam jsou všichni hodný a usmívaj se. (...) On se ptal, proč se tady všichni na sebe usmívaj, že to je takový jako jiný."* Radost a spokojenost vnímají i u starší dcery, když se vrací domů z Vesmíru. *„Většinou přijede nadšená, prostě jedeš do jinýho, prostě takovýho lepšího světa."* Zmiňují i možnost, že to každý vnímá jinak, uvádí příklad dcer svých přátel, které přijely domů zklamané z toho, že někteří mladí nevyhledávali na Vesmíru spiritualitu.

Rodiče, s kterými se setkávají jsou rádi, že jejich děti do centra jezdí. Oceňují, že si děti nachází kamarády a mohou tyto vztahy dále budovat. Manželé D. mluví i o tom, že v dnešní době je mladý člověk často hodně sám a s druhými se spojuje prostřednictvím internetu, na Vesmíru má možnost zažít vztahy tváří v tvář, což vnímají jako osvobozující prvek.

5.17 Výsledky IPA rozhovoru se zakladatelem Pavlem Rouskem

PŘED VZNIKEM VESMÍRU

Pavel popisuje, že na začátku jeho cesty ke společenství byl kněz v jeho farnosti, který ho, jako mládežníka, poslal zpívat do scholy. Tam se Pavel setkal s věřícími

vrstevníky a objevil *„nový způsob prožívání křesťanství"*. Přestože byl ve víře vychován, potřeboval, dle svých slov, zakusit spiritualitu i jinde. Společenství ho natolik fascinovalo, že ukončil partnerský vztah a rozhodl se stát knězem a svůj zážitek sdílet s dalšími lidmi.

Podruhé zakusil společenství v semináři mezi bohoslovci. Jako mladý kněz si s mládeží rozuměl a mladí lidé za ním jezdili, *„já jsem dokonce za totality měl vyhlídnutou jednu faru támhle na Trutnovsku, že z toho uděláme centrum pro mládež".* Kvůli zásahu STB se to nepodařilo.

Pavel věděl o společenství, které se navzdory politické situaci dlouhodobě vytvářelo v Příchovicích. Když za ním brzy po sametové revoluci přišel jeho známý s tím, že rychnovské kovodružstvo prodává rekreační zařízení Vesmír v Deštném v Orlických horách, předložil návrh biskupovi Karlovi Otčenáškovi, ten pozastavil opravu biskupství, finance investoval do koupi areálu a zazněla památná věta: *„Běž tam, sežeň si lidi a běž tam."*

Na začátku se Pavel spolu s týmem setkával s nepochopením. *„Já jsem si uvědomil tenkrát, že to byla taková úplně novinka, že nás lidi jakoby zrazovali, co to je, co tam budete dělat nebo jak se uživíte nebo jak… jak... někdo nás jako vnímal tam v tom prostředí, že jsme nějaká sekta."* Teprve po určitém čase působení začalo docházet ke přijetí.

INSPIRACE

Inspiraci čerpal Pavel z vlastní zkušenosti se společenstvím a z dobré praxe v Příchovicích. Tamější zkušenost pro něj byla důležitá, protože sám viděl, jak mladé přitahuje. Další prvky, týkající se modlitby skrze písně chval, přejal z konceptu Taizé.

Literatuře nepřikládal zásadní význam, nicméně čerpal i z knihy *Rodí se nová naděje, čím je a má být komunita* od Jeana Vaniera. Z ní aplikoval rady týkající se stabilního života v pestré komunitě.

Z analýzy vyplývá, že hlavním zdrojem podnětů pro život v centru pro Pavla byli ostatní lidé. Jednalo se především o týmáky. Svou jedinečností často přinášeli nové nápady, které vycházely z potřeb mládeže nebo jejich fantazie. Vznikl tak například víkend pro cetileté a teenagers nebo taneční týden.

VIZE A FUNGOVÁNÍ CENTRA

Pavel svou vizi společenství zakládal na dobré praxi z Příchovic: *„že se vytvářel*

jednoduchý program, s těmi, kteří přijeli, společná práce, modlitba, příprava jídla, mše svatá, hry, večerní program, příroda, vycházka do přírody, túry". Za nosný základ považoval systematické vytváření společenství, chtěl vytvořit prostředí rodiny, kde bude každý přijíždějící přijat.

Stěžejní myšlenku formuluje Pavel takto: *„kdokoliv může přijet, kdo se nějak chce zapojit a vlastně tím, že se zapojí, tím, že přispěje svým životem, tak se vlastně vytváří společenství"* a navazuje výkladem úryvku z evangelia *„Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich."* (Mt 18, 20), že v takto vytvářeném společenství může člověk zažít Boží přítomnost.

Z analýzy vyplývá, že základem společenství měl být od začátku stabilní tým tvořený knězem a mladými spolupracovníky. *„Tak snažili jsme se nějak, (...) aby to to nějak byli jako vrstevníci, ale taky je potřeba, aby to byli lidi nějak zkušený, nad dvacet let."* Za důležité Pavel považoval, aby především tým žil jako společenství. Usilovali společně o to, najít čas na sdílení a společnou modlitbu.

Podle Pavla je přijímající prostředí pro mladé vhodným místem pro vytváření přátelství i vztahu s Bohem a zároveň místem, kde mohou růst.

Dále rozebírá význam společné práce. Ta je jedním z faktorů, který vede k zapojení mladých. *„Společná práce spojuje."* Vede k tomu, že si při ní mladí spontánně povídají, z lidí, kteří se v domě mohli míjet, se stávají spolupracovníci. Pavel společnou práci nazývá pedagogickým principem a vyzdvihuje ještě potencionální radost z dobře vykonané práce.

VÝVOJ

Přestože na začátku Vesmíru stála určitá Pavlova vize, sám zakladatel přiznává, že k mnohým věcem se došlo postupně – *„to pak tak nějak jako vyrostlo"*. Prvním takovým výkvětem bylo částečné oddělení správcových od týmu. Rodina správce původně bydlela v pokoji na stejné chodbě, jako zbytek týmu, po odkoupení okálu se přestěhovali a vznikla tak vlastně nová pozice v komunitě.

Postupný vývoj, na který měl Pavel značný vliv, prodělal vztah vesmírného společenství k místní komunitě. Díky tomu, že byl místním farářem, propojoval obec s centrem. S určitou hrdostí ve výrazu Pavel vysvětluje, že dnes jsou vztahy s obcí velmi dobré, *„ta realita toho Vesmíru, že to nějak hezky ovlivňuje ten region."*

Stejným mechanismem vznikaly postupně i tradiční akce, první z nich byl Silvestr

1992/1993, o kterém zakladatel mluví jako o zatěžkávací zkoušce – protože dopadla dobře, stala se z akce tradice, která trvá do dnešních dní.

V souvislosti s každodenním životem zmiňuje Pavel *„život podle evangelia"*, nejedná se o prázdný pojem, už s prvním týmem si ráno četli Písmo a *„vybírali jsme si nějaký úryvek, který chceme žít."*. Z tohoto aktu vzniklo tzv. Slovo na den, které je dnes součástí denního programu.

Velkou změnu znamenaly rekonstrukce domu. První se opravovala kuchyň, protože Pavel s týmem brzy zjistil, že potřebují, aby fungovala lépe a odpovídala hygienickým podmínkám. Díky politické situaci se Pavlovi později povedlo získat peníze na kompletní rekonstrukci areálu, která dnes šetří čas týmákům i správci. Pavel o ní mluví jako o zázraku, připisuje ji na konto Boží milosti.

SPOLEČENSTVÍ A PROŽITKY

Vesmírné společenství původně tvořil kněz, tým a přijíždějící mládež. *„Ale pak jsme si uvědomili, protože ten dům, on byl tak uzpůsobený, že tam mohly rodiny přijíždět, protože tam byly ty pokoje"* a záhy Pavel viděl, že to je dobrá kombinace, protože rodiny mohou být pro mládež vzorem dobrého rodinného života.

Pavel sám plnil ve společenství více rolí, jednak vykonával svou kněžskou službu, byl "bratrem" ostatních týmáků, zároveň měl za Vesmír zodpovědnost – byl zde vlastně ředitelem. Navíc působil jako kněz ve farnosti v Deštném. Díky tomu začal navštěvovat seniory v okolí. Postupně z toho vyrostla tradice, kdy spolu s týmáky navštěvoval tzv. vesmírné babičky (a dědečky) *„To byl pro ty týmáky určitý relax, že mohli pobýt někde u někoho, že je někdo přijal hezky, a že si mohli nějak odpočinout na chvíli od Vesmíru a zároveň nějak potěšit ty babičky."*

To, že se sám zapojoval do společných prací, vnímá Pavel, jako prvek, vzbuzující důvěru mladých lidí, kteří si k němu vytvářeli vztah a vedli s ním rozhovory nebo přišli ke svátosti smíření. Zažívali v centru podle Pavla určitou inspiraci, nové poznání a někteří i vnitřní konverzi.

Z analýzy vyplývá, že práci a život s týmem vnímal jako *"hledání"* a "*dobrodružství",* ve kterých jim pomáhaly především úryvky z Písma. *„Tak to nás formovalo, to nám pomáhalo vlastně si odpouštět a znovu přijímat a znovu začínat a být nějak nad věcí, jo a takže to vidím, že to Boží slovo bylo to, co nám pomohlo vlastně uskutečnit to společenství."*

Důležitou roli přisuzuje Pavel také studijně – formačním kurzům a duchovní obnově pro týmáky, kde se setkávali s pracovníky jiných center. Výměnu zkušeností a sdílení zážitků a pocitů, kladných i negativních vnímá jako dar. Díky těmto kurzům nezůstával tým na Vesmíru izolovaný od ostatních společenství v církvi.

Nejzásadnější roli pro společenství má podle Pavla prostředí – *„vytvářet prostředí rodinný, vytvářet prostředí přijetí a zakusit společenství s Bohem a společenství s druhými, tohle, tohle myslím, že je stěžejní"*. Z analýzy vyplývá, že podle Pavla se vytváří společenství na základě přijetí a zapojení členů. Společenství vnímá jako něco, co člověk potřebuje, a díky čemu může růst, učit se a zakoušet blízkost Boha.

ODCHOD A POKRAČOVÁNÍ

Dnes Pavel nelituje, že už na Vesmíru nežije. Odejít po čtrnácti letech mu usnadnily dvě věci. Jednak jeho nástupce Tomáš, kterého si sám přál, protože na Vesmír dlouhodobě jezdil, prostředí a zdejší život znal a zakladatel tak cítil jistotu, že dává Vesmír do dobrých rukou. Druhou byla skutečnost, že měl možnost na rok odjet do komunity kněží v Itálii. Díky tomu, že odešel nejen z Vesmíru, ale celkově ze země a stal se členem jiného společenství, mohl nechat Vesmír žít svým vlastním životem.

Dodnes se rád vrací a zažívá zde přijetí a radost. Vidí, že dnešní mladý člověk je jiný, a i současný tým musí hledat nové cesty, jak naplňovat původní poslání, to má podle Pavla velký význam i v dnešní době. Věří, že pastorace skrze život ve společenství odpovídá požadavkům dnešní doby, je moderní.

Pavel by Vesmíru a ostatním podobným domům přál, aby si udržely laťku, která byla podle něj nastavena vysoko. Může být pro mladé inspirací, jak vytvářet vlastní společenství ve farnosti.

5.18 Výsledky IPA ohniskové skupiny s týmem

SEZNÁMENÍ A ROZHODNUTÍ PRO PRÁCI

Tři týmáci mluví o tom, že znali Vesmír odjakživa, protože ho navštěvovali s rodinou či od dob vzniku (Tomáš Hoffmann). Později přijížděli s kamarády (nebo studenty - T. H.) či sami. Hovoří o tom, jak je centrum přitahovalo, fascinovalo a jak významnou hrálo roli:

„Už od mala jsem říkala, že bych chtěla jít jednou do týmu, tak mě v tom naši jako podporovali."

„A ten obdiv k tomu místu a vnímání toho, že je to místo důležitý, to se jakoby zvětšovalo jo... že jsem viděl, jaký to má význam pro ty mladý lidi.“

„Což taky ta cesta byla prostě dlouhá a tak, takže to vypovídá asi o tom, že ten Vesmír pro mě něco znamená, že jsem prostě byl schopnej i sám sem dojet někdy.“.

Další dva se na Vesmír dostali v rámci akce – s kamarády nebo díky kurzu. Jedna týmačka se o centru dozvěděla od příbuzných, přijela ale teprve s pracovními úmysly. Všichni tři mluví i o přijetí, s kterým se při příjezdu setkali:

„Tady se mi dostalo takovýho lidskýho přijetí i od toho kněze i od těch týmáků, i od těch lidí, co tu byli. Nikdo mě neodsoudil, nikdo se nesmál, vyslechli mě”

„skoro od první chvíle, co jsem tady byla, tak jsem se nějak cejtila skoro už jako doma”.

Dále popisují svoje rozhodnutí jít na Vesmír pracovat. Čtyři lidé dostali na Vesmíru pracovní nabídku. Zbylí dva sami iniciativně navrhli, aby v centru pracovali. V cestě do týmu stály i určité překážky:

„Potom kolem maturity přišly zdravotní problémy, takže jsem vůbec nevěděl, jestli toho budu schopnej moc v říjnu nastoupit.”

„jsem byl prostě přijatej na vejšku a všichni kolem mě mi rozmlouvali ten Vesmír”

„ale měl jsem z toho vždycky obavy, a tak jako skrytě jsem doufal, že to nebude, že to bude někdo jinej. (...) ale viděl jsem taky i náročnost života tady na tom místě, takže jsem z toho vždycky měl prostě strach…“.

Na druhé straně byly motivace a okolnosti pro vstup do týmu:

„A říkala jsem si prostě, že je to skvělá práce aji s lidma a naučit se jakoby vnímat mladý děcka a aji prostě rozvíjet svoje znalosti a rozvíjet se ve víře”

„že jsem neudělala maturitu z matematiky, pak jsem nevěděla, co se životem (...). Rodina na mě hrozně tlačila jako jestli už mám nějakou práci nebo co budu dělat, až skončí prázdniny.”

„Pavel mi jasně dával najevo, že si přeje, protože už jsme se i znali víc, tak že si přeje, abych to byl já, kdo sem přijde.“.

Konečnému rozhodnutí předcházela doba, kdy se někteří jednotlivci modlili za to, aby se rozhodli dobře:

„docela dlouho jsem se za to modlila, asi možná dva měsíce (...) a já jsem to tak nějak cítila, že to je Boží vůle, tak jsem na to kývla”

„Nechali jsme to zatím bejt, že se za to budeme modlit a tak, noo.”

Svého rozhodnutí, jít do týmu, nelitují:

„tak jsem na to kývla a jsem za to hrozně vděčná"

„a já jsem to bral takhle no, protože si myslím prostě, že to je tak správně. Dokonce i teď (smích)."

„jsem tady začal žít a už to je 12,5 roku a jsem tady moc rád".

PRÁCE A SPOLEČENSTVÍ

Práce na Vesmíru je pestrá a rozmanitá. Každý den se začíná od znova:

„každý den úplně jiný, pokaždý člověk prostě svým způsobem začíná nanovo, musí se znovu rozhodnout, znovu do toho jít."

„každý den je nový začátek".

V oblasti práce vyjmenovávali členové týmu klasické položky pracovní náplně – starost o recepci, ubytování, webové stránky a sociální sítě, práce v kanceláři, kuchyni, úklid, příprava liturgie a duchovního programu, hudební doprovod, příprava programu. Dále zazněla práce na budování týmu, vytváření vztahů ve společenství, (které kromě týmu tvoří i příchozí, vesmírné babičky a správcovi), ta byla klasifikována jako nejtěžší, ale tým ji vnímá jako velmi důležitou:

„Z týmu vychází život Vesmíru, a proto by to mělo být základem našeho snažení. Když se nedaří v týmu, projeví se to hned na službě týmáka jako jednotlivce."

„myslím, že se rozhodně vyplatí o to usilovat, protože, když se dokáže člověk posunout v nějakých vztazích v něčem prostě dál, tak to nese ohromný ovoce."

Tato práce zahrnuje přijetí své vlastní role, otevřenost k druhým, sdílení, přijímání zodpovědnosti, vzájemné odpouštění, budování vztahu s Bohem a hledání společného způsobu života:

„Ale prostě to úsilí o lásku, o přijetí, otevřenost, rozdílnosti a tak, pohlaví i prostě věku a rolí"

„že jsem jako ředitel toho a zodpovědnej, takže to určitě hodně ovlivňuje v určitých postojích nebo i tlacích třeba vnitřních nebo i zodpovědnosti, ale současně já to prožívám jako, že jsme všichni za to zodpovědní."

„ale jsme tým a takhle to vedeme je to výzva."

„To jako myslím si, že by tady nefungovalo, kdybychom každý den neobnovovali svůj vztah s Bohem, prostě ten osobní, protože přirozeně dochází ke zklamání ze sebe, z toho druhýho".

V hlubší vrstvě, přibližují konkrétní činy a zásady, které k tomu vedou:

„já se teda snažím, být prostě pro každýho fakt otevřená, a když prostě přijede, tak ho s úsměvem se snažíme vítat, a prostě zeptat se, co potřebuje nebo ho jen vyslechnout"
„Vnímám to jako to hlavní, co na Vesmíru já dělám, a co je mým posláním – být s lidmi. Možná to vypadá, jako že je to málo, ale mě se to zdá jako ta základní věc a z ní chci prostě jako vycházet."
„Důležitá je komunikace... Uvědomění si toho, že ten druhý nevnímá věci stejným způsobem. Mluvit tak, aby bylo předání informací co nejpřesnější a zároveň citlivé."
„trpělivost myslím hlavně se sebou, a i s druhejma, jo v týmu, ale pak i třeba s lidma, který přicházejí"
„předpokládat, že druhej usiluje o dobro, nepodsouvat mu to, že mě chce uškodit (...) někdy to opravdu je věc vůle, uvědomit si, ne já věřím, že to myslel dobře, (...) I když se mi to v tu chvíli může jevit v tom kontextu mým, že to udělal naschvál (...). Prostě presumpce dobra".

Zaměstnanci jmenovali, co je na práci těší:

„připravím to vlastně, tu atmosféru, tak vlastně si člověk uvědomuje, že tím slouží opravdu těm ostatním. Že jim udělá, když to tak řeknu, fakt jako pěknej zážitek."
„Když se mi třeba nabídnou s pomocí a tráví se mnou čas v té konkrétní práci."
„Mě se třeba hrozně líbí, když sem přijedou nový děcka (...) pak třeba říkají při sdílečkách, že to pro ně bylo jako silný, že se jim to jako moc líbilo. "

PŘÍNOS

V průběhu diskuze vyplynulo na povrch v čem vnímají týmáci hlavní přínos svého pobytu na Vesmíru. Kromě zmiňovaného pocitu přijetí padly věci jako zázemí, zábava nebo důvěra:

„A tady mám prostě – říkám tomu "bio psycho socio" prostě zázemí veškerý komfort od teplýho jídla přes hřejivé vztahy a křížek na dobrou noc,"
„A baví mě to, i když je to prostě náročný, jak fyzicky, tak psychicky"
„Mě to hrozně pomáhá, protože mi přijde, že třeba doma jsem takovou důvěru neměl, že vždycky s rodičema jsme to jako probrali, ale hodně do toho mluvili a neřekli, že prostě 'Si to jako udělej, jak chceš, vždyť je to tvoje věc.' když se to jakoby týkalo mě, tak to je tady super.".

Dalším často jmenovaným přínosem byl osobnostní rozvoj:

„je to pro mě osobně veliká škola jako hledat co je to, co mám (...) dělat"
„zjišťuju, že radši to udělám sám a mám za to nějakou zodpovědnost, než aby mě někdo

jako vodil za ručičku a myslím, že to je jako důležitý se naučit, takže to vnímám jako věc, co se tady můžu naučit. A učím každý den."

„Ale vnímám jak člověk, třeba po kousíčkách něco překonává a v mnoha věcech roste a hodně to obohacuje život."

A v neposlední řadě již zmiňované vztahy:

„tady naopak je ten život mnohem pestřejší, než jsem kdykoliv jinde zažila, zvlášť, když třeba máme spousta takových bláznivých historek, jako co jsme prožili s týmem"

„a tam jsme se prostě strašně vyblbly a od tý doby se z nás staly fakt strašně super kamarádky, a jak se to říká 'Ve dvou se to lépe táhne', no.".

Posledním zmiňovaným benefitem byl pocit dobře vykonané práce:

„A i když prostě třeba teď v zimě, ten kufr je těžkej a je tam sníh a boříš se s tím a mrznou ti ruce, když to tam zapaluješ, tak pak prostě stejně, i když jsem vyřízenej, tak z toho mám dobrej pocit."

VIZE A FUNGOVÁNÍ

„Vesmír vznikl, jakože z pověření církve, to znamená biskupa, od Pána Boha prostě." - to je potřeba mít na zřeteli a uvědomovat si, že vztah k Bohu a druhým lidem je důvod zdejší služby. Mladý člověk zde má najít vrstevníky a kněze a zakusit přijetí – že na něj má někdo čas, že se mu někdo věnuje – *„to znamená 'dům Přijetí'"*.

Podstatou je společenství, proto mladí přijíždí, aby se seznámili, vytvořili a budovali vztahy přátelské, partnerské i svůj vztah s Bohem. *„Jsou chvíle, kdy to společenství je nějak extrémně silný a krásný, a pak jsou jako víkendy, když je to jako náročnější, a ty lidi, třeba to neodpovídalo jejich požadavkům nebo co čekali."* Život v centru je pestrý a neustále se mění, žádné dvě akce nejsou stejné, společenství ovlivní i příjezd či odjezd různých jedinců, ale i počasí nebo program.

„Vesmír je pro mě místo, kde se můžeme 'dotýkat nebe'. Taková oáza klidu a bezpečí. Je to svým způsobem i jako skleník, protože jsme dost odříznutí od světa." Přijíždějící mládeži se snaží nabídnout spiritualitu, určitý duchovní rozměr, i když třeba přijíždí s jiným úmyslem. Setkávají se s pozitivními reakcemi.

Vesmír má svá pravidla, panuje tu určitý řád, který mají účastníci dodržovat. *„Tak jsem si říkal, co je táhne. Myslím si, že zakoušíme (...) společenství, protože vlastně to, co máme v hluboký podstatě asi každej člověk, že prostě bejt sám, na to nejsme... stavěný..."* Bez zapojení mládeže by to pro tým bylo neúnosné. Pro mládež je to příležitost setkat se

spolu při práci, zkusit něco nového, popovídat si.

POCITY A PROŽITKY

Týmáci mluvili o přijímání rolí – většina nich prošla procesem změny své role ve vesmírném společenství. Jeden z týmáků konkrétně popisuje, jak vnímal, že se před dvěma lety naučil hrát na kytaru a na Vesmíru potom dostal na starost hudební doprovod:

„to je ta samá skutečnost, akorát jako z druhý strany viděná, (...) takže je to obohacující, pro mě je to cenná zkušenost, přijmout tu roli, kterou mám, která se mění taky."

„Když se řešilo, kdo co bude mít na Vesmíru za hlavní úkoly, vůbec jsem nevěděl, co je pro mě to pravý, a tak jsem to nechal na zkušenosti Tomáše H. Myslím, že byla správná volba, poslat mě na recepci."

„Je pro mě stále záhadou, jak si nás Bůh vede."

Diskutovalo se o tom, jak zázemí může pomoci se v novém zaměstnání aklimatizovat:

„mě strašně pomohlo, že, (...) že jsme udělali něco s naším pokojem (...) a najednou jsem to začal vnímat jako domov. No prostě, že když má člověk nějaký to zázemí, tak mu tady je líp, než když to tady bere jako nějaký dočasný něco, co tady nějak tak přežije…"

„díky studijně-formačnímu kurzu, tak jsme vlastně jednou večer, v noci šly prostě za Matouše na houpačky, (...) a od tý doby se z nás staly fakt strašně super kamarádky"

Tým v diskuzi zmínil několik věcí, které jim pomáhají *„hořet a nevyhasnout"* - relax, chvíle pro sebe, vzdělávání či jiné společenství:

„Takže pevná zakotvenost, vzdělávat se v tom co dělám a odpočívat prostě, mít svůj řád."

„je důležitý, abych prostě měla aspoň chvíli, kdy budu prostě sama (...) prostě vypadnout ven, se jít projít, nebo třeba zavolám domů"

„nemohu žít jenom z toho tady, protože pro mě je to taky práce, služba jo a, takže pro mě jako pro kněze, nemám vlastní rodinu, (...) společenství s dalšíma kněžíma."

Zároveň se mluvilo o tom, že některé věci se nedaří, nefungují podle představ a jsou náročné – především nedostatek soukromí, zdravotní potíže, změny, fyzická náročnost a nalezení vlastní role:

„Já jsem třeba zjistil poslední dobou, jak jsem hodně nemocnej a tak, že mám velkej problém se nějak jako zrelaxovat"

„dřív jsem hrál ten airsoft, což tady vůbec a hodně mi to chybí(...). No tak jsem si uvědomil,

jak pro mě byl důležitej ten sport nebo takhle, když jsem mohl vypadnout, protože tady člověk fakt nemá to soukromí."

„náročný je třeba pro mě to, že si pořád zvykám na nový lidi"

„To neznamená, že já vždycky jásám štěstím, někdy fakt je člověk jako našrot únavou"

„já jsem měl takový jako období, (...) kdy jsem jako dost pochyboval o svém přínosu pro Vesmír"

„Některé věci ale nejde úplně řešit v týmu, a to jsem potom rád, když přijede někdo z venku, s kým si fakt rozumím a můžu se mu svěřit."

„problém s tím množstvím lidí, co je tady. (...) to fakt byl hodně velkej problém. Že jsem třeba chvilku s nima seděla v jedné místnosti a musela jsem jít třeba na 5 minut vypadnout do pokoje, tam se nadechnout a jít zase zpátky."

Na závěr popřál Tomáš lidem, aby neměli předsudky, nejen vůči Vesmíru, kde mohou zakusit hezké vztahy, ale i vůči jiným neznámým věcem.

5.19 Výsledky výzkumu

V průběhu analýzy se vynořovala napřed témata spjatá s okruhy otázek, v rámci témat se objevovaly konkrétní zkušenosti a fenomény. Některé byly pro všechny respondenty podobné, jiné se odlišovaly. Níže uvádím fenomény, které se objevily u všech respondentů.

5.19.1 Přijetí

Nejvýraznějším tématem celého výzkumu bylo přijetí. Respondenti se shodli na tom, že právě tento fenomén je podstatou celého Vesmíru, a tedy cílem jejich pracovního úsilí. Vycházeli přitom především z intenzity vlastní zkušenosti přijetí, po které cítili potřebu předat tento prožitek dál.

Přijetí na Vesmíru je vytvářeno vědomě a spočívá v několika základních krocích. Prvním je uvítání, dalším je představení a vyslechnutí. I ten, kdo vytváří přijímající prostředí pro druhé, potřebuje ho sám zakoušet, proto je důležitá mnohovrstevnost zdejšího společenství, která tuto cirkulaci umožňuje.

Má se jej zde dočkat každý, u pracovníků samotných se tato zkušenost potvrzuje. Zažili jej na Vesmíru ve smyslu bezvýhradného přijetí navzdory chybám či nezkušenosti, i ve smyslu, že je někdo bere vážně a vkládá v ně důvěru.

Další rozměr přijetí, podpora inovací, se projevuje zejména tím, že každý

pracovník má možnost přijít s novým kreativním nápadem.

Tento fenomén není vyvázán ani z okolního prostředí, člověk uprostřed hor musí přijmout velikost a sílu přírody, která mu to oplatí. Posledním rozměrem bylo přijetí sebe sama v roli, která mi na Vesmíru přísluší.

5.19.2 Společenství

Dalším velkým fenoménem, spjatým s přijetím, je společenství. Je inspirováno Bohem a vzniká zapojením se, tedy tím, že přispívám svým životem k bytí celku. Vyžaduje, abych byl stále připraven být k dispozici pro druhé. Zdejší společenství je pestré a proměnlivé, nikdy nezůstává stejné, každá změna je znatelná. Zahrnuje v první řadě tým spolu s knězi, potom mládež, správcovi, vesmírné babičky a rodiny. Vyžaduje otevřenou komunikaci i kompromisy.

Společenství není jen o stolování u jednoho společného stolu a o sdílení majetku, ale především o setkání dvou osob, o vzniku a vývoji vztahu. Buduje se společnou prací a zpěvem, překonáváním překážek a sdílením pocitů a zážitků.

Přesto, že je lidskou základní potřebou, nemusí být vesmírné společenství vhodné pro každého.

Vesmírná komunita není vyvázána ze společenství církve, skrze spolupráci s DCM a Sekcí pro mládež, setkávání v Deštenské farnosti a výměny zkušeností s týmy center v jiných diecézích prostřednictvím studijně – formačních kurzů, udržuje, jako pomyslnou červenou nit, kontinuitu s větším celkem církve.

5.19.3 Bůh

Bůh, který je uprostřed zdejšího společenství, i skrze kněze, ale i skrze různé okolnosti ovlivňuje podobu komunity. Zdejší lidi si zvláštním způsobem vede. Působí jako inspirace a motivace pro činnost a život pracovníků centra. Na Vesmíru se s ním má člověk setkat. Nechává se vidět v kráse vztahů i okolní přírody.

Pracovníci mluví o důležitosti svého osobního vztahu s Bohem, který potřebují udržovat, aby mohli svou práci dobře vykonávat a reprodukovat ve vztahu s druhými, a zároveň naopak skrze různé “zázraky” (fascinace), jež zde při své práci prožívají, tento vztah roste.

5.19.4 Osobnostní rozvoj

Při práci na Vesmíru roste i osobnost člověka. Pracovník se v centru pořád učí

novým věcem, ať už se jedná o technické zvládnutí úkolů – ježdění ve sněhu, opravy v domě, vaření pro desítky lidí atd., či o tzv. soft skills – komunikační dovednosti, kooperaci, samostatnost a sebereflexi. Osobnostní rozvoj umožňuje podnětné vesmírné prostředí a okolní příroda, které předkládají mnohé výzvy. Nedostatek soukromí a požadavky spolupráce a soužití vedou člověka na hranu jeho komfortní zóny, kde má možnost setkat se sám se sebou a díky tomu se rozvíjet.

Podstatným faktorem pro osobnostní rozvoj je přítomnost inspirativního vzoru, tím může být druhý pracovník i přijíždějící mládež. Možnost rozvíjet svou osobnost stojí v některých případech i za motivací rozhodnout se pro práci v centru.

K osobnostnímu rozvoji směřují i pedagogické principy uplatňované na Vesmíru, především princip participace.

5.19.5 Mládež

V průběhu analýzy se utvářel i obraz fenoménu mládeže, jak ho konstruují pracovníci centra. Mladý člověk potřebuje zakusit přijetí a rodinné prostředí, najít bezpečné místo, kde může být sám sebou, kde se setká s vrstevníky s podobným světonázorem. V takovém prostředí může růst a získávat zkušenosti, které následně může transformovat do svého běžného života.

Má mít možnost podílet se na společném životě a přijímat zodpovědnost. Pracovníci jsou v centru pro něj, mají mu věnovat svůj čas i pozornost. Tým (a ostatní) naslouchá potřebám doby a soustředí se na aktuality v životě mládeže. Mladý člověk přináší rozmanitost, životní elán a odhodlání hledat pravé hodnoty.

5.19.6 Písmo

Nosným pilířem vesmírného společenství je 'život podle evangelia'. Z Písma vychází základní inspirace, která dává určitou osnovu každému dni. Působí jako povzbuzení pro vytrvalost a trpělivost, které jsou potřebné k úspěšnému soužití komunity. Pomáhá hledat nové cesty ke smíření a vzájemnému respektu. Rámuje koncept společenství jako obraz Boha i místo, kde se Bůh projevuje.

5.19.7 Únava a izolace

Posledními fenomény, které nelze opomenout, jsou únava a izolace. Zdejší práce i komunitní život klade na všechny opravdu velké nároky. Ačkoli existují postupy, jak předcházet vyhoření a zhroucení, představují tato témata problém, kterému pracovníci

čelí téměř pravidelně. Často mají potřebu vložit do zdejší služby veškerou energii a hledání zdrojů, kde ji načerpat zpět, může být složité. Společně, ale i každý sám, musí hledat mechanismy, jak efektivně relaxovat.

Běžná je také potřeba únikové cesty, která umožní na chvíli změnit prostředí a zažít něco vymykajícího se rutině komunitního života. Udržet kontakt s okolní realitou a vytvářet ve vztazích pevné, nikoli svazující (závislé) vazby, není snadné, což se projeví i později při změně zaměstnání.

6 Závěrečné shrnutí výzkumu

Výzkumem této bakalářské práce bylo (částečně) zmapováno Diecézní centrum života mládeže Vesmír. Současně výzkum odkrývá pohled samotných pracovníků na jejich zkušenost s místním komunitním životem. Výzkum pojmenoval základní pilíře a principy fungování centra a odhalil fenomény, s kterými se zde pracovník setkává.

Hlavním cílem analytické části mé práce bylo prozkoumat a popsat zkušenosti pracovníků a díky tomu předložit pohled na Vesmír přímo z jeho nitra, a tak lépe porozumět celému společenství.

Hlavní fenomény, které se objevují, jsou: přijetí, společenství, Bůh, osobnostní rozvoj, mládež, Písmo, únava a izolace.

Hlavní výzkumnou otázkou je, jak funguje společenství v DCŽM Vesmír. Na tuto otázku se snažím odpovědět celou deskriptivní částí případové studie, zároveň na ní odpovídají nejčastěji se objevující kategorie společenství a Písmo, které shrnují vnímání reality Vesmíru z hlediska jeho pracovníků. Tyto kategorie vyzdvihují vytváření prostředí, které podporuje princip participace, potkávání se a společné budování osobních vztahů.

Odpověď na dílčí výzkumnou otázku, co DCŽM Vesmír mladým lidem nabízí, nacházíme syntézou deskriptivní části a pomocí IPA nalezených fenoménů přijetí, společenství, Bůh, osobnostní rozvoj a mládež. Kromě zábavného programu v rámci akcí, funguje Vesmír pro mladé jako místo, kam mohou (téměř) kdykoliv přijet a setkat se s věřícími vrstevníky, za předpokladu, že využijí možnosti participace na společném životě komunity. Tímto způsobem vlastně Vesmír nabízí mládeži především možnost se rozvíjet a učit měkkým dovednostem, možnost se realizovat a prožít setkání s Bohem skrze zdejší spiritualitu.

Role, které lidé v této komunitě přijímají by se daly popsat na základě různých

rovin – účastníci a pracovníci; mládež, tým, kněz, správcovi, vesmírné babičky; nováčci a mazáci; nebo na základě IPA nalezených rovin, (které se prolínají napříč všemi dříve klasifikovanými rolemi): vzor a inspirovaný; sdílející a naslouchající; přijímaný a přijímající.

Vliv zdejší přírody je patrný již v deskriptivní části, která ho popisuje zejména ve vztahu pohybu, který skrze počasí značně determinuje. Z analytické části potom více vystupuje vliv přírody na práci zdejších zaměstnanců, ale i na jejich celkovou izolovanost, kterou dlouhá zima, spojená s horší dostupností, větším počtem účastníků programu (lyžování, zimní radovánky) i větším rozdílem mezi realitou ve městech a realitou na Vesmíru, prohlubuje.

Zkušenosti zaměstnanců s komunitním životem se různí a zabývám se jimi především v část analytické. Někdo zde prožívá první velkou socializaci ve svém životě, někdo dlouho hledá své místo ve společenství, někteří zažívají pocit podřízení se kompromisu v zájmu komunity. Z analýzy vyplývá, že většina z nich zažívá skrze život ve společenství určitý transcendentní přesah, který nazývají "setkání s Bohem", a zkušenost osobnostního růstu skrze nové činnosti a inspirující členy komunity.

Při zpětném pohledu vnímám, že se mi cíle výzkumu z větší části podařilo naplnit. S odstupem vidím, že hlavní výzkumná otázka byla položena velmi široce a že by se mi pracovalo lépe, kdybych zvolila užší problematiku. Udržet strukturu empirické části, aby relevantně odpovídala nárokům bakalářské práce a zároveň kopírovala můj výzkumný postup, nebylo zrovna jednoduché. Zaměření se na metodologii použitých prostředků mi pomohlo dovést výzkum do konce.

Závěr

V této práci jsem se věnovala komunitám a jejich vlivu a významu pro život člověka. Nejprve jsem předložila teoretický rámec vystavěný z definic pojmů vztahujících se k předmětu mé studie, přičemž jsem se snažila celkově ukotvit fenomén komunit do oboru sociální pedagogika, i skrze ukotvení v oborech, které sociální pedagogika propojuje. Dále jsem vysvětlila, jakou optikou je vnímána spiritualita a pastorace v empirické části mé práce. Na závěr teoretické části jsem načrtla historický vývoj a hierarchické ukotvení pastorace mládeže, potažmo DCŽM, v České republice. Tento teoretický rámec pomohl i mě samotné lépe pochopit výsledky empirické části.

Empirickou část jsem věnovala případové studii DCŽM Vesmír. Pro lepší orientaci jsem ji rozdělila na deskriptivní a analytickou části. Deskriptivní část popisovala klíčové aspekty zařízení. Jednotlivé položky na úrovni drobných podkapitolek jsem řadila do kontextu větších kapitol. Právě to mi pomohlo se v komplexnosti vesmírného společenství zorientovat a porozumět významům detailů zdejšího života. V analytické části jsem se zabývala zkušeností zaměstnanců se životem ve zdejším společenství. Přepisy rozhovorů a ohniskové skupiny jsem podrobila interpretativní fenomenologické analýze.

Vrátím se nyní ještě jednou k záměru výzkumu. Povedlo se mi vytvořit skutečně poměrně hustý popis různých aspektů a zkušeností, který mě osobně přiblížil jádro komunitního života. Vnímám velkou důležitost zkušeností zaměstnanců, které mi pomohly poskládat puzzle Vesmíru do obrazu, z kterého mohu nyní vidět jeho krásu, jedinečnost, důležitost, ale i náročnost, nevědomost a izolovanost. Člověka ke komunitě přitahuje touha po socializaci, naplnění Kristova příkladu nebo touha po osobnostním rozvoji (věřím, že v jiných komunitách bychom našli ještě mnohé další). Ve společenství člověk zastává určitou roli a rozvíjí osobní vztahy s dalšími členy, skrze různé situace a výzvy poznává lépe sám sebe. Důležitým aspektem komunitního života je společné sdílení těchto prožitků a společné hledání způsobu života. Z této podstaty nemůže být tvořen programově „shora“, ale utvářen přímo v kruhu jeho členů. Z tohoto hlediska považuji za podstatné si toto při pastoraci v rámci Sekce pro mládež neustále připomínat. Život ve společenství skýtá mnoho potenciálů a samozřejmě i mnoho požadavků. Jedním z nich je i požadavek na členy, aby v rámci komunitního života neztráceli svou vlastní identitu.

Použité zdroje

LITERÁRNÍ ZDROJE:

Aumann, J. (2000). *Křesťanská spiritualita v katolické tradici.* Praha: Karolinum.

Babyrádová, H., & Havlíček, J. (2006). *Spiritualita: fenomén spirituality z pohledu filozofie, religionistiky, teologie, literatury, teorie a dějin umění, pedagogiky, sociologie, antropologie, psychologie a výtvarných umělců: sborník transdisciplinárních esejů s mezinárodní účastí.* Brno: Masarykova univerzita.

Balík, J. (2002). *Cesta k domovu: svědectví o diecézních centrech života mládeže.* Praha: Paulínky.

Balík, J. (2004). *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem.* Praha: Paulínky.

Balík, J. (2011). *Diecézní centra života mládeže: vznik, spiritualita, výhledy.* Praha: Paulínky.

Barnard, A., & Spencer, J. (Eds.). (2004). *Encyclopedia of Social and Cultural Antropology.* NYC: Routledge.

Bauman, Z. (2002). *Tekutá modernita.* Praha: Mladá fronta.

Bloor, M., Frankland, J., Thomas, M., & Robson, K. (2002). *Focus groups in social research.* London: Sage Publication

Bible – český ekumenický překlad (2016) Praha: Česká biblická společnost

Bruhn, G. J. (2011). *The sociology of community connections (2nd ed.).* New York: Springer

Čermák, I., & Koutná Kostínková, J. (2013) Interpretativní fenomenologická analýza. In Řiháček, T., Čermák, I., & Hytych, R. (2013). *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy* (s. 9–44). Brno: Masarykova univerzita.

Dřímal, L. (2013). *Preventivní systém Dona Boska.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Fromm, E. (2003). *Psychoanalýza a náboženství.* Praha: Aurora.

Fromm, E. (2015). *Umění milovat.* Praha: Portál.

Funda, O. A. (2017). *K filosofii náboženství (Vol. Vydání první).* Praha: Karolinum.

Gulová, L., & Šíp, R. (2013). *Výzkumné metody v pedagogické praxi: nové paradigma pedagogického výzkumu, tradiční a netradiční metody výzkumu, vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků, případová studie drogových bariér.* Praha: Grada.

Hendl, J. (2008). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace (2., aktualiz. vyd).* Praha: Portál.

Hennink, M. M. (2014). *Understanding Focus Group Discussions: Understanding Qualitative Research.* New York: Oxford University Press.

Kaplánek, M. (2012). *Výchova v salesiánském duchu.* Praha: Portál.

Kern, H. (1999). *Přehled psychologie*. Praha: Portál.

Knotová, D. (2014). *Úvod do sociální pedagogiky: studijní texty pro studenty oboru sociální pedagogika.* Brno: Masarykova univerzita.

Kraus, B., & Poláčková, V. (2001). *Člověk – prostředí – výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido – edice pedagogické literatury.

Kraus, B. (2008). *Základy sociální pedagogiky.* Praha: Portál.

Křováčková, B., & Skutil, M. (2011). Případová studie, kazuistika. In Skutil, M., *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství* (s. 108-115). Praha: Portál.

Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie* (2., aktualizované vydání). Praha: Grada.

Lubich, C. (1999). *Slovo života: působení Božího slova v našem životě (2. vyd).* Praha: Nové město.

Lubich, C. (2005). *Cesta ke společenství: úvod do spirituality jednoty.* Praha: Nové město.

Morgan, D. L. (2001). *Ohniskové skupiny jako metoda kvalitativního výzkumu.* Tišnov: Sdružení SCAN.

Opatrný, A. (1996). *Pastorační situace u nás: analýzy a výhledy.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.

Pasák, T. (1997). *Život pro druhé*. Praha: Paseka.

Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2013). *Pedagogický slovník (7., aktualiz. a rozš. vyd).* Praha: Portál.

Přadka, M., Knotová, D., & Faltýsková, J. (2004). *Kapitoly ze sociální pedagogiky (2. vyd).* Brno: Masarykova univerzita v Brně.

Roger z Taizé. (c1990). *Láska nad všechnu lásku: prameny Taizé.* Brno: Cesta.

Sedláček, M. (2007). Ohniskové skupiny a skupinový rozhovor. In Švaříček, R., & Šeďová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách* (s. 184-192). Praha: Portál.

Seitl, M., (2009) Mladí lidé a tradiční komunity – osobnostní znaky a zvládání zátěže. In Heller, D., Charvát, M., & Sobotková, I. (2009). *Já & my a oni* (s. 67-68). Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií.

Skutil, M., (2011). *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství.* Praha: Portál.

Smith, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. (2009). *Interpretative phenomenological analysis: theory, method and research.* Thousand Oaks: Sage Publication

Stanoev, M. (2013). Případová studie drogových kariér. In Gulová, L., & Šíp, R. (2013). *Výzkumné metody v pedagogické praxi: nové paradigma pedagogického výzkumu, tradiční a netradiční metody výzkumu, vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků, případová studie drogových bariér* (s. 72-85). Praha: Grada.

Strauss, A. L., & Corbin, J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie.* Brno: Sdružení Podané ruce.

Šuráňová, V. (2013). Interpretativní fenomenologická analýza (IPA). In Gulová, L., & Šíp, R. (2013). *Výzkumné metody v pedagogické praxi: nové paradigma pedagogického výzkumu, tradiční a netradiční metody výzkumu, vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků, případová studie drogových bariér* (s. 105-116). Praha: Grada.

Švaříček, R., & Šeďová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Praha: Portál.

Taizé: pouť důvěry na zemi. (1990). Praha: Zvon.

Vágnerová, M. (1999). *Vývojová psychologie (2. vyd).* Praha: Karolinum.

Vágnerová, M. (2007). *Vývojová psychologie II., Dospělost a stáří.* Praha: Karolinum.

Vágnerová, M. (2012). *Vývojová psychologie Dětství a dospívání.* Praha: Karolinum.

Vanier, J. (1997). *Rodí se nová naděje: (čím je a mý být komunita).* Praha: Zvon.

Velký sociologický slovník. (1996). Praha: Karolinum.

Vojtíšek, Z., Dušek, P., & Motl, J. (2012). *Spiritualita v pomáhajících profesích.* Praha: Portál.

Yin, R. K. (2003). *Applications of case study research*. Thousand Oaks: Sage Publication

Žumárová, M. (2011). Základní principy ve zkoumání. In Skutil, M., *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství* (s. 57-78). Praha: Portál.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

Dewey, J. (1934). *A Common Faith*. Yale University Press. [online]. [cit. 2019-03-26]. https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.90386/page/n67

Dokumentární film: Sekce pro mládež – 25 let [online]. [cit. 2019-03-20]. https://www.youtube.com/watch?v=FsXh5qD_riw

Dunne, J. (1986) Sense of Community in l'Arche and in the Writings of Jean Vanier. *Journal of Community Psychology* **14**(1), 41-54 [online]. [cit. 2019-03-28]. https://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=2&sid=a2ba33ff-5234-4413-a68c-2cc61925a690%40sessionmgr4010

Katechismus katolické církve - http://www.katechismus.cz/

Oficiální web ČBK – https://www.cirkev.cz/

Oficiální web DCŽM Vesmír – http://vesmir.signaly.cz/

Oficiální web Hnutí Fokoláre v ČR - https://www.focolare.cz/

Oficiální web královéhradeckého biskupství – http://www.bihk.cz/

Oficiální web Salesiáni Brno – https://www.salesko.cz/, https://brno.sdb.cz/

Sdružení Jedlová, z.s. (2015). *Stanovy Sdružení Jedlová, z.s.* [online]. [cit. 2019-03-09]. http://vesmir.signaly.cz/images/PDF/Stanovy.pdf.

Sdružení Jedlová, z.s. (2017). *Výroční zpráva za rok 2016.* [online]. [cit. 2019-02-22]. http://vesmir.signaly.cz/images/PDF/vyrocni-zprava2016.pdf.

Sdružení Jedlová, z.s. (2018). *Výroční zpráva za rok 2017.* [online]. [cit. 2019-02-25]. http://vesmir.signaly.cz/images/PDF/vyrocni-zprava2017.pdf.

Sekce pro mládež ČBK (2002). *Pastorační plán Sekce pro mládež ČBK.* [online]. [cit. 2019-03-26] https://cbk.blob.core.windows.net/cms/ContentItems/297_00297/21-pastoracni-plan.pdf

Přílohy

1 Transkripce rozhovoru s bývalými správcovými

S: Já bych se chtěla zeptat, jak jste se o Vesmíru vlastně vůbec dozvěděli a jak jste se tam dostali. Jaká vlastně ta cesta byla?

Pan D.: My jsme se to dozvěděli od naší známé kamarádky /jméno/, vlastně měli jsme Dceru1, té bylo asi půl roku a nechtěli jsme jet na dovolenou někam daleko, sháněli jsme něco poblíž, a i jakoby nějaký křesťanský prostředí, a /jméno/ nás navedla právě na Vesmír. Tak jsme se tam jeli podívat, na Deštnou a tam byla v týmu /jméno/ ze Slovenska, tak tam hnedka udělala nějaký Slovo na den, hezky nás teda přivítali s tím týmem a ona… pamatuješ si to Paní D., trošku?

Paní D.: Mmm, tady tohle moc ne.

Pan D.: Tam byla J. /jméno/, a ještě asi tři týmáci a byl tam tenkrát ještě ten /jméno/, to byl mladej kluk, kterej tam vlastně jako hodně často jezdil, to byly zrovna asi prázdniny. Takže tam byl celý prázdniny, pomáhal jim tam v týmu v kuchyni a co bylo potřeba. No a Pavel Rousků, ten tam byl tehdy vlastně jakoby šéf toho Vesmíru, tak ten byl zrovna odjetej, prostě pracovně, mimo. No a ta /jméno/, ta se nás tam ujala, dostali jsme oběd, ubytovali jsme se, nějaký slovo na den nebo nějaká modlitba předtím byla. No a my jsme byli rádi, že to bylo takový v pohodě. Nebylo tam ani moc lidí tenkrát, viď Paní D.?

Paní D.: Emm...

Pan D.: Jsme tam byli možná sami tenkrát, a ještě jedna rodina.

Paní D.: Jo, ta rodina tam byla.

Pan D.: Takže jsme se ubytovali a byli jsme v tom areálu nebo jsme šli na procházku no, a pak přijel vlastně Pavel, on myslím měl mši dole, myslím, dole v Deštným a my jsme na tu mši šli, a tam jsme poprvé vlastně viděli Pavla. Bylo to tak?

Paní D.: Já už si to nepamatuju přesně.

Pan D.: Nebo jsme byli na procházce a Pavel šel z kostela a dal se s náma do řeči. Jsme řekli, že jsme tam ubytovaný, takže jsme tam vlastně přespali a druhej den, teďka úplně přesně nevím, přijeli myslím bohoslovci, na kole, tak se hnedka zapojili do toho shrabání sena, kolem tý práce. To jsem tam poznal Pavla, protože jsem seděl na tý lavičce s ním, před tou hlavní budovou, tak jsme se bavili, že máme Dceru1 a todleto, nevím, možná o víře nebo o životě jako takovým, a šli jsme na oběd do Týmu, protože bohoslovci zase někam frčeli a měli se zase vracet zpátky večer jakoby na Vesmír. To byla velká skupina asi čtyřiceti bohoslovců. No, a já si pamatuju, že jsem zaslechl, že se někdo přišel do Týmu zeptat. - Nevím, jestli jsi tam Paní D. byla?

Paní D.: Tam jsme právě byli, no my jsme obědvali a oni tam přišli nějaký dva jakoby ne manželé, nějaký druh s družkou a ptali se, že sháněj Pavla a ten tam nebyl tenkrát, to bylo právě ještě, než přijel. A voni říkali, že se jdou zeptat, že se tam sháněj správcovi. A Tys hnedka říkal, vidíš, že bychom tady mohli bejt, že je to tady hezký a jakoby takový v klidu a vím, že Tys v tý době...

Pan D.: Jo a na mě to přišlo takový, na mě to dejchlo tím, jako taková boží atmosféra, ta příroda.

Paní D.: Tys v tý době dělal na směny a v tý práci, kde to nebylo ani na zdraví, že to bylo škodlivý.

Pan D.: No, to byla taková práce, kde jsem dělal dělnickou profesi ve /jméno/

Paní D.: No...

Pan D.: To bylo hrozně prašný prostředí, a to vím, že v tom období jsem se modlil, snad možná nejvíc za změnu, v životě. No a když jsem tam přijížděl a viděl to kolem, tak jsem si říkal, "Pane Bože, že by to bylo tohle místo?" No a pak, když jsme seděli v tom Týmu a teď jsem to zaslechl, tak jsem jenom Paní D. říkal, že by to mohlo být něco pro nás. Ten druhej den, když jsem, vlastně seděl na tý lavici s tím Pavlem, tak jsme se spolu vlastně bavili a druhej den, vlastně další jakoby, se mě Pavel ptal, jestli bychom to nechtěli jako dělat. Ať si klidně necháme na rozmyšlenou zhruba čtrnáct dní nebo tejden, protože on má jet na soukromou cestu do Ruska, až někam do Asie tyjo, skoro až k Mongolsku, kde byli ty Burjati, ten kmen. A že až se vrátí z Ruska, tak by chtěl znát naši odpověď, jestli jakoby přijmeme tu práci, že to není práce jako taková, ale je to život v komunitě s ním vlastně, s týmem, že jo, že to je prostě něco úplně jinýho a je to

v takovýmhle prostředí.
Paní D.: Proto von vlastně nechtěl tamty jakoby zájemce, ty vlastně nebyli myslím ani sezdaný.
Pan D.: On tam nechtěl ty civilní zaměstnance, že chtěl někoho, kdo jakoby je věřící, aby respektoval vlastně toho ducha tý komunity.
Paní D.: Aby hlavně asi i ta mládež, aby tam viděli vlastně i vzor tý rodiny, aby to pro ně bylo, že právě jsou některý z těch neúplných rodin nebo tak, nebo vlastně to.
Pan D.: To už tam byl vlastně ten /jméno/, jak se jmenoval... /jméno/ Už tam rodina jedna byla, která právě odcházela prostě už na jiný místo a voni tam neměli úplně nejlepší vztahy, ze začátku jo, ale že tam byla ta rodina M. /jméno/, Tam byla Paní M. vlastně s těma dětma a ten Pan M., ten její manžel, ten, ten jakoby stavěl novej dům, vlastně v /jméno/ a Pavel jim nabídl vlastně to útočiště, že můžou bydlet v chatce, s tím, že je k dispozici v té hlavní budově a cokoli budou potřebovat, tak že se můžou na něj jakoby obracet. s těma dětma. A to si Paní M., to mi pak jako říkala zpětně, že když nás viděla, říkala "To by bylo dobrý, kdyby to vzali tyhle." Když nás viděli. A potom i Pavel, když mi to řekl, říkal, že se o tom bavil s týmem a že nás J. /jméno/, hnedka jako taky doporučovala, ta ze Slovenska, v týmu. "Jé to by byli dobrý správcovi." Takže mi jsme se rozloučili, já nevím my jsme tam pobyli pár dní a jeli jsme zpátky, s tím, že si to necháme ještě projít hlavou, že jsme bydleli vlastně v /jméno/, tam jsme měli vlastně byt a bylo to takový velký rozhodnutí, jestli to pro nás bude ten život, v tý komunitě
Paní D.: A spíš i sis říkal tu správcovskou práci, žejo, viď, jestli bys věděl. co a jak, jo.
Pan D.: A taky jsem měl respekt z tý práce, protože to bylo ještě v původním stavu, to nebylo moderní jak teď, bylo to prostě...
Paní D.: Ty technický věci, jestli budeš vědět.
Pan D.: Ty technický věci, jestli bych dokázal vod tý vodárny, elektriky a všechno možný, jakoby ta práce, prostě oprava těch chatek a vlastně ta údržba celýho toho areálu - jestli to všechno zvládnu, ale měl jsem dobrý, že Pavel Rousků - to byl zase úplně jinej svět, jako než tě přijmou v civilním, tak většinou už chtěj hotovýho člověka, jako aby se s tebou, aby měli trpělivost a pořádně sis to nevyzkoušel, protože já jsem kluk z paneláku, tak abych dokázal zvládnout práci, ty jo to bylo spíš pro kluka, kterej má jako zkušenosti s rodinným domem s tou údržbou a tak dále. No a Pavel mě dal jakoby takovou podporu, že to se mnou bude všechno procházet a že když to nebudu umět, tak mi to předá, naučí, že on se to taky učil během, když to tenkrát vlastně koupilo biskupství královéhradecký. Tak se to učil jakoby taky za pochodu, ty zkušenosti získával vlastně s těma rokama, vlastně jak co opravit nebo jak co někde… Protože to bylo i jak jsme museli jezdit objednávat tu elektřinu žejo, do Náchoda, taky takový problém, že jo, protože Paní D.: tam pak vlastně přebírala i účetnictví, který nikdy nedělala, takže oba dva jsme tam vstupovali do něčeho, co jsme neznali. A zas z druhý strany nám to bylo sympatický, že máme jakoby dům, sice jakoby jsme pořád v práci, ale že můžeme zase růst vedle toho Pavla Rouska, z kterýho jsme cítili, že prostě taková svatost toho Pavla, že jsem viděl, že prostě kohokoliv potká jak dole v Deštným nebo v tom areálu, tak to jsem u žádnýho jinýho kněze neviděl, že on se vždycky jakoby dokázal přepnout jenom ty a já, to nebylo takový, že pozdravil rukou a už přemýšlel o bude dělat za deset minut nebo co musí ještě vyřídit, ale takovej prostě že ten člověk, že ten člověk, co nám vždycky bylo svědectví těch lidí, že já jsem vždycky byl v tom areálu, takže jsem měl možnost si s těma lidma promluvit nebo se mě na něco ptali, tak jsme vždycky došli na to, že už jenom to přijetí jim otevřelo dveře, že vlastně se na ten Vesmír rádi vraceli, s tím jak je Pavel dokázal jakoby přijmout. Že v normálním světě mohli být z kterýkoliv společnosti nebo z nějakýho společenskýho statusu, tak nikdo si jich třeba nevšímal. Když přijedeš do nějakýho komerčního střediska, tam se o tebe moc nezajímají, tak prostě zaplatíš na recepci, pak se ty lidi míjej, pokud nejsou jakoby parta lidí. Tady prostě Pavel je přijmul, představil je, a prostě měl otevřenou náruč, že prostě je k nim k dispozici, na zpověď na rozhovor, jenom tak, jenom popovídat, cokoliv, ale i ty praktický věci. Pavel se kolikrát s někým seznámil, že někdo byl nevěřící, a někde uvázl, on jim pomohl a oni si pamatovali – ty jo kněz byl zručnej, praktickej, a příští cestu, že voni třeba pokračovali dál, se za nim zastavili, přivezli mu nějakou pozornost, a když to jako by hodně fungovalo, ten vztah, že mu věřili, tak pak dokonce přišli třeba na bohoslužbu, a to už bylo hodně žejo. Že on si uměl získávat i ten civilní, od hasiče v Deštným, po starostu, po všechny kolem, když se řeklo jakoby Pavel Rousek, to byl pojem, nejenom, že to byl farář, ale jakoby i takovej dobrej člověk. Pro nás to bylo lákadlo, takže když potom, když se vracel, tak se stavil za

náma až do tý /jméno/, přijel z Ruska, tenkrát nám možná i něco přivezl nějakou pozornost a my, když jsme ho viděli, tak jsme říkali, že do toho jdeme.
S: Mě by ještě zajímalo, jestli to, jak on jednal, jestli to byl jeho nějaký charakterový rys, jestli to prostě byl on, anebo jestli nějakou takovou vizi měl pro celý ten Vesmír. Jestli to byla nějaká vize toho společenství, kterou on sám naplňoval nebo jestli to bylo daný tím, jakej on je.
Paní D.: Spíš si myslím tím, jakej on je.
Pan D.: On, to bylo tím,
Paní D.: On, je...ale asi i…
Pan D.: on takovej byl, i jako to vyžadoval.
Paní D.: Jo, tak chtěl, aby tam byli všichni pro ostatní a aby byli
Pan D.: On chtěl, aby i v tom týmu i ty děcka nebyly studený čumáci.
Paní D.: to jo...
Pan D.: ale vždycky mu hrozně záleželo na tom, aby když tam kdokoliv přijede, tak aby byl prostě, aby pocítil to opravdový přijetí.
Paní D.: Podle toho si tam i ty lidi vybíral.
Pan D.: Podle toho si i vybíral, i nás správce, i ten tým.
Paní D.: ...aby to vlastně plnili, aby byli v jednom duchu.
Pan D.: to bylo to nejzákladnější, co on vlastně, na čem on to chtěl postavit, že vždycky říkal, že první kontakt, to přijetí je úplně ze všeho nejdůležitější. A Nikdo ani. On byl i všímavej, že nikdy nechtěl, aby během toho pobytu někdo byl stranou, proto on si hrozně dával záležet, aby jako by všichni se zapojovali, ale to už je zase druhá stránka, ne všichni jsou povahově nastavený tak, aby šli do kolečka a teď se vzájemně představovali, ale on chtěl, aby se ty lidi tam vzájemně nemíjeli, aby ty lidi si byli blízký, ne jenom u oběda, ale aby i když se potkaj, tak prostě aby o sobě věděli, tady jsem, prostě a tak. no. Takže asi on to měl hodně, on jako by hodně vycházel z tý knížky od jednoho zakladatele Francouze, který měl nějakou komunitu, tu založil, že tam byli postižený i normální, a z různých společenských tříd a on taky vybíral, to byl takový podobný model toho Vesmíru, co on si nesl tu myšlenku, kterou chtěl přenýst právě na ten Vesmír. A já vím, že když jsem k němu chodil na zpověď nebo na pracovní rozhovor nebo jen tak, tak tu knížku měl vždycky na stole a hodně z ní čerpal. Protože ono je taky umění, aby spolu žili postižený a normální, a on chtěl, aby prostě. on mi to vždycky říkal, že chtěl vytvářet úplně jiný svět, než třeba jinde, ale i v křesťanským prostředí, on říkal, že když byl v Olomouci, kde bylo křesťanský prostředí, to byl zas Pavel, Tomáš už je zase jinej, že Pavel nerad platil kafe třeba v Rajnochovicích nebo někde když řeknu, že třeba přijel, že mohlo být jakýkoliv křesťanský prostředí, on vždycky chtěl, že on kdyby si někoho pozval na Vesmír, tak on by nikdy jakoby neprodával kafe, prostě že kafe by mělo být, on říkal, já vím, že je to možná naivní, a musejí cítit, že třeba "pojďte, mám tady hodně buchet" že se jakoby rozdal. Na jednu stránku, byl vždycky asi vnitřně trochu zklamanej, když to někdo jakoby udělal komerčně, proto to nebylo úplně ideální to spojit, když biskupství od něj vyžadovalo, že Vesmír musí být i soběstačnej a musí si na sebe vydělat a zas Pavel Rousků nesl myšlenku, že od toho je zase jakoby církev, že děcka když přijedou ze slabších sociálních rodin, aby nejezdily, až na to teprve budou mít, až našetřej, ale že když si řekne, že třeba ve středu přijede, tak aby vždycky prostě jakoby se nemusel stydět za to, že na to nemá. Takže když za ním kdokoliv přišel a odkryl mu tuhle třeba pravdu, řekl: "Pavle, já dám třeba příště", tak on vždycky mávl rukou a nikdy to jakoby neřešil, vždycky chtěl, aby se mu to jakoby naplnilo, jako vzal si, když někdo jakoby nabídl, z těch třeba majetnějších rodičů, kterých tam jezdili děcka, že toho Pavla už potom znali taky víc osobně a řekli: "Pavle, tady máš, já vím, jak to tady je." Ale jemu ta boží prozřetelnost opravdu fungovala, on jakoby to nestavěl na tom, že aby, tam nefungovala úplně pokladna, že vždycky to bylo jakoby dobrovolně, tak to víš, tak vždycky, když je někde sorta lidí, někdo má větší svědomí, někdo menší, někdo má třeba nějaký jiný důvody, tak tam třeba nedá tolik, tak to nemůžeme nějak soudit, proč nedá. A Pavel nikdy nešel za tu hranu, aby to nějak soudil, prostě řekl "tolik se vybralo, tolik mi dal Pán Bůh, teď je na mě, abych já se modlil s týmem" nebo i za mnou někdy šel, "Modli se, musíme zaplatit zálohy za elektřinu." a to byly třeba čtyřiceti tisícový položky a dopředu se to muselo dávat, ale jemu to fakt vycházelo. Když jsme tenkrát seděli na tý lavičce nebo hrabali to listí nebo seno s těma bohoslovcema, tak to byli, kluci, kteří se nějak rozhodli, normální kluci, šli do semináře, a i ten kluk, který chce jakoby vidět

někdy, že to funguje. Jakoby to boží slovo. A to si pamatuju, že jsem se s někým bavil a oni říkali, že byli svědkové toho, že Pavel do posledního dne vůbec nevěděl, ale on si z toho těžkou hlavu úplně nedělal, on fakt věřil úplně jednoduše, proto já říkám – to jsou ty prostý lidi, on fakt svěřil svou naději na Hospodina a ono, když to řeknu jinak – Bůh ti to vrátí. On ani neměl čas se tím tak zaobírat, on taky zaopatřoval i ty babičky v těch horách, tak jezdil, a ty na něj fakt docela fakt jako trpěly, že na ně nezapomíná, tam třeba byla babička, já nevím ze Šedivin, byla to sudetka a občas ta rodina byla na ni napojená, tak jí třeba přivezli tý babičce nějaký peníze, tak co s tím babička, tak řekla si, "já to dám otci Pavlovi", já to vím, že mi tenkrát řekl "to mi dala třeba /jméno/" a to byl přesně ten obnos, co mu chyběl, aby zaplatil ty zálohy a to tenkrát slyšeli ty bohoslovci a to pro ně bylo tak silný, že oni věděli, že o tom třeba tři dny předtím mluvil, že by potřeboval tuhle částku, aby to dal. A prostě takhle to dostal. A to i jiný. On tím, jakej byl, on musel každý rok napsat nějaký projekty na EU, že jo, jestli mu to schválej, jako že se tady formuje ta mládež a tak dále. A ono to napsat není úplně slovíčkaření. On jako kněz, který se celý rok nezastavil v tý mašinérii, tyjo, kolik toho měl na sobě, tak to nějak sepsal a teď tam jel osobně do tý Prahy. A on mi to vždycky jako říkal, to byly takový jeho zázraky. Tak on tam někde mluvil, teď si říkali nějakej jako straší pán, "To máte špatně, to musíte takhle", ty úředníci a teď slyšela barvu hlasu Pavla nějaká paní, která ho měla ráda, která s ním měla někdy nějakej rozhovor nebo tak, "Jé to jste vy, pojďte ke mně" tak mu tam všecko opravila, vyřídila, a jemu to pak schválili. On měl štěstí v tomhle, že Hospodin mu našel tyhle lidi správný, že on prostě... já říkám, kdyby to vzal někdo jakoby profík komerční, třeba by mu to vyšlo a třeba taky ne. Ale tím jakej on byl, Pavel, tak prostě mu to tak vycházelo. Taky samozřejmě nebyla to růžová cesta. On to i dotoval ze svýho, když neměl nebo si třeba půjčil od tatínků, který měli stavební firmy, pak jim to vracel. A naopak zas Pavel kolikrát, tam měl jednoho taťku, kterej měl jedenáct dětí z Ústí byli a ty manželé mu byli tak zavázaný, že třeba za ním přijel ten taťka, měl taky firmu, teď mu to nějak nešlo, a když přišel za Pavlem, tak Pavel dával z nedostatku. On věděl, že mu to bude chybět na to zaplacení, on řekl "Máš tolik dětí, vem si, až budeš mít, tak dáš." a vůbec ho nehonil kdy. To jsou jen střípky, který vím já, ale kolik on toho dělal navíc, to si ani Tomáš nedovede představit, nikdo. Jemu to prostě fungovalo, vedle něj to pro mě byla čest jakoby, vedle něj jsem jakoby osobnostně rostl. I když tam byly i mezi námi někdy, jak jsme se bavili, občas jakoby spory, že bych to dělal jinak, aby toho ty děcka nezneužívaly, že jsem viděl – tak on má mobil, dobře ustrojenej jo...a teďka s tím týmem, byl tam B. /jméno/ ze Slovenska, ten byl vychovávanej jako skaut – jezdím akce, až na to budu mít, nebudu si jezdit někde, když na to nemám. Jo v tom jsme se shodli. Já jsem třeba říkal Pavlovi, když na to ty děcka mají, tak by měly vědět, že mají dát, ono zas tak dobrovolně ti někdo nedá a kolikrát pak ti dají chudáci, kteří na to našetřili třeba... dají a pak přijedou třeba až za tři tejdny. Takže Pavel on měl takový, že nikdy nesoudil úplně nikoho, i když on by měl být první, kdo by měl by na to právo, takže on nás na to jakoby školil, mě, tým, který mu někdy při těch pracovních schůzkách taky říkal, že by se mělo jakoby… Když se jelo na nákup do Makra, to byly tyjo na ty Vánoce, to byly třeba, 150 tisíc to třeba stálo, ty masa, a to všecko zaplatit, pak Pavel taky třeba prosil ty děcka po nádobí: "Kdybyste mohli třeba přispět...". Ale říkal, že nikdy nebude dělat to, že by byla jakoby recepce a "Ty seš Anička Coufalová, takže tři dny, takže 480", to ne, on chtěl "Děcka by měly jezdit jako domů.", jako když jezděj domů do svých domovů, tak Vesmír by měl být taky jejich domov. Tímhle si myslím, že on získal strašně moc rodičů i těch dětí. To víš, že mohl mít třeba i někoho, kdo si to místo na Vesmíru nenašel, že třeba mu to přišlo moc cukrovatý, že mu to přišlo třeba moc folklor, ale on to vždycky bral, že ty děcka jsou někde vychovávaný ve víře, vždycky to na ně nechtěl, to i Tomáš vyznává, říkal: "Já nemůžu s nima jít úplně do hloubky.", jsou děcka, že maj třeba tatínka nevěřícího a maminka je třeba skoro napůl věřící a teďka nemaj ani tu víru ani kde sdílet, třeba některý. T je tak individuální, že těch děcek tam je tolik… Dělaj to dobře no. (smích).

S: A co teda všecko jste dělali, když jste tam byli? Tys mluvil o tom, žes měl na starosti tu údržbu a Paní D., ty žes měla…

Paní D.: Já vlastně moc ne, já jsem byla na mateřský, tak já jsem pomáhala akorát dělat to účetnictví, že to Pavel mě poprosil, že ta paní správcová přede mnou to taky dělala, tak já jsem to nikdy nedělala ani vlastně nemám na to školu, tak ona mi to jakoby ukázala, tak nějak jsem to jakoby zvládla, v těch chvílích zas musel Pan D. hlídat Dceru1, takže to bylo jakoby to. Tak já jsem tam neměla na starosti vlastně nic, já jsem tam byla jen jakoby s tou Dcerou1, o tu jsem se starala, že jo. Ale zapojovali jsme se společně do

nějakých, když třeba nás tam pozvali, nebo k nám chodili ty týmáci nebo Pavel, tak to jako jo, ale jako práci, to ne. Pan D. ten jezdil pro to pečivo, nebo třeba děckám naproti dolů nebo když bylo nějaký, že když třeba byla voda potřeba, že došla, taky jsme tam hlavně zažili ty zimy, takže shrnování sněhu… Takže tyhle práce a opravy.
Pan D.: Ty běžný pochůzky, prostě kontrolovat, co je potřeba kde, to mi nahlašoval vždycky tým, co je potřeba kde, co nefunguje, to byly většinou záchody. V zimě je to hlavně všechno o sněhu a o tom servisu, že tam jezdily ty lyžařský výcviky, tak když přijelo prostě 30 dětí nebo škola, tak jsem vždycky vzal vlek, terénní auto, to bylo vždycky pro mě velký dobrodružství, teďka prostě všechny ty bágly jim odvézt nahoru a zase to samý zpátky a v té zimě bylo pořád co dělat.
Paní D.: Právě. My vlastně když jsme tam šli, tak jsme si říkali, že budeme víc spolu, než kdyby Pan D. chodil do práce. A taky měl člověk představu, že Pan D. říkal: "To si tam sedneme, uděláme si kafe, sedneme si třeba venku…" a ve finále toho času moc nebylo, kdy to. Protože třeba přes tu zimu jsme ho neviděli skoro vůbec.
Pan D.: To už je pak služba.
Paní D.: Protože to bylo, od rána do večera na střeše, si pamatuju, jakoby že to bylo hodně hodin, když to bylo v zimě, pak byly dny zas třeba volnější, když tam nebylo tolik lidí, ale přes tu zimu to tam bylo náročný, protože ty cesty dolů špatný, teď jsme na to nebyli zvyklý, jestli tam někde uvázneme, to bylo takový dobrodružství jedno za druhým...
Pan D.: Hlavně ty cesty každodenní, ta zima je dlouhá tam, každý ráno pro pečivo, vždycky vyjet to téčko…
Paní D.: Za každýho počasí.
S: Vy jste měli na starosti jakoby starat se o tyhle technický věci, o to zázemí… A co teda dělaly ty děcka, co byly v týmu, co bylo jejich prací?
Paní D.: Děcka v týmu vařily, staraly se teda o jídlo celý, o úklid, a o program pro tu mládež nebo pro ty rodiny nebo pro ty, co tam byli, takže vlastně nějaký ty Slova na den, a takový, po domluvě s tím Pavlem.
Pan D.: Pak byly i těm děckám vlastně k dispozici, že jakoby když si někdo chtěl najít někoho z týmu na rozhovor, tak mu věnoval svůj čas. Takže oni než asi… Záleží individuálně to bylo, ale...někdo byl víc takovej otevřenej, někdo si třeba pak po večeři taky jako zalezl ke svýmu, ale většinou byli k dispozici, to bylo hodně takový, že si hodně povídali, mi to přišlo. Samozřejmě někdo připravoval ten program taky. Když tam přes zimu byl pořád někdo, tak jenom to chystání toho programu a někdo to musel celý koordinovat, když tam nebyl Pavel, tak někdo vybranej z toho týmu musel vlastně, jak se sejít, třeba Slovo na den, teď modlitba před obědem, někdo zorganizovat pomoc na to nádobí k myčce…
Paní D.: Měli tam toho hodně, ohledně těhletěch, byli tam většinou tři, čtyři. Když tam bylo hodně těch dětí, tak se nezastavili od rána do večera ty týmáci.
Pan D.: To už je taky služba. Jinde si odpracuješ svých pár hodin a už si zalezeš.
Paní D.: Je to služba pro ty lidi, do noci a od rána zase, už aby tam měli všechno zase. Záleží, kdy tam bylo, nějaký tématický týdny, školy, to bylo takový náročnější, a pak zas měli takový volnější.
Pan D.: Konec dubna, květen, červen, to už bylo volnější, ale zas když nebylo tam, tak se taky zapojovali, tak je využívali na ty animátory a na tu spolupráci a pomoc na tom DCM. Nebo zase sebevzdělávání, víš, že je třeba posílal na nějaký kurzy a školení, to přesně nevím jaký, ale vím, že takhle se ten čas snažili využít jinak.
Paní D.: Zas se jim to snažil ten kněz, ten Pavel, taky zpříjemňovat, když bylo volnějc, že je vzal do kina nebo že je pozval.
Pan D.: Protože přes zimu se nikam moc nedostaneš.
Paní D.: ...nebo chodili k těm babičkám na návštěvu třeba, kde je měli rádi, v Deštným.
Pan D.: ...že zas z toho prostředí, že si jakoby odpočinuli a změnili to, aby tam nebyla ponorka.
Paní D.: Aby to neměli jenom práci. Aby to bylo takový…
Pan D.: Že oni říkali, že musejí tam odtud vždycky jakoby utýct, protože to seš pořád v práci. My jsme nemohli třeba o svátcích odjet, že to bylo nejrizikovější, to jsme museli být k dispozici, aby vše fungovalo, tak i oni. Tak sice se zavřeli, nebo i Pavel mohl, to ani neměl jako Tomáš ty dva pokoje, Pavel měl jen jeden, jako tým, takže to se jakoby taky neschováš, protože tam ten život v těch chodbách, všecko je tam slyšet, byl jsi prostě pořád k dispozici.

S: Tys vlastně na začátku říkal, že když jste se rozhodli, že tam půjdete, tak jedna z věcí byla, že vás lákal i život v tom společenství. Naplnila se tahle vize? Když vlastně takhle často, když tam byly ty děcka, tak toho času nebylo nazbyt, tak vlastně, kdy jste se potkávali? Měl jsi pocit, že tvoříte s tím týmem společenství, i když jste byli jako správcovi trošku stranou?

Paní D.: Jo, my jsme tvořili, protože my jsme se vlastně taky pravidelně scházeli,

Pan D.: Jsme se zúčastnili no.

Paní D.: oni vlastně chodili k nám v neděli večer, to bylo pravidelně, takže chodil i Pavel i ty týmáci. To byla pracovní schůzka u nás. Nebo prostě když odjeli týmáci na Vánoce, tak byl u nás Pavel, tam měl jen nějakou holčinu, tak trávil čas s náma, nebo prostě takový. Nebo zase my naopak, když tam nebyly žádný rodiny, tak nás zvali, ať přijdeme na oběd do toho Týmu, takže jsme obědvali s nima.

Pan D.: Tohle jsme dodrželi, taková byla dohoda.

Paní D.: Někdy jsme se tam míjeli prostě přes ty akce, ale zas v tu neděli večer, to bylo pravidelně, to jsme se scházeli u nás, poseděli, popovídali a domluvilo se, co bude další týden nebo něco, co jakoby bude a tak.

Pan D.: Na ty mše taky, když tam Pavel měl, to jsme chodili, nebo já aspoň za nás. Ten kontakt tam byl. Já jsem tam měl víc, protože jsem do tý budovy vlastně chodil každej den, i s tím pečivem nebo ohledně tý práce.

Paní D.: No a samozřejmě někdy třeba jakoby jsme si říkali, že lepší pro nás by bylo, kdyby tam třeba jezdilo víc rodin, protože takhle tam jezdila ta mládež, takže ta rodina je tam taková stranou, žejo...

Pan D.: Odřízlá taková no.

Paní D.: takže jsme byli rádi, když přijely rodiny, protože třeba pro Dceru1, ta tam neměla žádný děti, ta tam byla furt sama a když tam přijela nějaká mládež, co ona k nim jakoby k mládeži, žejo… Takže to jakoby, to jsme si pak říkali, to bylo i vidět v něčem, že ty týmáci byli někde jinde, že byli mladý, svobodný, bezdětný. Tak to bylo něco jinýho, než zas jaký potřeby má zas ta rodina, takže jsme to brali, že my se jakoby přizpůsobujeme jim.

Pan D.: Pro tu rodinu si myslím, že je to taková větší oběť, ty týmáci tam mají vrstevníky, jsou mladý a ta rodina je uprostřed tý komunity, když se bude vyčleňovat, tak ta komunita taky nebude fungovat, takže najít takový ten kompromis, obhájit si ten rodinný stůl a zároveň udržovat ten kontakt, takže to je takovej kompromis no.

S: Změnilo se tohle nějak, když tam byli ty M. /jméno/, ta druhá rodina? Jak dlouho tam vlastně bydleli? Jestli to pak třeba pro vás bylo snazší, že jste v té komunitě najednou nebyli jediná rodina?

Pan D.: Tak oni ty M. /jméno/ tam bydleli jako v tom areálu, ale ty nechodili na ty obědy nebo takhle

Paní D.: Ty byli jakoby zvlášť no, ty akorát, že třeba jsme se potkávali spíš venku, třeba jsme s nima něco prohodili a tak.

Pan D.: Dále byli součástí toho areálu taky. Bylo to lepší.

Paní D.: Jo, ale oni si jakoby žili zvlášť, oni se do toho nezapojovali.

S: V průběhu těch dvou let jste tam poznali i hodně dalších lidí, týmáků, a tak a navázali jste s nima nějaký blízký vztahy, tak mě zajímá, jestli ty přátelství nějak přetrvaly nějak i po tom, co jste z vesmíru odešli. Nebo nějaká zkušenost ze setkávání bývalých týmáku, jaké to je setkat se po letech, jestli tam to společenství nějakým způsobem přetrvá i po odchodu z Vesmíru nebo jestli je to společenství jenom na tom místě.

Paní D.: Tak asi je to jako individuální, že jo, ale jako určitě asi ne se všema, ale jako my jsme s těma týmákama jsme pak byli v kontaktu, s těma, s kterýma jsme tam byli my, a ještě s těma H. /jméno/, s tou jednou rodinou, co jsme se tam seznámili, s těma se navštěvujeme do dneška. A jinak na ty… Akorát že ty týmáci byli všichni svobodný, bezdětný, tak to se pak změnilo, když si založili rodinu. Spíš, že jsme si jako napsali, nebo oni že se tady stavili nebo když jeli na Vesmír, tak se stavili, čím víc mají ty rodiny, tak je to takový náročnější. Tam leda jediný jako setkávání, tak to na tom setkání těch týmáků, kam teda nejezdíme úplně pravidelně, ale když jedeme, tak je to vždycky příjemný. Člověka to obklopí, ta příjemná atmosféra i ty lidi, který třeba rád vidí, i když je třeba všechny nezná, ale že potom odtamtud jedeme spokojený s takovým dobrým pocitem, vždycky tam odtud. Že si člověk říká, takový fajn lidi, vypadne z tý reality tady, a že to jakoby, že jako fajn, že se s někým podle vidění a už několikrát, tak že se třeba usmívaj na tebe, ty taky, tak je to takový jako příjemný, si myslím, vidět znovu ty lidi, který k tomu Vesmíru nějakým způsobem patřili.

Pan D.: Říkal i přeci Syn1, jak jsme tam někdy byli za Tomášem, myslím, tak říkal, jestli bychom tam mohli týden být na dovolený, že se mu tam líbí, že tam jsou všichni hodný a usmívaj se. Tak hlavně se mu asi líbila i ta útulná budova, ale je vidět že to žití je tam něčím...
Paní D.: Že to je takový jiný než v tom životě, no jakoby.
Pan D.: něco si tam musel všimnou, že to je jiný než v běžným životě, že to řekl sám od sebe.
Paní D.: On se ptal, proč se tady všichni na sebe usmívaj (smích), že to je takový jako jiný, než to zná z toho normálního…No já jsem říkala, no jo, tady to je takový… Jo, že jsme se tam potkávali, že třeba prošli, tak se usmáli na tebe, třeba jsme se ani neznali, ani jsme nic neprohodili, tam byli zrovna nějaký ubytovaný rodiny. Taky to nejsou asi všichni, ale je to tam prostě, setkáš se tam s takovým trošku jiným, seš v takovým trošku jiným světě no.
S: Vlastně vaše děti teďka na Vesmír taky jezděj, protože už jsou v tom věku mládeže, tak i třeba v souvislosti s tím, ale i jak jste tam bydleli, tak co tak tu mládež nejvíc táhne, aby tam jeli?
Paní D.: No asi je to taky různý, někoho táhne ten kněz, ale nejvíc si myslím, že buďto ty týmáci anebo taky to společenství těch ostatních stejně starých děcek.
Pan D.: Těch vrstevníků, který jsou dobře, který jsou nastavený na ten věřící pohled,
Paní D.: A spíš vlastně taky když přijedou, si řeknou, že je normální věřit,
Pan D.: aby to taky mohli sdílet.
Paní D.: takže tam je to zase úplně jiný, než když jsou v tý třídě nevěřících ve škole. Vím, že když třeba kolikrát jako Dcera1 přijela, tak že říkala, jakože úplně tam byli tak jako hodný, že to je úplně jiný než v tom běžným.
Pan D.: Otevřou ti dveře, podaj ti židli, Dcera1 většinou o tom mluví jakoby hezky.
Paní D.: Většinou přijede nadšená, prostě jedeš do jinýho, prostě takovýho lepšího světa.
Pan D.: Že si tam najdou i kamarádky, že říkala o tý jedný, že je inspirující pro ni, za prvé je ta holka kamarádka, hezká, je normální, a ještě k tomu říká, že nikdy nikoho nekritizovala, že jí připadá skoro svatá, taková kombinace nej skoro.
Paní D.: A i tím, že tam je tolik těch děcek, což tady ve farnosti třeba nemaj tolik nějakých těch věřících kamarádů a že tam uviděj tolik těch vrstevníků věřících, což je pro ně určitě dobrý a povzbuzující takový, a předtím kolikrát, i když teď to tam je takový hektický, ale tenkrát přijela z těch Velikonoc Dcera1 nadšená, že říkala, že to to tam je úplně jiný, že to tam úplně jinak prožila než tady ve farnosti.
Pan D.: I tu duchovní hloubku, když tam je tolik mladých lidí, když zažila ty chvíle, že fakt jako se tam do toho ponořili i s tím knězem, tak to tady prostě tak nezažila ve farnosti.
Paní D.: Ale asi to zas má každej jinak, třeba pro Dceru2, to zas jako, ta zas na ty hektický,
Pan D.: Ta na tyhle masový akce není.
Paní D.: aby se tam představovala, aby ji rozdělili do nějakých skupinek, kde zas bude dělat nějaký..., tak to zas na ni není, takže už druhý den zas domů, a asi to taky prostě.... takže prostě na někoho to je a na někoho to není, no. Každej si musí najít tu svou cestu, jestli mu to vyhovuje.
S: Tak já tomu rozumím asi tak, že jakoby mi z toho hodně zaznívá to společenství a vlastně to, že třeba ta víra tam je normální a tak, a přijde mi, že třeba potom už třeba na tom programu nezáleží asi tolik nebo že třeba tam jsou i ty tématický týdny, ale asi to není úplně většinou to hlavní, že je táhne spíš to společenství, co tam ty děcka úplně táhne a ten program je jen taková přidaná hodnota. Jestli tomu dobře rozumím?
Paní D.: Asi jo, já to tak asi beru. Jako někdo tam třeba jede vyloženě kvůli nějakýmu tomu, ale spíš si myslím, že tam jedou, že se setkaj, a už potom tam nějaký znaj a jo, asi to společenství je tam asi to nejdůležitější.
Pan D.: To je to gro, že tam jsou ty vrstevníci.
Paní D.: To je v tý dnešní době, kdy si každej jede spíš jede sám na sebe.
Pan D.: Maj ty mobily a každej je sám, ... Je to víc obohacující, když tam máš skupinu mladých.
Paní D.: Nestýkaj se takže... A Když se k tomu ještě přidá program, tak tím líp, určitě.
S: Jak to vidí i jiný rodiče? Máte věřící přátele, jejich děti tam taky jezděj, tak jestli mají podobnou zkušenost s dětma nebo jestli jsou i někteří, který to vidí jinak nebo mají jiný důvody, proč chtěj, aby tam ty děti jeli?
Paní D.: M. T. /jméno/ tam jezdila na ty animátory jediná z tý rodiny, to asi byli taky rádi, že jede mezi ty věřící vrstevníky, tím, že v tý farnosti moc taky ty kamarády nemá. Ale ty H. /jméno/ nám říkali zkušenost,

kdy ty jejich holky…
Pan D.: Přijely po duchovní stránce zklamaný.
Paní D.: ...že přijely z Velikonoc, že brali, že pro ně je to doma lepší jakoby, tyhle ty velký svátky, protože oni zas jsou rodina, která táhnou celou farnost, zajištujou zpívání, ...
Pan D.: Fakt to i žijou i doma.
Paní D.: ty zas, nebo viděj tam, to je zas jasný, když se tam sejde 200 lidí, tak že tam všichni nebudou který, ... já nevím, že když se tam drží třeba půst, že jsou všichni za jedno, takže viděli, že támhle vytahujou brambůrky na pokoji nebo něco, jo, myslely si, že asi všichni tam jedou v tom duchovnu za ten jeden provaz, takže asi byly zklamaný z toho, že na tohle narazily. Že to není takový, jakou měli představu. Že se tam sejdou lidi různý, jezdí tam i lidi nevěřící, že jo, nebo hledající nebo různý, že to jim tak úplně nevyhovovalo, že jim tohle vyhovuje víc v tý rodině. Ale jinak tam taky jako jezděj, že je oslovili na nějakou tu hudební akci, tak to se taky zapojily, ale asi tam nechtěj takhle na ty svátky. Ale jinak asi… A jinak nějaký rodiny…
Pan D.: Já takhle, co jsem se bavil s těma rodinama, že jo, když jsme tam byli, to byli třeba i Pražáci...
Paní D.: Nevím jestli, když jsme tam správcovali.
Pan D.: Tak to jsem se bavil s těma jakoby, tak ty byly jakoby rádi, že ty děcka mají to společenství, že třeba nejsou zavřený v pokojíčku, že se můžou s někým sdílet, našli si nový kamarády, můžou se spojit třeba e-mailem nebo tak, nebo různě navštívit mezi sebou, tak ty tomu jakoby fandili, protože to bylo něco jakoby novýho, že by mladý takhle někam přijeli, teď se ubytovali a byl tam i kněz.
Paní D.: A určitě tam určitě některý jezděj, aby se seznámili, jako určitě, že hlavním důvodem je, že si chtěj najít kluka nebo holku věřící, že třeba ani nemaj, tam kde se setkávají normálně, takže třeba tam jezděj i z tohohle důvodu. A asi si myslím, že hlavně, že se tam cejtěj dobře, jsou tam přijatý.
Pan D.: Některý týmáci se vzali mezi sebou, některý děcka se tam daly dokupy.
S: Máte nějakej zážitek, kterej pro vás byl hodně důležitej, co jste tam prožili? Nebo zkušenost, která vás ovlivnila do dalšího života?
Pan D.: Já jsem jich měl hodně s tím Pavlem, ať už jsme někde uvázli, on vlastně s těma zmrzlejma rukama mě naučil ten řetěz, pak už jsem to uměl taky rychle, nebo jsme spolu byli jako chlapi na tý střeše, v tej vejšce, teď tam odhazuješ ten sníh. Většinou potkáš spíš kněze oblečenýho do toho kněžskýho, a teď vidíš chlapa v normální bundě, postaršího, zmrzlýho, jak prostě se nebojí práce, teď jsem ještě viděl, že je svatej. Takže Pán Bůh mi dal vedle sebe dobrýho svatýho člověka, to byly pro mě velký, silný zážitky. Nebo když třeba on přijel v 10 večer, teď já jsem byl ještě vzhůru, už jsem věděl, že bude na cestě, teď on mi říkal, že si uděláme mši, tak jsme měli mši jen ve dvou. Paní D. s Dcerou1 byly v tom okále. Tak jsme byli v tý kapli, on sloužil, já mu odpovídal. On nevynechal ani jeden den za mládež. A on byl ten, kdo na tu mládež pamatoval, ten pro ni žil, takže vlastně hodně se modlil, pak i za ty týmáky, za nás. To bylo taky,... Taky se Ti nepoštěstí opravdu být na mši s knězem sami… Taky jsme si viděli do talíře, taky jsem k němu chodil ke zpovědi, pravidelně, viděl ty moje chyby, co jsem zvoral po tý technický stránce, mohl jsem za ním jít bez toho, aby mě vyhodil, spíš mě vždycky odzbrojil: "Všichni se učíme, jdeme dál." Zážitků tam bylo dost nebo i s tím Tomášem, když tam začínal jezdit, Tomáš se od něj taky jakoby učil, to byl ještě mlaďák, učil tehdy na Bigy, to už mi Pavel říkal, že ho nenapadá kdo jinej, komu to jako předá.
Paní D.: Tam i člověka hodně obklopovala, mě třeba jak jsem jezdila s tím kočárkem, tak taková ta boží přítomnost v té přírodě a že si na to člověk kolikrát pak vzpomněl, úplně na takový ty jo, jako ono to tam je, že tě to tak úplně, ...jako v tom městě, když někde pádíš v takovým tom ruchu, tak to tě asi úplně neto, jako tam.
Pan D.: Ta příroda taky hodně, já jsme tam běhal, takže ty pohledy mám pořád, to máš uvnitř, to jsem ani do města tenkrát vůbec, to jsem byl hrozně šťastnej, to jsem vždycky děkoval Bohu, že tam můžu jít, vůbec mi město nechybělo. Kolikrát jsme potom měli nějakej nákup do města, nebo cestu do Hradce a už jsem se tak těšil jakoby zase zpátky. Kdy jsem mohl bejt na tý lavici, teď jsem viděl ty děti M. /jméno/, jak oni tam běhaj, to jsem si říkal, to je můj život, tady jsem rád. To mě pak říkal i Pavel, že třeba kolikrát někde už byl, já jsem mu volal, nejezdi zpátky, přespi, kde jsi, když fakt napadl sníh, nedostaneš se. I když měl nocleh, tak říkal, on měl rád tu svoji postel na Vesmíru, ten svůj pohled z okna, sám říkal, já bych neměl klid, dokud bych se nevrátil domů, tady mám svůj domov. Samozřejmě pak dál, ten život, to už jsme odjeli, asi

jakoby, třeba jsme tam ještě mohli bejt, nemuseli, to člověk neví, ale Dcera1 byla malá, dítě potřebuje vrstevníky.
S: Ještě mě napadá, že jste tam měly ty babičky z toho Deštného, dnes už je to ustálený výraz "vesmírné babičky". Kdy jste se setkávali s nima? Bylo i mezi váma to společenství?
Paní D.: Ony součástí byly, ale víc se stýkaly s těma týmákama, který tam jakoby jezdili, s Pavlem se tam stavovali, když tam jezdil, na čaje, na štrůdl, my jsme se s nima setkávali spíš v kostele nebo když je přivezl Pavel na Vesmír. Takže jako při nějakých příležitostech. Ale jako úplně, že bychom k nim chodili, ...
Pan D.: Akorát já jsem vyzvedával tu paní P. /jméno/, do kostela a zpátky...
Paní D.: ...a ona nám vždycky dávala pro Dceru1 vajíčka, domácí. Tak to jo a ty zase některý měly pro Dceru1 nějakej bonbon nebo něco v kostele, že jí dávaly. To Dcera1 vždycky říká, když tam jede teďka, tak ty, který jsou ještě naživu, že ji hned poznaj a že nás pozdravujou. Tak je to takový jako milý. Ale oni hlavně vždycky mají největší vztah s těma týmákama, bych řekla ty babičky, akorát pak říkaly, že si na někoho vždycky zvyknou a pak že jim odejde.
Pan D.: A ten kněz žije víc s tím týmem než se správcema. Přeci jenom ty správcovi jsou v jiný budově, jsou oddělený, což by mělo být. Ale ten tým, ty před sebou neutečou, s tím knězem. Ty tam jsou, ty jsou všude, ty se potkaj na chodbě, ty pomalu někde, jsou obsazený záchody, čekat, fakt, to je interní rodina, ten tým.
Paní D.: Ale my jsme asi byli zapojený víc než teďka.
Pan D.: Pak už se slevovalo.
Paní D.: Vono pak už po nás to jakoby tolik nebylo. Pak už to nebylo takový, že tam musejí bejt, že nemůžou odjet, že to už pak je pro rodinu takový víc...
Pan D.: Pak ty týmáci říkali, že jim to chybělo, ty nedělní posezení u nás, oni byli taky rádi, že z tý budovy jakoby trošku utekli k nám. Jakoby. Tam nikdo z těch lidí ubytovaných u nás nechodil po baráku. Tam v tý budově, když jim dali ten servis, tak tam s nima žít pod jednou střechou.
Paní D.: A hlavně Pavel vždycky chtěl ať vždycky přijdeme, tam nás představoval nebo pak na Silvestra chtěli nějaký svědectví, abychom tam tý mládeži říkali, takže my jsme byli úplně zapojený a všichni nás tam znali.
...
Pan D.: No takhle jakoby, kdo má už větší děti a ten chlap je zdatnej technicky, jako fakt přes tu údržbu, tak to není špatný, tak jsi jakoby v tý přírodě, už jsi prošel tím městem, už jsi profitoval třeba v tý profesi v tom městě, všechno a už chceš jakoby mít takovej klidnější život v tý přírodě, tak to je takový ideální.
Paní D.: Ale třeba tyhle ty správcovi jsou vlastně z Deštnýho, takže tam maj dole spoustu známých, tak si zajedou, to je takový jako jiný asi.
Pan D.: Takže to mají to útočiště, my jsme tam fakt ty rodiny neměli.
Paní D.: My jsme fakt byli vyloženě jenom tam, to už muselo být, že se jelo na nákup nebo k doktorovi a zpátky, ale neodjížděli jsme nikam, na týden nebo tak.
Pan D.: Je pravda, že i ty týmáci říkali, a to jsme si taky připadali, když seš celou zimu na Vesmíru a pak jedeš po tý zimě do Hradce, tak koukáš, jak sedlák. Prostě že vidíš normálně výlohy, normálně ruch, takový že, úplně ti to fakt trvá, než přepneš, že seš jakoby ve městě tam přijedeš úplně nabalenej, normálně zimní boty, tam už choděj ženský nalehko, všude něco nazdobenýho nebo vůbec takový ten měšťácký rušný život, takhle jsi šla na procházku a vidíš stromy, hory, ticho… takže takhle. A ji ty týmáci si myslím, že pak měli většina z nich mají těžký přechod do civilní práce. Víš vůbec, na ten kolektiv, že jsou zvyklý, to má výhody a nevýhody, že jakoby na Vesmíru, tam se jakoby, chyby se odpouštěj nebo takový ty třecí plochy tam nejsou takový nebo když přijdeš úplně z toho týmu, kde si připadáš jako v ráji, i když je to náročný všecko, ale pak přijdeš mezi ten personál – třeba u tý Míši mezi 20 sester, každá má nějakou povahu, takže se to tam tříští, takže než si zvykneš na tu realitu. Pak jako si zvykneš, každej si zvykne, když je trochu obstojnej, tak si zvykne, ale myslím, že ty první dva tři měsíce si pořád sebou neseš ten duch, že ty třecí plochy tam nejsou takový. Však i B. /jméno/, kterej byl skaut, to strašně dlouho trvalo, než se sžil s tím normálním životem, že nastoupí do nějaký firmy, a že sním třeba šéf mluví, teďka pojedeš tamhle, pak támhle. Není to ten Pavel odpočiňte si, pak uděláme tohle…
Paní D.: To on vždycky nad nima držel takovou ochrannou ruku, to pak v běžným zaměstnání není.
Pan D.: Běžnej život se s tebou nepáře, ten přechod je prostě jako těžkej, to by byl pro každýho.

Paní D.: Tady je to zas jako fakt služba, není to práce.
Pan D.: Není to práce. Pak si fakt uvědomíš, že oni pak byli šťastný, měli sice ten jeden pokojíček, ale zavřeš za sebou dveře a seš jakoby, ten člověk musí být taky sám se sebou, a takhle když vylez, tak všichni chtěj týmáka, chtějí ho na ten kus řeči a posláním bylo s každým mít otevřený dveře… Takže oni, když si zalezli, to byl největší poklad nebo když je Pavel opravdu: "Půjdeme na večeři do Novýho Města" nebo do kina, tak si připadali, že to je únik.
Paní D.: Ono i na tom pokoji jsou jakoby furt to, protože tam na někdo zaťuká, že by si potřeboval promluvit, potřeboval by tohle půjčit, takže oni i když si zalezou, tak stejně to není úplně že by si mohli vypnout. To ne no. že musí být furt k dispozici.
Pan D.: Kdo tam byl takhle nebo přesluhoval 2 roky, to je obdivuhodný, že to dal.
Paní D.: A takhle jsme tam byli my jako ty správcovi nebo Pan D. furt k dispozici nebylo to, že skončí ve tři a půjde si domu, tam Pavel přišel, že by potřeboval jet teďka támhle, potřeboval tohle. Bylo to prostě být pořád k dispozici, nebyla to žádná ta. Být k dispozici druhým.
Pan D.: No, a to je zas ten jaks říkalas to, že některý si voddělaj v tom civilním svoje, najednou viděj, že mají docela čas. Oni většinou, když byli dobrý, tak potom pomáhali na DCM, někdo se pak zapojil třeba ještě dál někde v církvi nebo někdo se vrátil do tý práce, ale jako ten přechod je. Na to člověk není na tu otrlost zvyklej.
S: Když jste potom se vrátili anebo i teď – na co nejvíc vzpomínáte, co vám chybí?
Pan D.: Tak asi ta příroda… a já jsem měl rád toho Pavla, takže on, když mezi nás přišel, pro mě to byla pocta. S náma byl, a to už jenom být součástí toho areálu, kde on byl, on byl inspirující.
Paní D.: Pro mě zas, mě se narodila Dcera2, takže když jsme přišli sem, tak jsme si našli rodiny z farnosti a chodili jsme do tý Jáji, takže pro mě to bylo potom pestřejší, děti měly kamarády, tam jsme byli dost sami, tam ve farnosti ani v Deštným nebyla žádná rodina s dětmi. Na tom Vesmíru to bylo takový, že někdo přijel, odjel, někdy jsme s těma rodinama ani, některý byli, že fakt jeli na lyže, pak byli na jídlo, ty, co jezdili v zimě, tak se moc nezapojovali. Spíš prostě s tou mládeží a pro nás jako rodinu s hodně malýma dětma, to moc nebylo. Takže na ten klid, přírodu, společenství, to člověk vzpomínal, ale zas to bral, že už má jinou etapu zase s těma dětma, a že zas mají ty děti možnost zažít to společenství, že kdyby byly možná v tý farnosti třeba tři rodiny, tak by to bylo taky jiný, ale tam v tý době chodili jen babičky a turisti.
Pan D.: To říkal i páter /jméno/ i otec /jméno/, že pro Dceru1 to vůbec není bez vrstevníky. Že její život se odehrával mezi tou mládeží, dítě potřebuje děti, socializaci. Kdyby tam byly ty rodiny, tak to bude něco jinýho. Maminy potřebují maminy, chlap je furt v práci, tak to ani nevnímá.
Paní D.: Takže určitě to člověk bral jako takovou etapu života, která byla příjemná, super, ale pak to bral už jako, to, ale rádi tam jezdíme, vzpomínáme... určitý věci, na něco člověk nadával nebo to, ale myslím, že jsme tam byli spokojený.
Pan D.: Asi to beru hodně i tak, že kdo si sedne takhle v kanceláři se šéfem, zapálí si svíčku a ponoří se do modlitby… Jako z mýho zase, když jsme takhle ráno přišli a teďka bylo nevlídně a Pavel a takhle: "Půjčte mi ji." a to byl můj vlastně přímej nadřízenej, můj šéf, zaměstnavatel, dalo by se říct. Nebo třeba ještě zbylo - "Vemte si tady pro Dceru1." nebo na Paní D. byl hodnej, to asi těžko budu chtít po nějakým škodovákovi. Tohle byl můj nejlepší šéf, jakýho jsem, kdy měl. Ten, kdyby mohl, ten mě tenkrát nabízel i že mi odprodá nějaký pozemky, že si tam můžu mít ovce a nechtěl nic komerčního. Přijmul tu naši, že jsme měli tu nabídku toho bytu, ale sám mi říkal: "Tady máš ráj, Pane D. a tam jsou vlčáci." zase, on jako dobrý, všechno, to byl celej on, on chtěl tvořit něco jinýho. A kdyby tady bylo deset kněží normálně z měst, rušných, ty by to třeba považovali odtržený od reality, ale málo kterej kněz třeba by to dal. Protože Pavel zaprvé byl řemeslník, byl praktickej, a ne každej tohleto zvládne žít s mládeží a neměl jenom tu mládež měl tu M. /jméno/ postiženou, ty babičky, byl nastavenej úplně pro všechny. Někdy to je ve městě víc pohodlnější, že prostě dostaneš víc peněz, vopravíš si tu faru a když jedeš v těch kolejích, tak se to nějako dá, ale zavřeš faru a nejseš pod střechou, kde se ti promenáduje ta mládež. Na tohle on byl zas jako dobrej. Už tím, jakej byl, měl, co jakoby předat. Vždycky seš ráda ve společnosti někoho, kdo je nějakou inspirací. Nebo jako stydíš se před sebou, řekneš si "Ten mi dává školu.".
S: S Pavlem jste stále nějak v kontaktu, je to tak?
Pan D.: Určitě, ale on je taky zapřáhlej a bude vždycky zapřáhlej, kamkoli půjde, tak on prostě oslovuje, tím

jakej je, budou ho ty lidi mít ráda. On jde až do krajnosti, takovej je. Někdo ho může zneužít, vždycky si myslím, že větší procento se mu to zase vrací, že to lidi oceněj a maj ho rádi.
Paní D.: On tě vždycky potěší, Pavel. To je vždycky slyšet nebo vidět.
Pan D.: Když bude v davu pět set lidí a bude tam Pavel, tak si ho všimneš, že jsi ho znal v tý jadrnosti, tak tě to potěší, že ho vidíš. I když teď už trochu zešedivěl, takovej starší pán, ale on je jako praktik. Ale jak on se postavil, jak mluvil o těch M. /jméno/ jo, jak s tou Paní M. s takovou nesmírnou úctou jo, Paní M. přišla ušpiněná zástěra, dvě děti takhle na sobě, ale on k ní jako madam, paní, zasloužená maminka s osmi dětma, jak on jí dal úctu před nóbl rodinama, který tam přijely, který měly na to, aby tam celý týden lyžovaly v Deštným, a to musí mít hodně peněz. "A tohle je paní M.." takhle jí představil, ta Paní M. to byla zkušená ženská, Pavla měla ráda. Že věděla, že tam šel do chatky, ať přijdou děcka, ať si něco vezmou. I když kolikrát někdo i právem si šli stěžovat, že děti M. /jméno/ tam něco, tak vždycky se dokázal zastat. Nikdy nebyl soudce, to je málo lidí takových. V tomhle si říkám, to ho jenom vidět a víš to o něm. To si myslím, že i ta Paní M., kdyby ho viděla, prožila s ním, On byl jedinej, když to hořelo, ten barák, tak on tam jel. Protože Pan M. to byl frajírek, takovej svůj, lidi ho neměli v /jméno/ rádi. Ještě kvůli němu napadli Pavla, že Pavel se za ně postavil "chlapi, neblbněte, kdyť má tolik dětí."
Paní D.: Šel do hospody, tenkrát, když mu hořel ten barák. Tam se chlapi do něj navezli, a pak vyjeli na Pavla, že jako mu hoří barák a že si chlastá v hospodě.
Pan D.: A že Pavel není jako to, víš, jak máš někdy ty kněze, že to oddrmolej a jdou, studenej čumák, konzerva, kostelová rétorika, Pavel prostě řekl "já tě mám rád" to bylo tak fyzicky uchopitelný, jinýmu bych to nevěřil, ale jemu jsem to věřil, ten pohled těch očí, to bylo odzbrojující. To i Tomáš řekne, to ten Pavel je svatej.
Paní D.: To hodně udělalo, že tam byl ten Pavel.
Pan D.: To, kdyby on tam nebyl, to já nevím, to jako ta příroda, všechno, ale hodně dělá to, kdo tomu velí.
Paní D.: A třeba bylo úplně, jak tam jezdila ta M. /jméno/, postižená, sociální případ, trošku jako chlap, zjevem škaredá, spíš takovej podivín a on jí tam Pavel taky vyzdvihl před těma všema lidma, že to je M. /jméno/, že je tam na návštěvě, že píše krásný básně, že by nám mohla zarecitovat… A ona pak třeba měla záchvat, vzala klíče, někde si je schovka a s tím utekla, takový tam dělala zkraty. Ale nikdy o ní neřekl špatný slovo, a to už i ty týmáci si říkali "Kdy zas Pavel řekne, že přijede M. /jméno/. Pavel by v životě neřekl nic..." Pavel zas řekl: "Ona zas přijede M. /jméno/, ona je taky chudák." a oni mu říkali: "Pavle, vždyť ona tě využívá." On furt chtěl být ten, kdo neodepře tu pomoc, i když věděl, že ho využívá, tak on byl hroznej dobrák.
Pan D.: Nemluvil o chybách druhých, vůbec.
Paní D.: Člověk si to taky uvědomil, kdo tohleto umí, že to tak má opravdu, že si na nic nehraje.
Pan D.: Pamatuješ, jednou tam přijel vikář, solnickej, ten jenom vystoupil z auta, když si to převedu, tak to bych církev nemiloval vůbec. Prostě se tam vozil po Pavlovi, on tam pořád chtěl dělat chytrýho. A on čím víc do něj, tak Pavel ještě víc "Joo, máš pravdu". Úplně ho odzbrojil, že nejde do opozice, že se nebrání. "Vidíš, jak seš pečlivej, jak seš pozornej." Že i na něm hledal to lepší, pokorně se s ním rozloučil. Na toho týmáka B. /jméno/ to nebylo, on byl z východního Slovenska, horkokrevnej, Pavel ho napomenul "Nemůžeš takhle říct, …". Je fakt, že byl vždycky zatíženej na holky, chlap měl být chlap, nebručet, nebýt padavka a žena je žena, zaslouží si pozornost, úlevu. Někdo už to od Boha má. Ta dobrota se musí přes život vycvičit a vypilovat. Pavel to měl už v sobě, ale přidaná hodnota byla, že on se chtěl furt zdokonalovat. Pavel by se vždycky postavil za tu menšinu, i když by za to dostal políčkama. Tomáš už je zase jinej. Někteří ho zas kritizovali, že vozí děcka autem a říkali, že když se jede na akci, tak se prostě má platit. Že máš toho mladýho člověka vést, když na to nemám, tak nejedu.
Paní D.: Oni to spíš říkali, že třeba děcka nedaj a pak si šly sednout na pohár k Matyášum, to nešlo o to, že by neměly a nedaly. Ale Pavel jim chtěl dát tu svobodu, aby se to naučily, aby v tom měly to čistý svědomí. Můžeš, tak dej, nemůžeš, tak přijeď taky. On řekl "Tak prostě děcka šly a v tom si musejí oni sami…". On je neodsuzoval, byl výjimečnej.
Pan D.: Poznali jsme tam i kněze, /jméno/, ten byl výbornej. Na něj se Pavel těšil, říkal mi: „Ty máš rodinu, já taky musím mít rodinu." - měl ty spolubratry. Oni se scházeli vlastně, každý úterý u někoho, někde, takže když to bylo u Pavla, tak jsme šli do konzumu, to víš chlapi mají rádi utopence, tak říkal: „Pro rodinu

– ať si chlapi dají“. Teď ani pivo nemohlo chybět, chtěl je pohostit. Ten /jméno/ mi tenkrát říkal, že tam budeme chybět. On jako chápal, že jsme pořád tam, že Dcera1 potřebuje vrstevnice a Paní D. ty maminky. /jméno/ ten měl nastavenej ten styl z těch Příchovic úplně jako Pavel. Komerční styl, to nesnášeli. Pavel vždycky říkal: „V komerčním se ty lidi míjí.“. Takže Pavel by nikdy nejel na dovolenou, kde ty lidi si jsou po svejch. On měl rád to společenství, a proto to někomu vyhobuje a někomu nevyhovuje, jako když Ti řekne: „A po večeři v osm bude takový jako společenství, že si sedneme.“ Tak tyjo někdo není na to zvyklej: „Tyjo, co já tam budu říkat?“. Každej není na to nastavenej, to je jasný. Takže, určitě jestli bych doporučil někoho do komunity, to nemůže dělat každej, tak to je Pavel. I Tomáš dokáže dělat s těma dětma, i starejma, ale každej je taky jinej. Tomáš možná, nevím, takový víc vojenský pořádek, třeba tam má taky blázinec a chaoz, nevím. Je pravda, že když obcházel Pavel v deset, tak nesměli moc jako dělat hluk, museli respektovat na těch schodech, kdyžtak ať třeba šeptaj, ať nerušej ty ostatní, který si šli lehnout. ... Takže je to všecko pro ty děcka, směřovaný. Na naši Dceru2 to třeba ani nikdy nebude, je jiná povaha, Dcera1, když někam přijde a něco se někde připravuje, chystá, tak té nedělá problém se někam jakoby přilepit a teď jakoby se zapojit. Dcera2 musí mít tu jistotu, že tam někoho musí znát, že jo a asi zatím jí je pohodlnější, když si zaleze do toho svýho a takhle. Dcera1 je pak ráda, že nemusela být na mobilu. Najednou viděj, že to jde i bez toho mobilu a bez těch sociálních sítí, že to je vlastně i bohatší, když s někým trávíš ten víkend a najednou si uvědomíš, žes ten mobil ani neměla celou dobu, že jo.
Paní D.: A tak musíš pro to taky něco udělat, že jo.
Pan D.: Někomu vyhovuje větší skupina... Já taky nevím, jestli by to na mě bylo, kdybych byl mladej. Já nejsem masovej typ. Anebo když už je to až moc jakoby cukrovatý, tak já jsem zas měl, že já jsem prošel spíš tím nevěřícím prostředím. Já vždycky říkám, někdy nevěřící mají taky hloubku. Kolikrát, když je poznáš, tak oni by mohli učit ty, který to mají v uvozovkách „v popisu práce“ takovou tu upřímnost. Ale když jsem mluvil s těma děckama jako, kolikrát, když už pak byli sami, to jsem říkal Paní D. taky, to jsem poznal na tříkrálových sbírkách, každej vždycky nadával na ty dva kluky. To mi předem říkali, normálně se s nima nemaž... Ale prostě vím, co by dělali nevěřící kluci, ty by ty mantinely měli víc rozevřený. Já byl připravenej úplně na všechno, oni o nich úplně mluvili, jak jsou gauneři a mě nepřišlo, že by byli gauneři. S těma dětma, tam byla jedna, která jezdila z Český Třebový, ta hezky zpívala, byla Romka myslím.
Paní D.: V. /jméno/, pamatuješ, Silvi?
S: Taková nakrátko ostříhaná, žejo?
Pan D.: No, to byl takovej trochu „blázen“ a jinej kněz by na ní jakoby neměl nervy, na to musí... Ten Pavel, ona mu říkala táto a vrhla se na něj. Pavel ji měl rád, že je zase jiná a že je spontánní víc než některý ty děcka. Pavel říkal: „Musíme ji mít rádi, musíme ji přijmout a ona, člověče, to je muzikantka. No, když ona si zapálí, no...“ A bral jí takovou, jaká je. Aby ji omluvil, tak řekl: „Když ona je bohém, oni ty umělci jsou bohémové. Umí krásně zpívat.“ Vždycky to vypíchl. A ona věděla, že on ji bere.
Paní D.: On vždycky vypíchl to dobrý, no!
S: Tak já vám děkuju.

2 Transkripce rozhovoru s Pavlem Rouskem

S: Vzpomeneš si, kdy jsi poprvé uslyšel o tom, že bys měl jít na Vesmír? Jaké byly tvoje pocity, když jsi zjistil, že tě někam takhle zavolali pracovat s mládeží?
P: No já jsem, představ si, že já jsem nějak pořád pracoval s mládeží, já jsem vlastně vyrůstal v partě mladých lidí v Novým Městě nad Metují. Jednou mi náš pan farář řekl: "Pavle, běž jim pomoc zpívat.", a to bylo pro mě opravdu důležitý, že jsem coby vesnický kluk najednou jsem se dostal do takový party mladých lidí v mým věku, bylo nám 15, 16, 17. A takže pro mě najednou to byl takový objev novýho způsobu prožívání křesťanství, já jsem byl vedený ve víře doma, samozřejmě naši mě nějak vedli a já jsem viděl ten křesťanský život našich, mých rodičů, poctivej prostě život. Takže naši mě vedli, ale pro mladýho člověka najednou je potřeba, aby zakusil víru ještě někde jinde, a to jsem opravdu měl možnost zakusit v tý partě v Novým Městě nad Metují, ve farnosti. No a jak říkám, to bylo pro mě opravdu nosný, my jsme se tam vlastně společně modlili vlastními slovy a já potom dokonce i uprostřed takovýho hezkýho vztahu s jedním děvčetem jsem viděl, že tohle si nemůžu nechat pro sebe, tohle, co jsem poznal v tý partě mladých

lidí, tu krásu křesťasntví, že si to nemůžu nechat pro sebe a že to musím šířit. Takže pak vlastně ve 22 letech, po vyučení a průmyslovce, jsem šel do semináře, jo. Takže já jsem prožil svý mládí s partou mladých lidí, takže pro mě bylo to, že jsem zakoušel společenství mladých lidí, tak jsem věděl, co to je. A pak i v semináři jsme měli takovou partu bohoslovců, a to bylo pro mě jako důležitý, no a potom jako mladý kněz já nevím, nějak ty mladý lidi jsem měl rád nebo jsme si rozuměli, a tak za mnou jezdili a já jsem dokonce za totality měl vyhlídnutou jednu faru támhle na trutnovsku, že z toho uděláme centrum pro mládež, no ale aSTéBáci byli rychlejší a prostě to zatrhli a po jedněch prázdninách, který jsme tam prožili jsme to museli, ... odejít a fara se musela prodat a já jsem se stěhoval pryč. Takže, no ale ale víš, co se týče takový tý myšlenky, toho domu pro mládež, tak je potřeba jít ještě ještě několik let dozadu a je potřeba mluvit o Příchovicích. Příchovice, víš, co to je, když se řekne "Příchovice"?
S: No tak tam je taky diecézní centrum, ale nikdy jsem tam asi nebyla...
P: No tak tam už za totality, už v 70. letech byl kněz, za kterým tam táhli mladý lidi, protože fara byla otevřená, vytvářilo se společenství, on jim rozumněl. A takže tahle zkušenost vlastně už byla. Já jsem potom jako věděl, když já to malinko přeskakuju, ale třeba se k tomu potom vrátím. Já, když jsem, když mi biskup řekl: "Běž tam, sežeň si lidi a běž tam." - to je už taková věta, že se to tak jako říká. Tak já jsem v podstatě věděl nějak, co chci nebo věděl jsem, protože ta zkušenost byla z těch Příchovic, že se vytvářel jednoduchý program, s těmi, kteří přijeli, společená práce, modlitba, příprava jídla, mše svatá, hry, večerní program, příroda, vycházka do přírody, túry, tak toto byli, to byli takový jako nosný, co třeba v těch Příchovicích bylo, prostě vytvářet společenství, vytvářet prostředí rodiny, takže já když jsem potom, když mě potom biskup Karel Otčenášek, když mě požádal, abych tam šel, tak já jsem nevařil úplně z vody, já jsem věděl, co chci. Takový nový bylo po roce 89 to, že jsme mohli vytvořit stabilní tým, protože v těch Příchovicích se tým vytvářel z těch děcek, co přijížděly. Schopný děcka, který se daly dohromady, vytvořily tým, byly takovým centrem toho dění o víkendu nebo přes ten týden o prázdninách… ale tady najednou byla možnost tím vlastně, ten Vesmír byl nový, že já jsem si mohl najít mladý lidi, schopný, který by byli ochotný tam jít sloužit, vytvářet ten domov pro mládež, tak to byla novinka, no...
No a zpočátku to bylo opravdu tak, že za mnou v létě v roce 1991 přijel, přijel pán, která byl v Rychnově šéfem kanceláře přednosty a on viděl, že se prodává to rekreační zařízení, který se jmenovalo Vesmír, a byl to majetek kovodružstva Rychnov. A on věděl, že ta fabrika tenhle dům prodává a on za mnou přijel do Červenýho Kostelce a říkal mi: "Pojď se na to podívat.", jo, takže to byl první, takový moment, léto 92 a potom a pan biskup Karel Otčenášek na to přistoupil tohle koupit, my jsme mu to jako představili a on měl odvahu to koupit tenkrát to bylo 6 milionů, to byly docela velký peníze, já taky říkám, nějak to tak i bylo, že pozastavil opravu biskupství tady v Hradci Králové a sehnal, sdružil nějaký finanční prostředky a tenhle dům koupil a řekl mi, protože věděl, že pracuju pro mládež, tak mi řekl: "Pavle, sežeň si lidi a běž tam.". Takže my jsme tam na podzim 92, ten první tým byl z lidí, kteří mi pomáhali v diecézi v diecézních setkáních mládeže, byli to obyčejní lidi, tady z havlíčkobrodska, Chotěboře a okolí, a samozřejmě ten život, když jsme se tam nastěhovali na podzim, tak to bylo takový dobitý, opuštěný a takže jsme dělali nějak pořádek, nějak jsme zkoumali ten dům, co jak funguje. No a myslím, že to byly ty první léta, opravdu byly takový dobrodružný, tím, přestože jsme nějak věděli, co chceme, tak přesto to bylo určitý hledání samozřejmě, takže vím, že tenkrát ten první Silvestr, to byl zrovna Silvestr, kdy se vlastně dělilo Československo… to byl Silvestr 1992/1993, že jo?
S: Jo.
P: Tak takhle tenhle Silvestr byl opravdu veliký, bylo tam snad 250 mladých lidí, a takže to byla taková zatěžkávací zkouška a od tý doby ta tradice těch Silvestrů, těch Velikonočních setkání prostě pokračuje a samozřejmě i víkendy a další týdny a jezdí tam skupiny, různý třeba teďka vím, že se tam střídají děcka na tyhlety jarní prázdniny, rodiny s dětma. My jsme ze začátku mysleli, že to bude vyloženě pro mládež. A moc jsme nechtěli, aby tam jezdily rodiny, protože to je jakoby taková další starost, že jo. Ale pak jsme si uvědomili, protože ten dům, on byl tak uzpůsobený, že tam mohly rodiny přijíždět, protože tam ty pokoje, děcka mohly být na těch půdách nebo v těch chatkách, a tak jsme viděli nakonec, že to je dobře, že ta kombinace rodina a mládež, že to je dobrá kombinace, že ty mladý lidi taky je dobře, že vidí rodiny, který tam přijíždí, a tak. No takže takovým jako záměrem bylo opravdu vytvořit rodinný prostředí, vytvořit prostředí přijetí, že kdokoliv může přijet, kdo se nějak chce zapojit a vlastně tím, že se zapojí, tím, že

přispěje svým životem, tak se vlastně vytváří společenství, vytváří se určitá rodina a to je krásný, my víme, z evangelia, že tam, kde je společentví, tak tam zvláštním způsobem je přítomen Bůh a ten dává určitý světlo a radost a pokoj, a to je opravdu tím záměrem těhletěch domů, aby mládež se mohla setkat, aby se stýkala s Bohem, aby tam mladý lidi našli svý přátele, aby tam našli společenství, protože často třeba ve farnostech třeba to společenství není nebo to, můžou tím, že to zakusí, tak potom můžou třeba něco vytvořit doma, takže tohle vlastně je záměr a já to vidím čím dál víc, že to je takový moderní způsob pastorace, takový opravdu novodobý, moderní, takovým jako nenásilným způsobem vlastně mladý člověk zakusí jakýsi přijetí, zakusí Boha, zakusí rodinu a my lidi to tak máme rádi nebo to potřebujeme zakusit tohle prostředí rodiny, protože vlastně potom rosteme. Tak se ještě zeptej…

S: Určitě se zeptám. Vlastně Tys mluvil o tom, žes tam přišel a ten tým se tam začal utvářet, že to bylo vlastně něco novýho…

P: Ano, to bylo opravdu úplně něco novýho, protože za totality nebylo zvykem, že by někdo nějak odešel z práce a šel někam jinam. Nebo někde do takovýho centra… Já jsem si uvědomil tenkrát, že to byla taková úplně novinka, že nás lidi jakoby zrazovali, co to je, co tam budete dělat nebo jak se uživíte nebo jak… jak... někdo nás jako vnímal tam v tom prostředí, že jsme nějaká sekta, ale naštěstí já jsem jako byl farářem dole v Deštným, tak tím jsem jakoby propojoval tu farnost a vidím, že určitě nějakou dobu to trvalo než ten region nás nějak jakoby poznal a dneska třeba opravdu ten Vesmír, nebo to centrum života mládeže, je opravdu významný pro tu obec a je tam i spolupráce.

S: A to se chci právě zeptat jakoby, kdo potom postupně začal patřit do toho společenství? Vím, že tam byli ty správcovi a pak jste vlastně dost navázali vztahy právě v tom Dešným, je to tak?

P: Já vím, že jsme začínali úplně tak, že jsme jezdili za některými starými lidmi tam v okolí, vím, že děvčata třeba měly rády, jakože mohly vypadnout trochu někdy z toho kola. Takže vznikl takový termín "vesmírné babičky" a to byl pro ty týmáky určitý relax, že mohli pobýt někde u někoho, že je někdo přijal hezky a že si mohli nějak odpočinout na chvíli od Vesmíru a zároveň nějak potěšit ty babičky, takže tím si myslím, že to začalo. No a pak samozřejmě postupně i oficiálně jsme měli kontakt s obcí, teď v týhle době opravdu ten vztah s obcí je vynikající, paní starostka třeba ráda taky přijede na Vesmír, když je pozvaná, tak ráda tam taky pozdraví nebo prožije tam třeba pár hodin a vím, že ta realita toho Vesmíru, že to nějak hezky ovlivňuje ten region.

S: No ještě bych se vrátila k tomu týmu, k tomu, jak jste tam vlastně společně žili, protože jste tam spolu trávili vlastně všechen čas dá se říct – pospolu. A tak, co třeba bylo z Tvé zkušenosti důležitý, aby vám to fungovalo? Jak jste vlastně pracovali na tom společenství společně?

P: No to je otázka, to je...To by bylo úplně na nějaký rozbor psychologický. Tak my jsme nikdo neměl zkušenost vlastně s tím společným životem, kde byla mladá rodina s půlročním děťátkem, ty správcovi první, manželé Málkovi, Pavel a Daniela s Terezkou půlroční, vlastně tam přišli. Tak oni zpočátku byli součástí týmu, ani jsme neříkali, že jsou správcovi, to pak tak nějak jako vyrostlo, potom samozřejmě když se uvolnil okál, který jsme kupovali až později, protože ten správce původní ten nechtěl odejít, takže až když odešel tak potom ten dům jsme koupili, takže oni se potom nastěhovali do okálu vedle. A tak postupně pak vlastně vznikl takový ten pojem "správcovi" jo... Zpočátku opravdu to byli lidi, ty manželé ty byli jakoby součástí toho týmu, samozřejmě ten Pavel dělal jako správce, že jo vlastně, ale bydleli jsme vlastně na jedný chodbě všichni. No a co se týče toho života, tak jsme opravdu hledali, no tak jsme, každý měl takovou formaci určitou, byli jsme křesťani, snažili jsme se žít podle evangelia, myslím si, že důležitý bylo to, že jsme si každý den ráno četli Písmo, a že jsme si vybírali nějaký úryvek, který chceme žít. A tak to nás formovalo, to nám pomáhalo vlastně si odpouštět a znovu přijímat a znovu začínat a být nějak nad věcí, jo a takže to vidím, že to Boží slovo bylo to, co nám pomohlo vlastně uskutečnit to společenství. Samozřejmě, že jsme byli spojený tím záměrem, všichni jsme toužili vytvořit prostředí, aby ten, kdo přijede, aby se tam cítil dobře, ale vidím, že ta formace Božím slovem byla pro nás důležitá.

S: To se pak vlastně udrželo i v tom Slůvku na den s mladeží, trošku…?

P: Tak samozřejmě, protože cítíme, že to je jakoby nosný, nakonec je to to, co jsme převzali i z toho prvního centra, z těch Příchovic, prostě život podle evangelia. Tím se vytváří společenství, život podle evangelia, přijmout Boží slovo, přijmout slovo, který nám říká "Miluj všechny, miluj jako první, odpouštěj, znovu a znovu začínej." To ten tým potřebuje. Ale samozřejmě přišla radost tím, že se něco podařilo, že

přijela mládež, zažili krásný chvíle, tak to nás taky naplnilo samozřejmě, to byla velká radost, jsme se to taky učili nějak sdílet, nějak se z toho jako radovat, samozřejmě, že byly různý potíže, technický potíže toho domu, teď jsme to museli řeštit, viděli jsme, když teda o těch technických věcech hovořím, tak jsme se učili nějak tomu domu rozumět, já jsem se tam v podstatě vyučil elektromontérem, protože jsem tam opravoval ty akumulačky, tam bylo já nevím, 60 akumulaček, přitom to bylo dobitý, rozbitý, že jo… a takže co se týče těch technických věcí, tak jsme viděli, že nejdřív je potřeba zrekonstruovat kuchyň, protože v kuchyni byly velký kamna na tuhý paliva, prostě uhlí, dřevo, velká plotna a na plotně hrnce a takhle se jako vařilo, tak jsme zpočátku opravdu tak zažili, no ale viděli jsme, že je potřeba v té kuchyni to opravdu zrekonstruovat, aby taky nějak vyhovovala hygienickým podmínkám, tak vím, že to byl rok 95, tak jsme opravdu zrekonstruovali kuchyň tenkrát, že to stálo asi milion korun, no, takže kuchyň byla takhle první zrekonstruovaná a pak jsme žili dál a vůbec jsme nějak nemysleli, že budeme mít na nějakou výraznou rekonstrukci, ale opravdu podivuhodně to tak vyšlo, byla i taková politická situace v roce 2005/2006 byla taková politická situace, že mi jsme byli schopný získat peníze státní dotací a my jsme ten dům vlastně celý ten areál vlastně, jsme tam investovali 24 milionů, tak to bylo veliký dílo a opravdu to byl zázrak no, že vím, že tenkrát. Od Velikonoc do Vánoc se opravoval dům, velmi svižně, rychle, v podstatě se vším všudy, generální rekonstrukce toho domu, způsob topení, jsou tam tepelný čerpadla, samozřejmě všechny rozvody a střechy, omítky, přistavili jsme tam, určitý vlastně místnosti pro tým, takže tým má myslím si, že jako dobrý bydlení. Tys to tam viděla? Tys tam byla třeba u těch týmáků?

S: Přímo... vlastně u Tomáše jsem byla v pokoji, já už si to moc nepamatuju, jak to bylo předtím, ale teď je to tam jiný vlastně, ještě jak Jenda má nahoře tu místnost a nahoře je ten Štít ještě, to si nepamatuju jestli původně bylo?

P: To nebylo, to vůbec, to poschodí, kde je Jenda, ani ten štít. A tam to poschodí, kde je Tomáš, tak samozřejmě tak si se to muselo trochu nějak předělat. Pak vlastně dole ty koupelny pro děvčata, pro kluky, taky se to trošku jinak architektonicky udělalo.

S: i ty chatičky vlastně

P: Chatičky jsou opravený…

S: Vlastně třeba když jsem mluvila s D., tak říkali, žes pro ně byl jako velkou inspirací, a tak se chci zeptat, jestli Tys měl taky nějakou inspiraci v nějakým člověku anebo v nějakým třeba společenství, mluvils vlastně o těch Příchovicích…

P: Tak jasně, ty Příchovice byly opravdu taková základní, prvotní inspirace, kde ta zkušenost vznikla a na základě této zkušenosti Příchovic skutečně vznikla pastorace mládeže v Český Republice a v těch 90. letech minulého století, vyrostly skoro ve všech diecézích tyhlety domy, protože se vidělo, že to je dobrý způsob pastorace mládeže, aby byly domy, kam mládež může kdykoliv přijet, tohle je taky takový záměr toho týmu, proto to je tak opravdu taková novinka i ve světový církvi, že ten život je stabilní, že ten kněz s tím týmem, nebo dokonce dva kněží teďka žejo, jsou tam, že tam stabilně žijí, že jo, jsou způsoby pastorace, že se pronajme nějaký dům, nějaká chata na víkend, přijede tam tým, připraví program, přijedou účastníci, skončí program a všichni odjedou a je tam nějaká jiná akce, nějaká úplně jiná jako, konference lékařů nebo jo.., takže tohleto je takový typický a ve světě to vlastně ani nemá obdoby, že je opravdu dům, kde je stabilní tým, kde stabilně se nějak vytváří společenství a ty účastníci přijíždí vlastně jako domů nebo přijíždí mezi svý, mezi své, i tohleto vědomí toho, že tenhleten dům je nějak náš dům, že tam nejsme jenom a víkend, jo.. a pak všichni odjedou, ale že vlastně tam můžu kdykoliv nějak přijet. No a tou inspirací, no tak, jak říkám, ta prvotní inspirace jsou skutečně ty, ta příchovická fara, to se říká jako historicky, tak to je jako základní inspirace no a potom každý týmák přinesl něco, méně nebo více, někteř týmáci opravdu přinesli novou inspiraci nebo nový způsob života. Někdy i tak jako radikálnější nebo opravdu jakoby některý týmy nějak třeba hodně držely pospolu, byly takový velmi přitažlivý, jo... tím svým životem velmi přitahovaly. Pak vím, že tam byla jedna taková dvojice týmáků, který v určitý době začala dělat takový tématický týdny třeba o prázdninách, tématický víkendy, tak z tohohle třeba se velmi ujal ten tematický týden třeba ten taneční

S: Ten se vlastně drží dodnes, nebo ten sportovní

P: Bylas tam někdy?

S: Já ne, ale sestřenice.

P: Nebo sportovní týden.
S: Tam jsem byla.
P: Ten je jakoby taky oblíbený… Takže taneční, sportovní a myslím že o prázninách takhle a pak jsou různý tematický víkendy. Že oblíbený je třeba snowboard víkend nebo běžky nebo pak mladší děcka, protože my jsme říkali, že ten program je pro mládež od 15 let ale ty mladší nějak taky toužily po tom nějak, aby taky mohly přijet, tak se pořádá takový, takový víkend pro teenagery. Takže nebo vím, že jedna dvojice děvčat vymyslely ten týden pro cetileté.
S: ...že tam vlastně jezdí starší mladý
P: Zase starší mládež, takže některý týmáci, nebo některý ty týmy byly jakoby něco tam vyrostlo. Nějaký nový prvek, který vyrostl prostě z tý situace a vědělo se, že to je dobře, no. Tak to myslím, no, takový, teď si to taky nějak znovu uvědomuju, že to je, že by se to nedalo úplně vymyslet od zelenýho stolu, že by někdo vymslel, tak teď budeme dělat tohle a potom za pár let to a za pár let to, že to prostě vyrostlo, vyrostlo to z toho života a to je, to je známka toho, toho působení Ducha...
S: ...že to neslo ty plody?
P: ...že to nese ty plody…
S: Vlastně, Pan D. ještě zmínil, žes často čerpal z nějaký knížky, on si přesně nepamatoval, co to bylo za knížku…
P: Já?
S: No a myslím, že možná jestli to nebylo ve spojitosti s Taizé, co je ve Francii, s tím společenstvím...?
P: To si opravdu nevzpomínám, tak určitě jsme zpívali taky ty písně z Taizé… možná že jsme si četli někdy od Jeana Vaniera, Jean Vanier je zakladatel takovýho komunitního života a Archa se to jmenuje, a ten Jean Vanier on vlastně vytvářel nebo vytváří a ty jeho žáci vytváří takový komunity, kde žijí mentálně postižený a zdraví spolu…
S: Jo, tak to bylo asi ono, co myslel Pan D..
P: Možná, my jsme z toho čerpali, že se to dalo nějak zevšeobecnit ty jeho postřehy, no to myslím, že Jean Vanier určitě byl pro nás takovou inspirací no… právě pro ten stabilní život, on měl tu zkušenost života komunitního. Tak jsme jako hledali určitě někoho, kdo by nám mohl nějak pomoc no… tak určitě Jean Vanier, takový krásný člověk.
S: To bylo vlastně ta inspirace ohledně toho týmu nebo toho společenství, a tak, a ještě se chci zeptat, jak jste pracovali s tou mládeží. Měli jste pojmenovaný i nějaký ty pedagogický principy práce s nima? anebo kdybys to teď měl zpětně pojmenovat. Jakým způsobem jste vytvářeli ty programy, jakým způsobem jste s nima i komunikovali a tak?
P: My jsme to teoreticky teda moc nestudovali, ale věděli jsme základní věc, že je potřeba žít Boží slovo, to byl pro nás základní pedagogický princip a mít toho Ducha Božího a věřili jsme, že nám Bůh dá světlo taky k tomu životu nebo k tý službě. Taky pokud bychom to měli nějak popsat, nějakými termíny, pedagogickými tak určitě takovým prvním prvkem bylo to, aby ten mladý člověk, ten jednotlivec, nebo ta skupina, aby zakusili, že mají, že jsou přijatí, tak to byl takový první moment – přijetí. že přijeli domů, tak to myslím, že hodně znamenalo, to jsem viděl, takový jako reakce někdy, že ten mladý člověk byl překvapený třeba tím přijetím a potom určitě společná práce, něco společně vytvářet, mít radost z něčeho, co společně vytvoříme. Tak se připravoval ty týdny třeba program společně, udělala se výzdoba, každý se mohl nějak zapojit, dát svoji intenci do toho. Potom jsme... mladý člověk mohl zakusit sílu třeba společnýho zpěvu, jo kromě tý společný práce, která buďto byla nějak příprava nějak toho domu na něco nebo kolem domu se pracovalo nebo se vařilo obyčejně jeden z toho týmu má na starost kuchyni a počítá se, že ostatní pomůžou... že pomůžou s přípravou zeleniny třeba nebo jídla, takže potom se společně meje nádobí, to znamená společná práce spojuje. Takže takový to kouzlo pracovat nejen pracovat, ale společně pracovat, tak to je myslím jako pedagogicky velmi významný, že to lidi spojuje, lidi si nějak spontánně povídají a mají pocit, jako dobře vykonaný práce aaa někdy..no někdy to tak je, že ten mladý člověk rád se zapojí jinde než doma (smích), ale potom taky to jinde znamená taky, že že často jinde než doma než ve svým prostředí, kde vyrůstá, nalezne inspiraci, nalezne určitý momenty, takový inspirace nebo novýho poznání, obyčejně někde jinde člověk pozná, je nějak oslovený, tak taky tohle místo takhle slouží taky, že obyčejně v tom novým prostředí nebo jinde, jakoby jinde ten mladý člověk zakusí určitý světlo taky do

života, určitou radost ze života a s tím se potom může vracet.
S: Asi nebyla ani náhoda, že ty týmáci samy byly hodně mladý, teď je tam hodně mladý tým…?
P: Tak snažili jsme se nějak, nebo vždycky ta snaha, ab to to nějak byli jako vrstevníci, ale taky je potřeba, aby to byli lidi nějak zkušený, nad 20 let. Možná někdy jsou mladší, no ale ten život je opravdu náročný, takže ten mladý člověk musí něco, musí už být už nějak silný, už musí vydržet ten nápor toho života, tu stabilitu toho života tam, noo takže to je ty nároky jsou jako veliký, důležitý tam pak je to, aby ten tým nějak sdílel ten život, aby se svolala porada, aby si řekli tak nějak, co prožili, aby si postěžovali, aby si sdělili taky to co bylo krásný, a to co bylo těžký...a krásný je to, že to je i s tím knězem, který je pro ně takovým středem.
S: Možná se rovnou zeptám, cos měl ty vlastně všecko na starost jako kněz a jaká byla vlastně tvoje úloha... a vlastně byl jsi knězem i jakoby v Deštným... bylo to ještě něčím specifický?
P: No tak ten kněz v těch centrech jednak je tam je knězem, jednak tam je bratrem i těm lidem, ale taky, ale taky zodpovědným, taky je tím šéfem, tím ředitelem, tak to je. Myslím si, že to není špatný model, že to jakoby je osvědčený model, že ten ředitel je kněz. Že to je zároveň kněz. Takže, jak říkám, co se týče toho Vesmíru, tak jsem to jakoby vyslovil, samozřejmě, když pak bylo potřeba, tak dělal všechno od údržbářských prací po pomoc i v kuchyni, jo, když bylo potřeba anebo pak samozřejmě v zápětí šel zpovídat – někdo ho požádal o rozhovor, tak, tak právě myslím, že jak ten kněz je součástí toho týmu, je součástí toho života, že je jakoby jeden z nich, taky, jako jeden z nich, takže potom ty účastníci toho programu k němu mají důvěru. Že pak za ním jdou taky si uvědomuju, že někdy nejdřív ty účastníci toho programu jdou za týmákama a jdou se třeba poradit, vidí je jako ty, který tam žijí, tak se chtějí poradit, chtějí třeba sdílet nějaký věci a ten týmák může jim poradit, jak umí nebo to s nimi může sdílet, může jim naslouchat, ale potom taky může říct: "zkus promluvit s tím naším knězem. Tak jsem tak opravdu, vidím, že ten mladý člověk během několika dní vlastně prožije určitou konverzi nebo určitý poznání, určitý rozhodnutí může udělat bez nějakých zvláštních jakoby programů, najednou chce jít, chce si popovídat s knězem nebo chce nějak se na něco zeptat, chce vyřešit nějaký problém, nebo chce ke zpovědi. No a pak ten kněz, co je na Vesmíru, ať jsem to byl já nebo Tomáš, tak vlastně má zároveň na starost tu pastoraci mládeže v diecézi, to znamená tu kancelář, která je tady v Hradci Králové. Samozřejmě jsou tam zase mladý lidi, který tam pracují a ten kněz je vlastně jejich vedoucí, takže je to starost o přípravu na ty diecézní setkání, na ty setkání kaplanů pro mládež, kteří jsou ve vikariátu, pak se společně připravuje, protože ty vedoucí jsou součástí Sekce pro mládež při biskupský konferenci, takže na úrovni republiky se potom připravují taky programy, takže vidíš, že to je několik takových jako vrstev, jo. Taky si uvědomuju, jaký je veliký dar, že ty členové toho týmu, mají možnost se, prožít třeba formační týden a studijní týden a duchovní obnovu se svými kolegy z jiných center, víš, že jsou v kontaktu, že si můžou posdílet a to je velmi cenný. Protože víš, že ta pastorace pokračuje jakoby společně jakoby frontánně prostě, jo, to je velmi cenný, že ty lidi nejsou izolovaný, protože dělají opravdu specifickou náročnou práci, tak mají, jak jsem řekl, ten studijní týden, kde se konají nějaký přednášky, pak ten formační týden a je duchovní obnova, tři týdny vlastně během roku můžou prožít tyhlety týdny.
S: Takže se dá říct, že ten tým je takovým spojníkem mezi farností v Deštném a zbytkem té diecéze?
P: To jo. A spolu s tím spojníkem mezi tou farností a tím centrem a pak toho týmu – toho domu s diecézí. Anebo i na úrovni republiky….
S: Cos na Vesmíru prožil Ty? Vzpomeneš si, cos tam zažil novýho? Co ses tam naučil? Vzpomeneš si na něco, co pro Tebe bylo stěžejní, cos tam prožíval opakovaně?
P: Tak jednak bych to mohl rozdělit jednak na takovou technickou část a dejme tomu duchovní. Tak tím, že jsem tam vlastně stabilně žil v tom domě a správce byl v tom domě vedle nebo třeba zrovna byl s rodinou někde pryč, takže já jsem musel pohotově reagovat na všechno, co bylo potřeba, takže jsem musel umět vyřešit, když já nevím - nešla voda, tak jsem musel vědět, jak to udělat, jo, byly období, kdy nám chyběla voda, třeba bylo to v zimě, bylo tam sto lidí a nebyla voda, jo tak jsme museli vědět, jak na to, jsme tam měli takovou náhradní studnu, kterou jsme pak museli někdy i ručně tahat vodu ze studny, takže to byly jako někdy náročný chvíle, zvlášť v zimě, kdy bylo zaváto, kdy jsme se třeba nemohli dostat nebo kdy jsme...si vzpomínám, že Orlický hory, no tak to nejsou žádný velehory, ale my jsme tam opravdu zažili takový kritický chvíle v zimě, za vánice, mráz.. Kdy přijela skupina rodin s dětmi a my jsme, protože bylo

zaváto a my jsme ty 3, 4 kilometry museli ty rodiny s malými dětmi dostat na Vesmír, tak to bylo překvapivě náročný, v tý fujavici a v tom mraze a v těch závějích. Nebo takový technický věci, tenkrát ještě nebyly mobily, mobilní telefony, telefon nebyl, telefonní linka nebyla v zemi, byla na sloupech, tak s tím jsme taky prožili takový jako...Jsme… když telefon nešel, tak jsme jeli po těch drátech a odstraňovali jsme větve nebo… tak to byli takový jako technický věci, který nás vyučily, že jsme si museli se vším umět poradit. A pak vlastně takový ty věci duchovní nebo to co jsme tam prožívali s těmi lidmi, no tak nějak si uvědomuju, že člověk ani úplně nezaregistroval ty plody toho setkání nebo jsem se o těch plodech toho že ty lidi prožili společenství, že prožili silný chvíle s Bohem společně s druhými, že ty plody se ukázaly až později až úplně jakoby nezávisle na mě nebo tak, to bylo pro mě vždycky takový překvapující, že Bůh tam koná zázraky, zázraky v srdcích lidí, kdy dochází k určitým rozhodnutím, určitým konverzím, tak jak říkám, jsou věci, který ani člověk ani pořádně nemůže ani zaregistrovat a když je zaregistruje, tak si uvědomuje nějak to štěstí toho života, který jsme tam prožívali. Takže vždycky nás tohleto podporovalo a řekli jsme si, stojí to za to.

S: Máš ještě něco, co bys chtěl říct prostě o Vesmíru? Co Ti ještě leží tak na srdci?

P: No tak uvědomuju si, že jsme nastavili docela vysoko laťku a teď je náročný tu laťku udržet, protože doba jde dál, mladý člověk zase tak jako je jiný, nějak je jiný, ale taky stejný v tom, že když zakusí opravdu živý společenství, že je schopný se nadchnout. I moderní mladý člověk, který má mnoho různých možností a škálu vyžití, škálu možností, tak když jako zakusí velmi jednoduché silný společenství lidí s Bohem, že to oslovuje. To je to, co je pořád jakoby stejný a jinak samozřejmě mladý člověk je pořád jakoby jiný, ale je potřeba si hledat nový způsoby taky, možná některý věci je možný opustit, je třeba dělat věci jako jinak a myslím si, že tenhleten základ, ten zůstane, ten prostě zůstane, vytvářet prostředí rodinný, vytvářet prostředí přijetí a zakusit společenství s Bohem a společenství s druhými, tohle, tohle myslím, že je stěžejní a tohle to je takový typický pro tyhlety domy a to by si měli udržet a vidím, že to je vysoko nastavená laťka a že je potřeba ji udržet. Tak přeju těmto domům, aby tuhle laťku držely.

S: Jaký to pro Tebe je teď, když se třeba vracíš na Vesmír? Třeba na setkání týmáku, tam se asi ukážeš…

P: To víš po 14 letech života na horský chatě s těmi týmy, který se pořád jako měnily a s tím, že jsme tam prožili hodně věcí, prožili jsme tu rekonstrukci, prožíváme taky tu historii toho kostela, který tam je vedle, který nějakým způsobem taky postupně se opravuje, nějak citlivě, tak to víš, když jedu na Vesmír, tak když se tam jako tak blížím, tak mi tluče srdce a nějak je to pro mě silný, někdo se mě ptá, jestli se mi nestýská, nebo jestli mi to není líto. Tak já říkám, pro mě je důležitý, že tam je nástupce, který je vynikající, ještě lepší a že to funguje, tak to jsem šťastnej, že tam je Tomáš. My jsme měli takovou výhodu, že Tomáš tam dlouho jezdil a vlastně zakusil ten život, přijal ten způsob života, nakonec jsme lidi, který nějak prožíváme stejnou spiritualitu, stejnou takovou duchovní cestu, takže si rozumíme a takže pro mě, to že tam je Tomáš, tak to je pro mě taková jistota a já, já se tam rád vracím, ale nějak ne… nějak mi to není líto nebo jsem rád, že to pokračuje dobře. No já jsem měl tu možnost na rok odejít, do zahraničí, jsem byl v Itálii v takový komunitě kněží blízko Florencie, kde nás bylo pětadvacet kněží z celýho světa a já jsem byl vtažený do týhletý komunity, takže jsem měl možnost jakoby tak zapomenout nebo zpřetrhat určitý závislosti nebo ty pouta, samozřejmě jsem ...ty pouta zůstaly, ale že jsem měl možnost takhle odejít a být úplně mimo, to si myslím, že tohle je moc dobře no... úplně na čas odejít a nějak se do toho neplíst (smích). Ale jinak samozřejmě já tam rád jezdím a myslím, že mě tam nějak rádi snad vidí a vždycky tam jsem jako hezky přijatý. (...) No a potom opravdu vidím, jak jsem mluvil o tý laťce, kterou… že opravdu je to, že tady vyrost, vyrostl takový nový způsob pastorace mládeže. Domy, kde se stabilně vytváří společenství. Tak to je velká deviza pro život mládeže v diecézi a myslím si, že ty domy ještě neřekly úplně poslední slovo, že, že se teprve ještě ukáže ta hodnota těch domů, že jsme vlastně jakoby na začátku, že si myslím, že čím jich bude taky mladých lidí, kteří pořádně nezakusili stabilní rodinu, že budou šťastný, když můžou zažít nějaký prvek společenství uprostřed toho světa. Tak tohle myslím, že do budoucna ten dům má veliký jako ambice. Vlastně pomoc mládeži žít společenství.

S: Je pravda, že se to asi potvrzuje, protože ta mládež se tam pořád vrací a přijde mi, že jich je snad pořád i víc a víc.

P: No jo, třeba teď na Silvestra tam bylo 240 mladých lidí. Velmi malý procento těch lidí mělo s sebou lyže třeba nebo snowboard, takže samozřejmě rádi jedou na lyže, ale vlastně jedou za tím programem. A vidím,

že, že jakoby nezávisle na počasí nebo na sněhových podmínkách, že se tam jezdí, což jiný chalupy se tím nemůžou samozřejmě pochlubit, protože jsou zařízení jinýho typu. Takže to není jenom ubytovací zařízení, ale je to dům, který programově vytváří společenství. Jednak to společenství tam žije a přijímá jakoby ostatní do toho života a spoluvytváří. To je něco, co jako je moc… no krásný a myslím si, že to bude čím dál víc nějak hledaný a žádaný.
S: Tak já Ti moc děkuju, Pavle.

3 Transkripce ohniskové skupiny s týmem

S: Já jsem se vás chtěla zeptat na ten váš život na Vesmíru, jak už jsem trochu nastínila a ta moje první otázka je: Kým jste byli, než jste přišli na Vesmír? Jak jste se vlastně vůbec o Vesmíru dozvěděli? A jak jste sem začali jezdit? Jak jste se sem vlastně dostali? Jestli, to může každý nebo kdo bude chtít, říct tak nějak za sebe, stručně.
T1: Já nevím, co jsem byla, asi nic…
T6: Student
T1: Student, no...
T2: V profesním životě modelář, doma bratr a syn, ve farnosti akolyta...
S: Já jsem to možná myslela jako ne jako povolání, ale že jste někde bydleli, měli jste nějaký kamarády nebo společenství, nějak jste se o tom Vesmíru museli dozvědět. Tak jak se to stalo?
T1: Jelikož jsem z jiné diecéze a hrozně mě to připadalo vždycky daleko tak... poprvé jsem se o tom dozvěděla od sestřenice, ale nikdy jsem sem nechtěla moc jet, protože mi to přišlo hrozně komplikovaný. A vlastně jsem přijela poprvé na 10 let kněžství Jendy, když už bylo skoro jistý, že tady budu pracovat. No dostala jsem se sem taky vlastně oklikou, že jsem neudělala maturitu z matematiky, pak jsem nevěděla, co se životem a docela dlouho jsem se za to modlila, asi možná dva měsíce nebo tak. Rodina na mě hrozně tlačila jako jestli už mám nějakou práci nebo co budu dělat, až skončí prázdniny. Pak mi zavolala sestřenice, že vlastně dostala tu nabídku, že by tu mohla být, ale že nemůže, protože si prodloužila smlouvu v nemocnici, kde dělá zdravotní sestru. No a já jsem to tak nějak cítila, že to je Boží vůle, tak jsem na to kývla a jsem za to hrozně vděčná.
T2: Vesmír jsem dlouho znal jen z vyprávění. Když jsem se ale rozhodl jít dělat animátorský kurz, začalo i moje putování Vesmírem (kurz totiž probíhá většinou právě na Vesmíru). Potom jsem se začal zapojovat do organizace některých akcí a přišla s tím i nabídka jít na Vesmír jakožto týmák.
T3: Je to anonymní jo?
S: jo to bude
T3: Takže já jsem o Vesmíru se dozvěděl tím, že ve farnosti, ze které pocházím bylo to asi v roce 1997, mě bylo 17, tak spolčo do kterýho jsem chodil ve farnosti, tak naplánovalo cestu na Vesmír. Já jsem v tom vůbec nebyl nějak aktivní, jenom jsem prostě jel s nima a přijel jsem sem. Ty okolnosti byly takový, že jsem v tu dobu hodně hřešil, pak vlastně život a smrt mýho kamaráda, který bral drogy a já jsem nevěděl v tu chvíli, jestli žije nebo ne, takže jsem toho měl plnou hlavu. Tady se mi dostalo takovýho lidskýho přijetí i od toho kněze i od těch týmáků, i od těch lidí, co tu byli. Nikdo mě neodsoudil, nikdo se nesmál, vyslechli mě, protože já jsem se cítil provinile za ten osud vlastně toho svýho kamaráda. Takže vlastně takhle jsem potom tímhle způsobem tady našel vlastně domov. a i jsem tady uvěřil v Boha, takovou tou živou vírou.
T4: No tak já jsem o Vesmíru věděl asi odjakživa, protože jsme sem prostě jezdili s rodičema. Pak po nějaký době jsem sem začal jezdit i sám nebo nejdřív s kamarádama, a pak občas i úplně sám. Což taky ta cesta byla prostě dlouhá a tak, takže to vypovídá asi o tom, že ten Vesmír pro mě něco znamená, že jsem prostě byl schopnej i sám sem dojet někdy. Včera jsme to tam říkali na tom programu, tak jsem loni na Velikonoce zašel za TH. a řekl jsem mu, že přemýšlím o tom, že bych šel do týmu, jakej je na to jako jeho názor nebo tak, tak jsme to trošku řešili, no na nic moc jsme nepřišli. Nechali jsme to zatím bejt, že se za to budeme modlit a tak, noo... Potom kolem maturity přišly zdravotní problémy, takže jsem vůbec nevěděl, jestli toho budu schopnej moc v říjnu nastoupit, no ale jelikož se to tak nějak začlo dávat do kupy, tak jsem nakonec pak měl s TH dohodnutej nějakej čas na rozmyšlenou a jelikož jsem tady, tak asi víte, co jsem odpověděl. Bylo to dobrovolný (smích). A co moc nechápu, že prostě jsem byl prostě přijatej na vejšku

a všichni kolem mě mi rozmlouvali ten Vesmír, ať jdu radši na vejšku, když už jsem tam přijatej a já jsem to bral takhle no, protože si myslím prostě, že to je tak správně. Dokonce i teď (smích).
T5: No já jsem... emm… vlastně taky na Vesmíru odjakživa v tom smyslu, že když vznikal v roce 1992, tak já jsem byl na studiích vlastně ještě v Římě a poprvé jsem se sem dostal v roce 93. Ale hlavně jsem znal nějakým způsobem, ne taky moc, ale trošku znal, Pavla Rouska, kterej byl zodpovědnej tehdy za Vesmír. No a vždycky mě to nějakým způsobem fascinovalo. Potom jak šly roky, stal jsem se knězem, tak jsem tak jako dostal za úkol, protože jako kněz samozřejmě jdu tam, kam mě pan biskup pošle, takže jsem pracoval se studentama, a s nima jsem sem, coby do centra pro mládež, jsme sem jezdili… A ten obdiv k tomu místu a vnímání toho, že je to místo důležitý, to se jakoby zvětšovalo jo... že jsem viděl, jaký to má význam pro ty mladý lidi, ... no a šly roky dál a pak se postupně začalo ukazovat, že se může stát docela snadno, že tady jednou budu jako kněz sloužit právě po tom zakladateli Pavlovi, ale měl jsem z toho vždycky obavy, a tak jako skrytě jsem doufal, že to nebude, že to bude někdo jinej. Ne že bych prostě nechtěl, to místo se mi líbilo, ale viděl jsem taky i náročnost života tady na tom místě, takže jsem z toho vždycky měl prostě strach... Jenže pak prostě, mezitím jsem taky sloužil v armádě, jako kaplan... ale potom se začalo ukazovat, že opravu asi... nebo jako začalo ukazovat… Pavel mi jasně dával najevo, že si přeje, protože už jsme se i znali víc, tak že si přeje, abych to byl já, kdo sem přijde. Tak to i řekl biskupovi. No a biskup se na základě toho rozhodl, no na základě toho, ale taky vlastně i jako sám, prostě mě sem poslal, no a od té chvíle jsem to jako bral vážně nebo jako musím říct, že jsem tady začal žít a už to je 12,5 roku a jsem tady moc rád. I když je to náročný, někdy víc, nebo je to vlastně náročný pořád, ale víc, než náročný je to krásný, takže jinak by se to ani nedalo asi. Takže tak.
T6: Já sem jezdím taky od jakživa, jezdili jsme sem jako s rodinou. Už od mala jsem říkala, že bych chtěla jít jednou do týmu, tak mě v tom naši jako podporovali. No a pak jsem sem začla jezdit na akce aji sama, většinou jsem se právě nezúčastňovala moc programu a spíš jsem byla s týmákama v kuchyni nebo jsem prostě něco dělala po domě a prostě mě to bavilo. A říkala jsem si prostě, že je to skvělá práce aji s lidma a naučit se jakoby vnímat mladý děcka a aji prostě rozvíjet svoje znalosti a rozvíjet se ve víře, a to mě tak nějak zůstalo. No, a tak jsem prostě po střední říkám si: "Tak je mi už 18, už se můžu rozhodnout, už mě nedrží škola, tak prostě jdu."
S: Díky, to bylo vlastně o té vaší cestě sem, každá ta cesta byla trošku jiná, ale teď jste tu všichni společně a nějakým způsobem máte každý nějakou svou práci a nějakým způsobem pracujete i společně, a tak další otázka je: Jak tady žijete v tom týmu? Co to všecko obnáší a jaká je vlastně ta vaše práce? Jaký jsou ty vaše dny, jak je prožíváte tady v domě?
T2: Já mám na starost ubytování, recepci, webové stránky a sociální sítě. K tomu je samozřejmě několik dalších povinností. Třeba ještě údržbářské práce na domě (na co stačím). Nejtěžší je ale práce na budování týmu. Z týmu vychází život Vesmíru, a proto by to mělo být základem našeho snažení. Když se nedaří v týmu, projeví se to hned na službě týmáka jako jednotlivce. Možná to hned nevidí účastníci, ale pro nás to je o mnoho těžší.
T1: No tak rozhodně to je hodně rozmanitý. Každý máme trošku specifický úkol, já mám třeba kancelář, ale v podstatě je každý den úplně jiný, pokaždý člověk prostě svým způsobem začíná nanovo, musí se znova rozhodnout, znova do toho jít. A třeba ty vztahy v týmu nebo tak, někdy to je těžký a myslím, že se rozhodně vyplatí o to usilovat, protože když se dokáže člověk posunout v nějakých vztazích v něčem prostě dál, tak to nese ohromný ovoce.
T3: Musím se trošku zamyslet, byl jsem mimo. To obnáší…mě se líbí spíš takový jako přirovnání, já teda jako, aby to bylo jako zřejmý, takže tady jsem brán jako pracovně, pracovní zařazení tabulkový nebo jak to mám říct, je že tady mám poloviční úvazek. Takže to znamená, že mám ještě poloviční úvazek ve farnosti a ten čas se snažím nějak spravedlivě prostě dělit, mezi farnost a Vesmír. Ale prostě to doma je tady, že tam prostě nebydlím ve farnosti, dojíždím tam. A tady mám prostě – říkám tomu "bio psycho socio" prostě zázemí veškerý komfort od teplýho jídla přes hřejivé vztahy a křížek na dobrou noc, co by si člověk víc přál.
T5: Pusu a objetí. (smích)
T4: Mě nějak nic nenapadá teď.
T5: Tak já řeknu zatím. Jak už bylo řečeno, ty vztahy jo, je to obrovská ..., já to vnímám prostě, že ta služba

je provázaná se vztahama. Což si myslím, že to je skvělý tady na Vesmíru, že to je všecko postavený na vztazích, na nás jako na týmu. A tým to není, že někdo postaví 6 lidí vedle sebe. Prostě buďto jsou tým nebo nejsou tým, to znamená... nebo se o to snaží třeba, protože dokonalý tým budeme asi až v nebi. Ale prostě to úsilí o lásku, o přijetí, otevřenost, rozdílnosti a tak, pohlaví i prostě věku a rolí, takže a já třeba, tam je ta práce hodně daná tím jakoby, že člověk je prostě ve více pozicích. Jednak vždycky jsem vnímal, že chci bejt jako člověk v týmu, na druhou stranu jsem vnímanej okolím, že jsem jako ředitel toho a zodpovědnej, takže to určitě hodně ovlivňuje v určitých postojích nebo i tlacích třeba vnitřních nebo i zodpovědnosti, ale současně já to prožívám jako, že jsme všichni za to zodpovědní. Takže ta moje role je jako role duchovního, kněze, ale taky člověka v týmu, taky člověka, který má na starosti i jiný věci, že je to víc do šířky než ten dům nebo ty lidi, co sem přijížděj, takže to je velmi široký, asi jsem nezažil širší takový jako dosah nějaký služby svý, ale musím říct, že je to krásný a že je to pro mě osobně veliká škola jako hledat co je to, co mám, protože by se dalo dělat i jako 24 hodin denně, kdyby to šlo, by bylo jako co dělat, ale to nejde, takže je takový jako hledání, je to hezký, mmm.
T6: Já doplním, mě se hrozně líbilo to, co řekla T1, že každý den je nový začátek, svým způsobem je to pravda, nikdy nevíme, kolik lidí se tu jakoby zjeví, a vždycky tu jsme a snažíme se, aspoň já se teda snažím, být prostě pro každýho fakt otevřená a když prostě přijede, tak ho s úsměvem se snažíme vítat a prostě zeptat se, co potřebuje nebo ho jen vyslechnout. A baví mě to, i když je to prostě náročný, jak fyzicky, tak psychicky, ale jsme tým a takhle to vedeme je to výzva.

T4: Mě třeba přijde fajn, že zkrátka, že prostě ... (hledá slova), TH nám jakoby důvěřuje, že třeba ze začátku jsme s T2 jakoby nevěděli, který věci můžeme třeba nějak jako sami, jsme třeba jako za ním chodili, a on třeba řekne "No tak v pohodě." nebo když to jako řeknu, ne že to takhle jako říká doslova "Tak jste dospělí, tak to vyřešte nějak." když to jakoby není nějaká jako úplně zásadní věc. Mě to hrozně pomáhá, protože mi přijde, že třeba doma jsem takovou důvěru neměl, že vždycky s rodičema jsme to jako probrali, ale hodně do toho mluvili a neřekli, že prostě "Si to jako udělej, jak chceš, vždyť je to tvoje věc." když se to jakoby týkalo mě, tak to je tady super. I když samozřejmě je tady velká zodpovědnost, protože to třeba leží jako na nás některý ty věci, ale zjišťuju, že radši to udělám sám a mám za to nějakou zodpovědnost, než aby mě někdo jako vodil za ručičku a myslím, že to je jako důležitý se naučit, takže to vnímám jako věc, co se tady můžu naučit. A učím každý den.
T5: Mě ještě napadla jedna věc, že teďka když mluvil T4, tak jsem si nějak uvědomil právě na něm, nebo na ostatních, protože všichni tady znají vesmír kromě T1 docela dlouho, že sem jezdili třeba v úplně jiný roli, než mají teď. To samé i já, když jsem tu byl poprvé, byl jsem student na prázdninách, který se sem jede podívat, pak jsem sem jezdil coby zaměstnanec biskupství, duchovní, s lidma, co jsem chtěl, aby tady zažili hezký společenství, ale pořád jsem byl jakoby zvenku, jo trošku. A teď najednou, když je člověk v tý pozici tady, což týmáci jsou, jezdili sem, a teďka najednou vytvářej to, co tady zažili, tak vytváříme společně, takže to je ta samá skutečnost, akorát jako z druhý strany viděná, a přitom má prvky, který má jako společný, když jsme sem jezdili, jako teďka, když tu jsme, takže je to takový zajímavý, takže je to obohacující, pro mě je to cenná zkušenost, přijmout tu roli, kterou mám, která se mění taky.
S: Mě zaujaly, že tady padly dvě věci, nebo jsem jako pochopila, že jsou důležitý pro ten tým nebo pro to společenství v tom týmu – a to byla ta otevřenost, o který mluvila T6 i k těm ostatním lidem mimo tým, a i mezi váma a potom ta důvěra, kterou zmínil T4 Napadají vás ještě nějaký jiný věci, který jsou hodně důležitý pro to, abyste tady takto spolu mohli být, vydrželi a zároveň se dál i učili a bylo vám to vlastně příjemný tady?
T2: Důležitá je komunikace... Uvědomění si toho, že ten druhý nevnímá věci stejným způsobem. Mluvit tak, aby bylo předání informací co nejpřesnější a zároveň citlivé. Sám jsem několikrát vlastně s dobrým úmyslem nadělal hodně paseky, která se pak špatně zažehnávala. Takže to vnímám jako opravdu důležité. Taky je potřeba být otevřený pro usmíření, joo a snažit se hledat chyby v sobě, a ne v druhých. Je to potom všechno mnohem snazší.
T3: Určitě, jak jsi to řekla, možná nejen mě se vybavilo, že tam chybí prostě Pán Bůh, který je na prvním místě. To jako myslím si, že by tady nefungovalo, kdybychom každý den neobnovovali svůj vztah s Bohem, prostě ten osobní, protože přirozeně dochází ke zklamání ze sebe, z toho druhýho, takže na tom to je

postavený, a i tak vlastně Vesmír vznikl, jakože z pověření církve, to znamená biskupa, od Pána Boha prostě. Tohleto je potřeba držet, a třeba o tom nemluvíme, ale myslím si, že to tam máme jako všichni a že jsme sem nepřišli za zábavou, ale jako za posláním, abych mluvil teda za sebe.
T5: Ale ta zábava taky. (smích)
T6: Trošku jiná. (smích)
T5: Mě napadají ještě dvě věci: Trpělivost (přitakání ostatních), bez toho by to nešlo, a to trpělivost myslím hlavně se sebou, a i s druhejma, jo v týmu, ale pak i třeba s lidma, který přicházej. A druhá věc, neustálý úsilí předpokládat a chtít vidět, že cokoliv druhej udělá, ať mě to nesedne nějak, tak předpokládat, nebo dokonce se mi to zdá jako chyba nebo i naschvál, tak předpokládat, že to dělá, protože… že ten jeho motiv k tomu, to dělat, je dobrej. Jo to znamená, předpokládat, že druhej usiluje o dobro, nepodsouvat mu to, že mě chce uškodit nebo… což si myslím, že někdy je strašně snadný, někdy to opravdu je věc vůle, uvědomit si, ne já věřím, že to myslel dobře, že to myslela dobře. I když se mi to v tu chvíli může jevit v tom kontextu mým, že to udělal naschvál nebo jo. Prostě presumpce dobra, jo. Předpokládat, že ten druhej dělá dobro.
S: Další věc, která by mě zajímala, tak vím, že jsou i nějaký stanovy a zhruba mám představu, co se tady děje, ale mě by zajímalo, jak vy vlastně vnímáte, co je cíl vaší práce, jaký je poslání vesmíru a té vaší role v tom. Jakoby, že třeba T6 má na starosti kuchyň, tak asi může to být i ten uvařený oběd, ale asi to má i nějaký přesah a ten by mě zajímal z vašeho pohledu.
T2: Když se řešilo, kdo co bude mít na Vemíru za hlavní úkoly, vůbec jsem nevěděl, co je pro mě to pravý, a tak jsem to nechal na zkušenosti Tomáše H. Myslím, že byla správná volba, poslat mě na recepci. Když jsem totiž poprvé, ale i podruhé, potřetí..., byl na Vesmíru, zaujalo mě tu především to otevřené přijetí, a to jsem tu chtěl zachovat. Když potom vidím, jak ti lidé reagují na to, jak jsou s láskou přivítání, je to teda super. Vnímám to jako to hlavní, co na Vesmíru já dělám, a co je mým posláním – být s lidmi. Možná to vypadá, jako že je to málo, ale mě se to zdá jako ta základní věc a z ní chci prostě jako vycházet. Další věc je určitě doprovod hudbou. Já jsem se na kytaru naučil sám, a to jsem začal asi před 2 lety. Nikdy dřív by mě vůbec nenapadlo, že budu jednou na Vesmíru součástí liturgie právě hraním na tu kytaru – když jsem se začal učit hrát, tak jsem vlastně ani Vesmír neznal. Je pro mě stále záhadou, jak si nás Bůh vede.
T5: Mě napadá, že oběd má přesah do večeře třeba (smích)
T3: Jak ta moje role souvisí s tím cílem Vesmíru, jo?
S: No jakoby vnímáš to, co ty můžeš udělat pro to, aby se naplňovalo to poslání Vesmíru. Co vůbec je poslání Vesmíru?
T4: Tak ono to má určitě dvě roviny. Mě napadá třeba s tím, že mám na starosti ten úklid, tak vlastně když tady prostě bude nepořádek a budou přetejkat koše, tak ať bude program sebelepší, i třeba jídlo, tak myslím, že ty lidi tady si neprožijou to, co by mohli prožít, když tady bude úplně krásně uklizeno, což teda nikdy asi nebude… Prostě se o to snažíme. A pak samozřejmě nějakej ten přesah, tak ten u toho úklidu zas tak nevidím. Ale třeba co se třeba pak týká tý liturgie, tak třeba, když jdu rozsvěcet Matouše, do kostela jdu a připravím to vlastně, tu atmosféru, tak vlastně si člověk uvědomuje, že tím slouží opravdu těm ostatním. Že jim udělá, když to tak řeknu, fakt jako pěknej zážitek. Třeba pro lidi, co jsou tam poprvé a vidí to prostě třeba i s tím stromkem rozsvíceným, tak. A i když prostě třeba teď v zimě, ten kufr je těžkej a je tam sníh a boříš se s tím a mrznou ti ruce, když to tam zapaluješ, tak pak prostě stejně, i když jsem vyřízenej, tak z toho mám dobrej pocit. Tím pádem tam vlastně vnímám ten přesah, že to není jen o tý fyzický činnosti, která třeba mě nebaví nebo je náročná, ale že prostě tam jde i o něco víc.
T5: Mě napadá ještě k tomu přesahu, jak říká T4, že... nebo ještě jinak… Já jak jsem tady už dlouho, tak… a mění se týmáci, tak to jsou, musím říct, že vždycky, vnímám ty lidi, že byli vždycky skvělí, samozřejmě každej je jinej, s každým se mi jinak spolupracovalo a samozřejmě jim taky různě se mnou, že jo… a tak jsem si uvědomil, že ten Vesmír je samozřejmě v tom konkrétním konání některých věcí, ať to je počínaje službama nebo těmi věcmi: uvařit, zajistit duchovní program, Slovo, zábavu; tak to je vždycky jako jinak, protože každej má jiný dary. Na druhou stranu si uvědomuju, že to je skvělý, náročný je třeba pro mě to, že si pořád zvykám na nový lidi, ale je to i krásný, je to fakt pestrý. Ale důležitý je si pořád uvědomovat, proč to dělám, proč se vaří, proč se uklízí, proč se... a jde nám opravdu o vztah! O to, aby… prvořadě Vesmír vznikl proto, a to bylo i zadání, aby sem když přijde mladý člověk sem do tohoto zařízení, aby tady našel

někoho, svýho vrstevníka, případně kněze, který na něj má čas na toho člověka – to znamená "dům Přijetí". A i když dneska je to dům, kde třeba na Silvestra bylo 240 lidí, teďka tady je 80, v určitých obdobích ty čísla jsou vysoký, ale ten cíl je, aby kdokoliv přijde, byl přijatej. I když je tady hodně lidí, tak aby on zažil nebo zakusil, že se mu někdo věnuje, že na něj má čas, že se mu věnujou třeba další. Takže někdy ale musím říct, že tím jediným motivem pro mě to dělat je, že skutečně vím, že to je pro dobro toho člověka, ale někdy, bych ani asi neměl sílu, kdybych neřekl: "Pane Bože, já to dělám pro tebe, i když bych nejradši zalezl nebo jakoby…" Vlastně ten přesah nějakým způsobem je skrytej jako ve všem. A to je pak na mě, na nás, aby tam ten přesah byl. A když je, tak mě to vždycky jako naplňuje. To neznamená, že já vždycky jásám štěstím, někdy fakt je člověk jako našrot únavou (smích) No tak.
T3: Alkohol je na Vesmíru zakázán. To je obecné pravidlo. Ale kafe ne, kafe je povoleno. Na tuhle otázku jsem ještě neodpovídal. Jo k tomu cíli, jak můžu pomáhat. No já jsem měl takový jako období, dost dlouhý teda, možná to bylo dva roky, kdy jsem jako dost pochyboval o svém přínosu pro Vesmír, to už jsem tady byl jako kněz. A myslel jsem si opravdu, že tady jenom jako bydlím a spím a pracuju pro farnost… a teprve až díky vlastně týmákům a TH, jsem vlastně pochopil, že tady vlastně mám prostě svoje místo, a že je třeba i pro někoho důležitý, a to že tady jsem, a že tady prostě můžu prostě bejt k tomu cíli právě napomáhat už jenom tím, že tady jsem, a když prostě mi je svěřena nějaká služba, tak ji více či méně dobře se snažím dělat dobře.
S: Ještě někdo přemýšlí?
T1: Já budu ještě přemýšlet tak hodinu. (smích)
S: Tak klidně přemýšlej a neboj se potom vzít si slovo. Jak tady vlastně zaznívá hodně to přijetí a bejt pořád jakoby k dispozici těm ostatním, tak je jasný, že to je náročný a vlastně třeba když jsou nějaký větší akce, jak je tady fakt hodně lidí, tak... Jak vlastně s tím pracujete, abyste se úplně nezahltili? Jestli máte třeba nějakou prevenci syndromu vyhoření? Jak vlastně se staráte sami o sebe, abyste to tady zvládli a mohli v tom pokračovat dál?
T2: Pro mě je fakt hrozně důležitá společná modlitba s týmem. Ať už breviář, nebo růženec. Taky je třeba se spolu ohlížet za tím, co bylo a vzájemně se sdílet, bez toho bych to nedal. Některé věci ale nejde úplně řešit v týmu, a to jsem potom rád, když přijede někdo z venku, s kým si fakt rozumím a můžu se mu svěřit. Nejvíc mě ale stejně nakopne to, když můžu být s lidma i jen v maličkostech. Když se mi třeba nabídnou s pomocí a tráví se mnou čas v té konkrétní práci.
T3: Myslíš, jak hořet a nevyhasnout?
T5: Teď jsem to chtěl říct, kámo! (smích)
S: Ale hezky jsi to shrnul.
T5: No my to studujeme (velký smích). (...) No je potřeba mít přísun paliva.
T4: A hasičáku (smích)
T5: Hasičák, abychom to nepřestřelili (smích). Ne, pro mě osobně je… I když tohle je pro mě domov… teďka... po tu dobu, co jsem tady, coby kněz asi budu poslanej někam jinam. Tak je to můj domov pracovní, ale i domov, kde vlastně žiju, často říkám, že "jedu domů" - jako na Vesmír, no aaa, prostě vím ale, že ten domov je takovej, nebo že jako nemohu žít jenom z toho tady, protože pro mě je to taky práce, služba jo a , takže pro mě jako pro kněze, nemám vlastní rodinu, nemám jako kam se vrátit, tak týmáci se vrátí domů, půjdou dál životem dál nějak svým způsobem budou pokračovat, mít svou další rodinu, tak pro mě je důležitý mít jako nějaký zdroj, a to je pro mě třeba společenství s dalšíma kněžíma. To je jedna věc, to je takový jako životní jo...Se kterýma jsem třeba mnohem míň fyzicky než s týmem, proto říkám, tady je domov. Na druhou stranu je potřeba pro tu službu nevyhořet, nebo být i jako připravenej, řeknu to teď intelektuálně nebo vědomostně a taky vlastně další zdroj je vlastně, že se účastníme všichni pravidelně kurzů vzdělávacích, formačních, konkrétně pro tu službu naši tady. A třetí prvek, musíme si ohlídat, abychom nějak, minimálně nějak, prostě taky odpočívali… Člověk je schopnej, zvlášť ty mladý lidi jsou schopný se úplně rozdat, ale pak najednou jsou jako vycucnutý, jako všichni lidi, to platí pro všechny lidi. Takže pevná zakotvenost, vzdělávat se v tom co dělám a odpočívat prostě, mít svůj řád.
T1: Tak ono je taky důležitý taky vlastně stmelování vlastně s tím týmem, protože když nemáme podporu mezi sebou, tak je to dost problém. Když třeba občas někam vyjedeme jenom spolu, tak je to fajn.
T6: Nebo třeba pro mě je důležitý, abych prostě měla aspoň chvíli, kdy budu prostě sama a nikdo za mnou

prostě nepřijde prostě, že potřebuje tohle a tohle. Tak prostě vypadnout ven, se jít projít, nebo třeba zavolám domů a slyším rodiče, a tak no.
T1: Vím, že jsem třeba měla dost problém s tím množstvím lidí, co je tady. Já jsem vlastně, my jsme celej život žili vlastně doma, my jsme neměli ani moc kamarádů, nás prostě bylo hodně sourozenců, my jsme si vystačili mezi sebou, lítali jsme po lesích, po loukách. A prostě komunikovat s lidma a být tu pro ně to fakt … Hlavně… Ještě před nedávnem to fakt byl hodně velkej problém. Že jsem třeba chvilku s nima seděla v jedné místnosti a musela jsem jít třeba na 5 minut vypadnout do pokoje, tam se nadechnout a jít zase zpátky. (nesmělý smích) Ale vnímám jak člověk, třeba po kousíčkách něco překonává a v mnoha věcech roste a hodně to obohacuje život.
T4: Já jsem třeba zjistil poslední dobou, jak jsem hodně nemocnej a tak, že mám velkej problém se nějak jako zrelaxovat, že prostě, že mě nestačí být jenom v pokoji, protože když jsem třeba byl týden nemocnej, tak jsem tam byl a pak když jsem měl po pár dnech, co jsem jako fungoval, volno, tak jsem šel domů normálně mezi děcka, že už jsem v tom pokoji nemohl bejt. Vždycky mi na to odreagování pomáhala nějaká fyzická aktivita, prostě sport. Na podzim ještě třeba to kolo nebo dřív jsem hrál ten airsoft, což tady vůbec a hodně mi to chybí a vždycky prostě… Mám jako touhu právě jít ven nebo prostě něco dělat, a vím, že právě bych asi neměl kvůli tomu zdraví. Zas bych pak třeba týden ležel... a třeba právě včera jsem byl docela jako unavenej a potřeboval jsem nějak něco, tak jsem zkoušel pak já nevím, přečíst si něco z Bible, pak zase třeba koukat na něco na youtube, něco, co mě baví, no ale nějak prostě nic nešlo, tak jsem jenom ležel a nemohl jsem spát, a bylo to takový, že jsem si vůbec neodpočinul no. No tak jsem si uvědomil, jak pro mě byl důležitej ten sport nebo takhle, když jsem mohl vypadnout, protože tady člověk fakt nemá to soukromí.
S: Myslím, že tady zaznělo k tomu odpočívání tak nějak všecko, že to nemusím asi ani shrnovat. Další otázka je zpátky k děckám a poslání Vesmíru: Tak co Vesmír vlastně nabízí mládeži a jaký hodnoty se snaží předávat? Co je pro vás z toho nejdůležitější osobně? V čem máte pocit, že se to daří, co je těžší?
T2: Vesmír je pro mě místo, kde se můžeme „dotýkat nebe“. Taková oáza klidu a bezpečí. Je to svým způsobem i jako skleník, protože jsme dost odříznutí od světa, ale to je asi i cílem. Dost často slyším od účastníků, že tu prožili něco jako duchovní obnovu, joo ačkoli to vlastně neplánovali. Vím, že spoustu lidí tu nalezli nebo prohloubili svou víru. Spousta lidí zde nalezla své životní povolání. Vzniklo tu spoustu partnerských vztahů, z kterých vzešly rodiny.
T5: Mě napadá společenství jo, to znamená konkrétní vztahy, možnost prohloubit vztahy, který byly, mezi sebou, poznat nový lidi. Tuším nebo vím, že podvědomě sem řada lidí jede proto, aby potkali kluci holky, holky kluky, a je to logický, a je to dobře. Pak taky aby prohloubili svůj duchovní vztah, jako k Bohu – někdo si to možná neuvědomuje vysloveně jako explicitně, ale ve skutečnosti po tom nějak touží. Řada lidí pak řekne, jak říkal T2.: "To bylo pro mě jak duchovní cvičení.", třeba ty starší, když to je nějaký poklidnější víkend pro cetiletý, to znamená od 20 nahoru… takže... tenhle ten rozměr vztahu, vztahovej… Protože vlastně jsem si kladl otázku, když tady přijelo 240 lidí na závěr roku a na Silvestra, ty jo, ale kdyť po nich chceme vlastně, aby uklízeli, aby myli nádobí, aby se zapojili do služeb, aby chystali jídlo, pekli perníčky, dělali přáníčka, obcházeli lidi a zvali je na koncert, šli pěšky na mši… Takže jako žádnou zábavu, která se nabízí, když si zaplatíš, můžeš támhle jako zažít adrenalin. Takže tady se po nich něco chce, vlastně i zařadit se do nějakýho řádu, být ohleduplný, no a oni přijedou... Tak jsem si říkal, co je táhne. Myslím si, že zakoušíme tady a nějak se to daří, jinak by nejezdili, ale samozřejmě v tomhle jsou rezervy pořád, aby zakusili společenství, protože vlastně to, co máme v hluboký podstatě asi každej člověk, že prostě bejt sám, na to nejsme... stavěný… noo
T5: Jako vím, že často se stane, že když sem třeba někdo jede, že sem jede jeho kamarád a nemá jako nějaký, když to řeknu “vyšší úmysl”, ale nakonec si myslím, že to obohacení, s kterým odjíždí je ještě vždycky ještě jiný. A to se nedá úplně podle mě jako dopředu předpokládat. Jsou chvíle, kdy to společenství je nějak extrémně silný a krásný, a pak jsou jako víkendy, když je to jako náročnější, a ty lidi, třeba to neodpovídalo jejich požadavkům nebo co čekali, takže je to velmi různý no… Krásný příklad byl, když sem v létě přijelo společenství z východního Slovenska, vysokoškoláků, kteří se těšili, že tady trošku odpočinou, předtím byli na brigádách. A my jsme tady zrovna měli týden, takzvaný off-line, to znamená, že museli odevzdat mobil, hodinky, svítilo se svíčkama, elektrika fungovala jenom v kuchyni, aby šly vařiče.

A to vím, že ze začátku z toho byli úplně v šoku, jo… prostě z východního Slovenska, 600 km sem jeli, kvůli tomuhle. A nakonec oni, my jsme se jim to snažili nějak vysvětlit, vyjít vstříc a oni vlastně nakonec byli nadšení, že nakonec přijeli i v zimě, už tady byli zase, a to teda mobily měli (smích). Já jsem si uvědomil vlastně, že tím jádrem fakt nejsou ty vnější věci, ale to, jestli jsou vztahy, jestli je něco, co se tady mezi náma odehrává. A pak jako přijedou, protože to je hezký, hezký vztahy, a když se to pak spojí třeba s lyžema nebo nevím čím, tak je to hezký, ale…

T1: Je to fakt, já, když jsem semka přijela poprvé, já jsem byla vždycky taková hodně ustrašená a uzavřená, ale jakože skoro od první chvíle, co sem tady byla, tak jsem se nějak cejtila skoro už jako doma, a to je myslím na tom to krásný.

S: Já bych to asi vlastně nějak shrnula, ty věci, co tu padly: T4 říkal, že to je hlavně to společenství a vztahy, pak trochu možná otevřel i to sdílení té práce, který může být i tím, že člověk je součástí toho společenství, má nějakou zodpovědnost třeba. T1 zmínila to přijetí. A T5 mluvil zároveň o té jedné akci, pak jsou akce jako tanečák, které nabízí ještě možná i něco jinýho...?

S: T4, tys na začátku mluvil o tom, že máš na starosti to prostředí tady, tak jestli i to je jedna z těch věcí, co Vesmír nabízí? Jak to vnímáš?

T4: Nevím úplně jak to myslíš...?

S: Jako když přijedou na Vesmír, tak to není jen o těch vztazích, ale i nějakým způsobem i to prostředí, i to umístění, jak to vypadá, tak je nějak přínosný? Nebo to není důležitý?

T1: Někdo se naučí třeba uklízet.

T4: Co se týká toho úklidu, tak prostě bez pomoci těch děcek by to nešlo, to jsme si zkusili, když tady byla jedna škola, tak chodili hlavně lyžovat, třeba ty učitelé uklidili chodbu a takovýhle prostory, ale neuklízeli záchody, a když prostě akorát s T2 prostě se v tom střídali a bylo tady tolik lidí, že se to muselo dělat fakt často, tak stačil ten týden a už jsme toho měli fakt dost. Takže je super, že to takhle může fungovat, že se můžou zapojit. Myslím, že jako je to fajn. Když jsme tady měli ten studijně-formační kurz, tak si to pochvalovali hrozně v tom, že se ty lidi při tý práci poznaj úplně jinak, než třeba když si jenom sednou ke kafi, ale když spolu mejou záchod, tak nejen, že se asi bavěj o trochu jiných věcech, ale tak prostě je to úplně jiný no. A myslím si, že to v dnešní době ten mladej člověk moc jako jinde nezažívá. Že třeba doma jako snad ještě něco možná někteří dělaj, ale ze zkušenosti vím, že to jsem většinou dělal sám, ale takhle když si můžou ve dvou u toho třeba popovídat, tak to je jako super. A sám, i když nemám rád uklízení a nejsem nějakej jako, že bych musel mít úplně pořádek, tak když jsem sem jezdil, tak jsem se taky hlásil na nějaký služby, asi právě prostě že jsem tam byl rád. Vždycky když jsme tady byli s rodičema, tak mamka pak: "No na Vesmíru, to bys hnedka šel na úklid, viď!".

S: Tak ještě už zazněla i ta společná liturgie, modlitba předtím…

T5: Když vezmu modlitbu nebo ten duchovní rozměr, tak jako kněz mám určitý jako povinnosti, v uvozovkách, já rád říkám v uvozovkách, protože to by bylo jako málo. Prostě to pěstování vztahu s Bohem přímo, jo. To je strašně důležitý myslím si, že pro každýho. Samozřejmě každej to děláme jinak, každej jsme v jiný roli. Ale pak třeba vnímám, že je strašně důležitý nabídnout tenhleten rozměr – nabídnout i lidem, co jsou tady. A zase je to velmi pestrý, protože sem přijede třeba parta lidí, co s vírou nemají nic, co do činění, třeba když to je škola, že jo. Ale většinou jsou to lidi, co mají. Ale každej na nějaký úrovni. Víra je cesta, takže každej je někde na tej cestě.? Ale pak vnímám jako strašně důležitý, fakt abychom měli chvíli, kdy se modlíme spolu jako tým, za lidi, co jsou tady, za sebe, že je důležitý, aby ty chvilky byly, protože jsem zažil, kdy to nebylo třeba, nebo někdy se ty chvíle hledají těžko, protože lidi jsou furt jako lidi, protože jsou služby, práce, protože najít třeba 20 minut na společný růženec, to se nedá vždycky, ale když se to daří, tak to vidím, že,... nebo třeba sejít se na ranní chvály se snažíme, ale ne vždycky to jde, někdo chystá snídani, když nás tady je hodně a tak… Takže je potřeba tyhle chvíle pořád hledat a je potřeba je mít, protože to je přesně ta chvíle, kdy si ujišťujeme společně proč tady jsme, že to není abychom odvedli dobře službu, aby řekli: "Jo umíte to, děláte to.", ale abychom nabídli, abych tak řekl, Toho nejvyššího, v tý službě. No, a to je potřeba pořád, to je ten kořen, na kterým je potřeba být pořád naroubovanej, no.

S: Ty jsi mluvil o tom společenství, jednak v tom týmu, ... Tak kdo vlastně je všechno součástí toho společenství? Kdo tvoří ten Vesmír? Mě přijde, že to je docela rozmanitý…

T5: No to je dobrá otázka, první mě napadá tým jo. No ale hned jsem si říkal, no ale to není tak úplně pravda, protože nám nejde právě o to, abychom my tady byli sami a "přijďte se na nás jako podívat" (smích). Nám jde o to, aby se ty lidi tady cítili doma. Vesmír je vlastně společenství, který je, minimálně nás 6, a měli bychom být asi tím jádrem, zdravým, pokud možno nečervavým. To ovoce taky má jadýrko a dužina je něco krásnýho, chutnýho. To jádro musí být zdravý, i když je někdy tvrdý, většinoooou (smích), ale je nositelem toho života, svým způsobem, když dělám takový obrazy. Takže vlastně je to super, já rád říkám, že my usilujeme o to, být rodinou, určitou duchovní rodinou a chceme, aby do ní patřil každej, kdo přijde a v tom je to proměnlivý, že jo.
T1: Mě to vlastně přijde, že to je i mimo Vesmír, to jsou ty naši správcovi vlastně, vesmírný babičky…
T6: A dědeček…
T4: To společenství je vlastně pokaždý jiný, to stačí, aby konkrétní dva odjeli a další dva přijeli, a to změní úplně celou tu skupinu... je to úplně jiný. A vlastně nikdy, i když jsou tady akce, který mají dlouhou tradici, tak nikdy nejsou stejný. Záleží to na těch lidech, na počasí, co kdo vymyslí za program, je to vždycky úplně jiný prostě…
S: Asi už mám skoro vyčerpáno... Zeptám se týmáků – co jste tady prožili za ten svůj první půlrok? Je nějaký zážitek, který se vás hodně dotkl? Máte nějakou dobrou historku? Něco, co si určitě budete pamatovat, až odejdete?
T6: Mě se třeba hrozně líbí, když sem přijedou nový děcka a jdeme prostě do Matouše, do rozsvíceného. My už to prostě bereme jako automatiku, už jsme na to zvyklý, ale ty děcka, když přijdou a jsou tam poprvý a vidí něco, co ještě třeba neviděly a že to pro ně hrozně moc znamená, že jsou z toho fakt úplně vedle, pak třeba říkají při sdílečkách, že to pro ně bylo jako silný, že se jim to jako moc líbilo. Tak to se mi hrozně líbilo. (odmlka) A pak se mi ještě hrozně líbí, když jsme třeba v kuchyni s T1, že děcka přijdou a nebojí se zeptat, jestli nechceme pomoc, že je to takový, že i když já jsem sem jezdila, že jsem přišla do kuchyně a viděla jsem, že třeba Honza byl rád, že jsem vůbec přišla pomoc. Tak i já z toho mám radost, když někdo přijde a pomůže nám. Záleží jak kdy, záleží, jak stíháme (smích). Ale když třeba je dost práce, třeba dneska přišly maminky, a to bylo jako super, protože by se to jinak nestihlo, pak přišly i malý holčiny, tak jsme tam prostě jely brambory a bylo to fakt super. Člověk si u toho může i popovídat… Hezký.
T4: Ještě jednou tu otázku, prosím?
S: Nějaký prožitek z toho půlroku v týmu, co si potom odnesete třeba i jako vzpomínku.
T1: Mě se třeba vybavil taky takový zážitek... No v podstatě... Na to, že třeba ty příbuzný to tak viděj, že jsme tady třeba taky takový zavřený, nikam se nedostaneme, někdy to tak může být, možná to tak působí, ale zároveň bych řekla, že tady je, tady naopak je ten život mnohem pestřejší, než jsem kdykoliv jinde zažila, zvlášť, když třeba máme spousta takových bláznivých historek, jako co jsme prožili s týmem takový, třeba když jsme jeli na kole do Rokole, nebo když jsme lezli na Malý Šišák, tak to jsou takový veselý věci, který ten člověk nezapomene.
S: Možná ještě – když jste přišli, tak to bylo asi takový hodně nový, co vám pomohlo se aklimatizovat a cítit se tu dobře?
T4: To já vím úplně přesně, mě strašně pomohlo, že, teda je to velká zásluha i T2, že vlastně nás oba dokopal k tomu, že jsme udělali něco s naším pokojem, protože když jsem tam prostě přišel, tak jsem si říkal, že kdybych prostě šel na byt, tak ten pokoj taky nebude úplně super, extra, spíš abych ušetřil, vždyť je to třeba jenom na rok, tak bych to přežil. No a pak jako T2 prostě furt, že tohle někomu vadí a tohle… A on jako to říkal u spousty věcí, který by jako nebylo potřeba vyměnit... Nakonec mě přesvědčil, že je to dobrý nápad s tím pokojem něco udělat. Takže jsme tam vymalovali, přehodili nábytek, nějaký jsme vyhodili, dali jsme si tam palandu, aby tam bylo víc místa… a najednou jsem to začal vnímat jako domov. No prostě, že když má člověk nějaký to zázemí, tak mu tady je líp, než když to tady bere jako nějaký dočasný něco, co tady nějak tak přežije…
S: Díky… Holky něco? Poslední možnost něco říct. Co vám leží na srdci.
T6: My jsme se s Maruškou vlastně vůbec neznaly, takže to bylo, takový, jak na sebe budeme vlastně... Protože já jsem byla taková jako prdlá…
T4: Byla? (smích)
T6: No jsem no... Takže jsem si říkala prostě, budu tam mít holčinu, budeme tam spolu skoro, no budeme

tam spolu prostě 24 hodin denně, a tak prostě jak si sednem... a vlastně, díky studijně-formačnímu kurzu, tak jsme vlastně jednou večer, v noci šly prostě za Matouše na houpačky, a tam jsme se prostě strašně vyblbly a od tý doby se z nás staly fakt strašně super kamarádky, a jak se to říká "Ve dvou se to lépe táhne, no." (smích)

S: Poslední možnost říct něco důležitýho o Vesmíru nebo o tom, co prožíváte….

T5: Já bych možná řekl, že bych každýmu přál, protože jsem potkal v životě lidi, který mě znaj, ten vztah máme hezkej a oni, to jsou už většinou starší lidi, ono třeba nikdy nenašli odvahu sem jet na Vesmír, protože prostě se jim zdálo, že tady budou k něčemu nucený, nebo že ta forma společnýho života, jak se o ni snažíme, že to pro ně není, že radši jen tak s někým někam jdou. Tak to chápu, respektuju, že to tak jako je, ale vím, že mi to v některých případech přišlo velmi líto, protože si myslím, že ty lidi by nakonec pochopili, že to je úplně něco jinýho, než si jako myslely. Jsou prostě určitý lidi, který mají jako předsudky. Takže bych přál všem lidem, aby nějak byli schopný, a to ne jenom vůči Vesmíru, ale jako nemít předsudky, a snažit se vnímat, ... protože všude je nějaký krásno... a když si vytvořím nějakou svojí umělou představu, že tam je to nějaký takhle hrozný, tak je to… Přál bych prostě co nejvíce lidem, aby to zakusili, jak je to hezký, když se snažíme o dobrý vztahy.

T2: Souhlasím s TH. Kdo nepozná, neuvěří, jak je Vesmír úžasný místo pro každého. Tady může být člověk sám sebou a ostatní ho tak přijmou. Když jsem někdo přijede jako starší mládežník a zjistí, jak je to tu super, je mu potom hrozně líto, že to tu nepoznal dřív. Já jsem vlastně jeden z nich. (smích)

S: Já vám moc děkuju. Bylo to pro mě hezký.